

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro základní vzdělávání

Základní školy Český Krumlov, Linecká 43

Č.j. 132/2019

Adresa školy:

Linecká 43, 381 01 Český Krumlov

Ředitel školy:

Mgr. Roman Kurz

Kontakty:

telefon: 380 309 311

email: skola@zslinecka.cz

web: www.zslinecka.cz

IČ: 00 583 731

IZO: 000 583 731

REDIZO: 600 059 162

Zřizovatel:

Město Český Krumlov, okres Český Krumlov

Náměstí Svornosti 1, 381 01 Český Krumlov

Telefon: 380 766 400

Platnost:

od 1. 9. 2019

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1. ÚPLNOST A VELIKOST ŠKOLY

Základní škola Český Krumlov, Linecká ulice 43 poskytuje základní vzdělání. Směřuje k naplnění kompetencí stanovených rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání. Kompetence představují soubory znalostí, dovedností, návyků a postojů, které jsou využitelné v učení i v životě a umožňují žákům efektivně a odpovídajícím způsobem jednat v různých situacích.

Škola je plně organizovaná s devíti postupnými ročníky. Ve většině ročníků má po jedné třídě. Školní budova optimálně pojme 400 žáků. Naše školní zařízení navštěvují především děti z Českého Krumlova a přibližně jednu třetinu tvoří dojíždějící z okolních obcí, především z Hořic na Šumavě, Přídolí, Kájova, Dolního Třebonína a dalších míst regionu.

Máme bohaté zkušenosti s výukou sluchově, zrakově i tělesně postižených žáků, spolupracujeme se Speciálním pedagogickým centrem v Českých Budějovicích. Věnujeme se i žákům integrovaným na základě doporučení pedagogicko-psychologické poradny. Využíváme nabídek a akcí Spirály (např. seznamovací pobyty pro šesté ročníky) a Centra pro pomoc dětem a mládeži o.p.s. Projektové pracoviště Bouda. Zkušenosti máme i s výukou cizinců.

Všichni žáci mají možnost účastnit se soutěží a olympiád vyhlášených MŠMT a dalšími organizacemi, např. Českým červeným křížem, Policií ČR, sportovními organizacemi atd.

Celý školní areál leží v centru města, okolí školy skýtá velmi dobré možnosti pro činnost školní družiny a pro tělesnou výchovu: městský park, sportovní hala, plavecký bazén, zimní stadion a atletický stadion. Skvělá je dostupnost Základní umělecké školy a Domu dětí a mládeže. Budova školy má bezbariérový přístup a výtah.

2.2. VYBAVENÍ ŠKOLY

I když se škola nachází v historické budově, jsou nejen třídy, ale i ostatní prostory neustále modernizovány. Žáci využívají odborné učebny chemie a fyziky, informatiky, cizích jazyků, výtvarné výchovy, cvičný byt, kovodílnu, dřevodílnu, keramickou dílnu a školní zahradu. Plánuje se využití půdních prostor k vybudování ateliérů pro výtvarnou a dramatickou činnost a zároveň i stabilizačního bytu pro učitele. Po povodních zrenovovaná tělocvična je využívána díky pódiu i ke kulturním vystoupením a akademiím. V rámci výuky žáci absolvují ve třetím a čtvrtém ročníku plavecký kurs a v sedmém až devátém ročníku lyžařský výcvik. Volný čas mezi vyučováním mají žáci možnost trávit ve školní klubovně, knihovně či atriu. Děti prvního stupně využívají školní družinu, včetně herny, před i po vyučování. Po vyučování mohou žáci navštěvovat zájmové kroužky zřizované školou. Stravování je žákům poskytováno ve školní výdejně a jídelně, které splňují veškerá hygienická kritéria Evropské unie.

2.3. CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU

Pedagogický sbor je tvořen kvalifikovanými členy včetně asistentek pedagoga ve třídách s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a vychovatelek ve školní družině. Výchovný poradce a metodik prevence sociálně patologických jevů úzce spolupracují s dětmi, pedagogy i rodiči.

Všichni pedagogičtí pracovníci si nadále zvyšují kvalifikaci prostřednictvím dalšího vzdělávání.

2.4. CHARAKTERISTIKA SPOLUPRÁCE S RODIČI A JINÝMI SUBJEKTY

Spolupráce s rodiči žáků se neustále rozvíjí. Základní informace o škole může rodičovská veřejnost sledovat na webových stránkách školy. Rodiče dostávají informace o dění ve škole prostřednictvím žákovských knížek, na pravidelných třídních schůzkách a mohou navštívit školu kdykoliv po vzájemné dohodě s vyučujícím.

Škola pořádá pro rodiče a veřejnost různé akce, například školní jarmark, atletický čtyřboj aj.

Zástupci rodičů pracují ve Školské radě, která je pravidelně informována o činnosti, chodu, výsledcích vzdělávání, záměrech a dalším rozvoji školy.

Kromě výše zmíněných subjektů spolupracujeme s Městskou knihovnou, Regionálním muzeem, Domem dětí a mládeže, Základní uměleckou školou, Spirálou, Centrem pro pomoc dětem a mládeži o.p.s. Projektovým pracovištěm Bouda, Ekocentrem Šípek, Městskou policií a Úřadem práce v Českém Krumlově.

2.5. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

V rámci mezinárodní spolupráce se škola zapojuje do akcí pořádaných Městským úřadem a jeho partnerskými městy (korespondenční soutěže, poznávací zájezdy: Aicha vorm Wald, Vöcklabruck aj.

3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

3.1. ZAMĚŘENÍ ŠKOLY

„Jsou tři cesty k získání moudrosti. První je cesta zkušeností, ta je nejtěžší. Druhá je cesta napodobení. To je cesta nejlehčí. Třetí cesta je cestou přemýšlení. Ta je nejušlechtilejší.“

Konfucius

Vzdělávací program školy musí chápat vzdělávání dítěte v roli žáka jako podporu jeho duševního, duchovního a tělesného vývoje.

Duševní vývoj je především situován do oblastí vzdělávání a výchovy. Škola musí splňovat obě tyto funkce a prioritou je harmonická proporce a prolínání těchto dvou „stavebních kamenů“ základního vzdělávání. Výchova a výuka by měla jedinečnost a celost každé lidské bytosti už v dětském věku respektovat a snažit se rozvíjet veškeré její síly, schopnosti a dovednosti, což umožní položit základy pro její plný a svobodný projev ve věku dospělosti.

Duchovní vývoj se odehrává především na platformě utváření světonázoru. Celostní přístup k utváření tohoto postoje k životu, dostatek širokospektrálních informací na bázi plurality názorových proudů by měl být samozřejmostí. Pojetí výuky se tedy také musí soustřeďovat na úzkou souvislost duševního a duchovního vývoje, jež podmiňují kvalitativní proměny dítěte ve vztahu ke světu a v jeho schopnosti učit se v určitých vývojových fázích. Vývoj duševních procesů myšlení, citění i vůle, vývoj sociálních i sebeutvářejících aktivit žáků a v neposlední řadě vývoj osobnosti, které by pedagogika měla sledovat, se musí odehrávat na principech současných poznatků psychologie a být podepřeno „zlatým sloupem“ etiky.

Tělesný vývoj je pak samozřejmě stabilizujícím prvkem tohoto „triumvirátu oblastí“. Vzdělávání s výchovou, duchovní dimenze života a tělesné rozvíjení žactva je jakousi „trojnožkou“, na níž stojí školství, jemuž se po právu říká základní. Při absenci některé z těchto tří podpor upadává.

Chceme být školou, jež je otevřena především rodičům žáků, neboť pouze ze vzájemného poznání se a z pochopení sounáležitosti při výchově a vzdělávání dětí, které jsou našimi žáky, může vzejít smysluplná a oboustranně uchopená výchova.

Naše škola chce být školou zaměřenou na kulturně-uměleckou oblast vzdělávání, na harmonický, moderní vývoj osobnosti budoucího mravně etického světoobčana. Chce být místem, kde se všichni cítí dobře a bezpečně.

Škola se v budoucnu zaměří na:

- inkluzivní vzdělávání, tzn. vytváření rovných podmínek pro talentované žáky i pro žáky s různým druhem postižení
- všestranný osobnostní rozvoj
- smysluplnou integraci postižených žáků
- nabídku volitelných předmětů zaměřených na dílenskou a invenční činnost
- práci s výpočetní a komunikační technikou včetně jejich aplikací
- již tradiční možnost absolvovat předmět Náboženství
- rozšíření zájmových aktivit v budově školy i do odpoledních hodin

3.2. VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Chceme poskytnout rovnou možnost vzdělání jak nadaným žákům, tak i žákům, jejichž schopnosti jsou na průměrné úrovni. Stranou našeho zájmu nestojí ani žáci, kteří jsou v těchto snahách určitým způsobem handicapováni.

Budeme se zaměřovat na duševní a tělesný rozvoj dítěte, jenž bude odpovídat schopnostem dítěte. Chceme přistupovat diferencovaně k dětem jako ke svébytným osobnostem a budovat jejich kolektivní cítění. Rovné podmínky pro nás neznamenají rovnostářský přístup, ale harmonickou vyváženost.

Snažíme se vytvořit takové prostředí, kde by se děti cítily bezpečně a spokojeně. Tento princip by měl ve zvýšené míře platit zvláště pro děti handicapované. Integrace těchto jedinců musí mít zjevnou zpětnou vazbu. Postižení žáci tedy pracují ve většinovém kolektivu a ten se naopak učí žít s nimi.

Škola je vybavena dostatečným množstvím odborných učeben a dílen, které jsou schopny pojmut různorodé spektrum zájmových činností žáků. V souvislosti s příklonem školy ke kulturně uměleckému zaměření máme možnost začlenit tyto aktivity do vzdělávacího programu. Řešíme tím širokospektrálnost vzdělávání dětí, jež mají různé stupně nadání a schopností.

Máme možnost poskytnout kvalitní vzdělání v oblasti informační techniky a komunikačních technologií. V těchto oblastech je důležité prorůstání do ostatních výukových předmětů, neboť jenom praktická aplikace dosažených znalostí je smysluplná. Úspěšnost tzv. počítačové gramotnosti je zaručena průběžnou aplikací nových poznatků z této oblasti. Efektivnost výuky je a bude zajištěna dostatečnou úrovní a množstvím výpočetní techniky.

3.3. ZABEZPEČENÍ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI, ZABEZPEČENÍ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ NADANÝCH A MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

3.3.1. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

V souladu se zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, obsažených v § 2, v § 16 odst. 6 a v souladu s aktuálním zněním školského zákona č. 82/2015 Sb. a vyhlášky č. 27/2016 Sb. naše škola od 1. 9. 2016 zajišťuje rovný přístup ke vzdělávání a zohledňuje vzdělávací potřeby jedince.

Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, se zdravotním postižením, případně sociálním znevýhodněním jsou na škole vytvořeny vhodné podmínky pro vzdělávání. Zajištěny jsou vhodné a motivační podmínky pro žáky nadané. Působí zde školské poradenské pracoviště, tvořené výchovným poradcem, školním metodikem prevence a ředitelem školy.

Pokud vyžadují vzdělávací potřeby žáka podpurná opatření, postupuje škola podle novely školského zákona č. 82/2015 § 19, v které je stanoven:

- a) konkrétní výčet a účel podpurných opatření a jejich členění do stupňů
- b) postup školy nebo školského zařízení před přiznáním podpurného opatření žákovi

Uplatňujeme model třístupňové péče.

První stupeň péče představuje individualizovaná pomoc učitele reagující bezprostředně na projevení potíží žáka.

Druhý stupeň představuje tzv. plán pedagogické podpory. Na základě odborných konzultací s pracovníky školního poradenského pracoviště je pro žáka zpracován třídním učitelem plán pedagogické podpory (PLPP). V PLPP jsou vytýčeny požadované cíle a stanovena podpurná opatření (PO), která přispívají ke zkvalitnění poznávacích procesů žáka a osvojování učiva. Respektují míru nadání žáka a jeho specifika. Aktivizují a motivují žáka, upevňují pracovní návyky.

Jako podpurná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami na naší škole využíváme podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:

- a) v oblasti metod výuky
 - respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků

- metody práce, které umožní častější kontrolu a poskytnou zpětnou vazbu žákovi
 - respektování pracovního tempa žáků
 - různých forem hodnocení
- b) v oblasti organizace výuky
- střídání forem a činností během výuky
 - v případě doporučení může být vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka

Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP, organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. Je pověřen spoluprací se školským poradenským zařízením.

Po třech měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření vytvořených na základě PLPP třídní učitel, výchovný poradce a ostatní vyučující vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Pokud nedojde ke zřetelnému zlepšení, třídní učitel doporučí zákonnému zástupci využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení (ŠPZ) a bezodkladně předá PLPP ŠPZ.

Třetím stupněm je využití specializované diagnostiky a intervence na odborném pracovišti (ŠPZ) či v koordinaci s ním. ŠPZ vydá doporučení pro školu, pokud školské poradenské zařízení jako podpůrné opatření navrhuje individuální vzdělávací plán, je tento plán, vycházející ze školního vzdělávacího programu, zpracován třídním učitelem ve spolupráci s výchovným poradcem a ostatními učiteli.

IVP obsahuje:

- úpravy obsahu vzdělávání žáka
- časové a obsahové rozvržení vzdělávání
- úpravy metod, forem výuky
- způsoby kontroly osvojení znalostí a dovedností a způsob hodnocení žáka

Při poskytování podpůrných opatření dalších stupňů opět vycházíme z doporučení ŠPZ.

Na doporučení ŠPZ využíváme služby asistenta pedagoga.

Pro druhý stupeň a další stupně PO je vždy vytvořen třídním učitelem ve spolupráci s výchovným poradcem a ostatními učiteli IVP.

Od třetího stupně PO na doporučení ze strany ŠPZ upravujeme v IVP nejen obsah, ale pokud je to nutné, i výstupy požadované od žáka. Využíváme tzv. minimální doporučenou úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření, která je uvedena v RVP ZV.

Jsme v neustálém kontaktu s rodiči žáků, požadujeme od nich výslovné vyjádření souhlasu s poskytováním podpůrných opatření, popřípadě se vzděláváním žáka podle IVP, informujeme je o dílčích krocích při zajišťování optimálního vzdělávání. S rodiči budujeme vztah vzájemné důvěry a respektu, snažíme se zapojit rodiče do aktivit školy a zvyšovat tím vědomí odpovědnosti za úspěch či neúspěch jejich dětí.

Při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami naše škola úzce spolupracuje s PPP v Českém Krumlově, SPC v Českých Budějovicích a Střediskem výchovné péče Spirála v Českém Krumlově.

3.3.2. Vzdělávání žáků zrakově a sluchově postižených

Vzdělávání žáků zrakově a sluchově postižených bude probíhat na 1. a 2. stupni formou individuální integrace. Žáci se budou vzdělávat podle zpracovaného učebního plánu běžných tříd s přihlédnutím na individuální vzdělávací plán. Zaměříme se na rozvoj prostorové orientace, samostatného pohybu, zrakovou a sluchovou stimulaci, práci s optickými pomůckami a doporučíme logopedickou péči. Podle stupně postižení bude požadována přítomnost osobního asistenta, který pomůže žákovi při adaptaci na školní prostředí i usnadnění vzájemné komunikace s ostatními žáky, pedagogy a rodiči.

3.3.3. Vzdělávání žáků tělesně postižených

Žáci tělesně postižení budou vzdělávání formou individuální integrace podle zpracovaného učebního plánu běžných tříd a na základě individuálních vzdělávacích plánů. Ve spolupráci a na doporučení ŠPZ budou realizovány změny v učebním plánu, které se budou týkat způsobu práce během výuky. Přestože je škola bezbariérová, bude požadována přítomnost asistenta.

3.3.4. Vzdělávání autistických žáků

Jedná se o žáky s lehčími formami autismu (s autistickými rysy). Individuální integrace a doporučení ŠPZ budou zpracovány v individuálním vzdělávacím plánu. Doporučuje se stanovit pravidla chování k takto postiženým žákům. Asistovanost bude stanovena individuálně. Ve výše zmíněných případech, na základě doporučení ŠPZ je možné vzdělávat žáka v určitém předmětu v jiném postupném ročníku.

3.3.5. Vzdělávání žáků s poruchami chování

Jedná se o žáky hyperaktivní, popř. s edukativními problémy, kteří nerespektují některé normy společenského chování, jsou nepřízpůsobiví, impulsivní a snadno unavitelní. Na základě vyjádření ŠPZ škola vypracuje IVP nebo zohlední doporučeným způsobem handicap žáka při výuce.

3.3.6. Vzdělávání žáků s více vadami

Přístup pedagogů ke vzdělávání těchto žáků se bude řídit obdobnými pravidly jako u předcházejících poruch.

3.3.7. Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných na naší škole zajišťujeme podle vyhlášky č. 27/2016 Sb. Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb žáka provádíme ve spolupráci se školským poradenským zařízením.

Žáky, kteří jsou mimořádně nadaní v určité oblasti, se snažíme dostatečně motivovat a podporovat. Podpora žáků v jednotlivých učebních oblastech většinou probíhá individuální přípravou žáka učitelem na olympiádu nebo jinou znalostní či inteligenční soutěž.

Ve výuce jsou talentovaní žáci oproti běžné populaci více zaměstnáváni. Jednak složitějšími úlohami, prezentací svojí práce, popř. jsou vedeni k pomoci ostatním žákům.

Žáci, kteří jsou pohybově nadaní, nacházejí uplatnění ve sportovních soutěžích a olympiádách, kde mohou své schopnosti porovnat s podobně nadanými žáky z jiných škol.

Nadaným žákům v souladu s vývojem jejich školních dovedností umožňujeme rozšířit obsah vzdělávání nad rámec stanovený příslušným vzdělávacím programem.

Mimořádně nadaným žákům naše škola poskytuje možnost vzdělávat se podle individuálního vzdělávacího plánu pro mimořádně nadaného žáka. IVP připravuje písemně třídní učitel, ve spolupráci s výchovným poradcem a ostatními učiteli.

Individuální vzdělávací plán pro mimořádně nadaného žáka obsahuje:

- a) závěry doporučení školského poradenského zařízení
- b) závěry psychologického a speciálně pedagogického vyšetření, které blíže popisují oblast, typ a rozsah nadání a vzdělávací potřeby mimořádně nadaného žáka
- c) údaje o způsobu poskytování individuální pedagogické, speciálně pedagogické nebo psychologické péče mimořádně nadanému žákovi
- d) vzdělávací údaje o potřebě úprav v obsahu vzdělávání žáka, časové a obsahové rozvržení učiva, volbu pedagogických postupů, způsob zadávání a plnění úkolů, způsob hodnocení, úpravu zkoušek
- e) seznam doporučených učebních pomůcek, učebnic a materiálů

- f) určení pedagogického pracovníka školského poradenského zařízení, se kterým bude škola spolupracovat při zajišťování péče o mimořádně nadaného žáka
- g) personální zajištění úprav a průběhu vzdělávání mimořádně nadaného žáka

3.4. ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT

Všechny tematické okruhy průřezových témat jsou integrovány do stávajících vyučovacích předmětů, podrobněji viz následující tabulky.

3.4.1. Osobnostní a sociální výchova

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
OSOBNOSTNÍ ROZVOJ									
Rozvoj schopností poznávání	Pč	Pč, M	Pč, M	Pč, M, In	Pč, M, In	Ov, M, Tv, Z, Hv, In, Pč, Př, Čj	M, Tv, Z, Hv, In, Pč, Př	Ov, M, Tv, Z, Hv, In, Pč, Ch, Př	M, Tv, Z, Hv, In, Pč, Ch, Př
Sebepoznání a sebepojetí	Tv, Prv	Tv	Tv	Tv, Prv	Tv, Prv	M, Tv, Z, Hv, Pč	M, Tv, Z, Hv, Pč, Čj	Ov, M, Tv, Z, Hv, Pč, Př	M, Tv, Z, Hv, Pč, Ch, Př
Seberegulace a sebeorganizace	Tv	Tv	Tv	Tv, Prv, In	Tv, Prv, In	M, Tv, Z, Hv, In, Pč, Čj	M, Tv, Z, Hv, In, Pč, Čj	Ov, M, Tv, Z, Hv, In, Pč, Ch, Př	M, Tv, Z, Hv, In, Pč, Ch, Př
Psychohygiena	Tv, Pč	Tv, Pč	Tv	Tv, Pč, Prv, In	Tv, Pč, Prv, In	Tv, Hv, In, Pč	Tv, Hv, In, Pč, Čj	Tv, Hv, In, Pč, Př, Čj	Tv, Hv, In, Pč
Kreativita	Pč, Vv	Pč, Vv, Čj	Pč, Vv, Čj	Pč, Vv, Čj, In	Pč, Vv, Čj, In	Z, Hv, D, In, Pč, Čj	Z, Hv, In, Pč	Z, Hv, In, Pč	Z, Hv, In, Pč

SOCIÁLNÍ ROZVOJ									
Poznávání lidí	Prv	Prv		Prv, In	Prv, In	Ov, Tv, Z, In	Ov, Tv, Z, In	Tv, Z, In, Př, Čj	Tv, Z, In
Mezilidské vztahy	Tv	Tv	Tv, Čj, M	Tv	Tv	Tv, Hv, Z, D, Čj	Tv, Hv, Z	Ov, Tv, Hv, Z, Př	Tv, Hv, Z, D, Ch
Komunikace	Tv, Čj	Tv, Čj	Tv, Čj	Tv, Čj, In	Tv, Čj, In	M, Tv, Z, D, In, Pč	Ov, M, Tv, Z, In, Pč, Nj	M, Tv, Z, In, Pč, Nj, Př	M, Tv, Z, In, Pč, Ch, Nj, Čj
Kooperace a kompetice	Čj	Čj	Čj, Pč	Čj, In	Čj, Pč, In	Ov, M, Tv, Z, D, In, Pč	M, Tv, Z, In, Pč, Nj	M, Tv, Z, In, Pč, Nj	Ov, M, Tv, Z, In, Pč, Nj
MORÁLNÍ ROZVOJ									
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		M		In	Prv, In	M, Tv, Z, D, In, Pč, Př	M, Tv, Z, In, Pč	Ov, M, Tv, Z, In, Pč, Ch	M, Tv, Z, In, Pč, Ch, Př
Hodnoty, postoje, praktická etika					Čj, Prv	Pč	Pč	Ov, Pč, Ch, Př	D, Pč, Ch, Př

3.4.2. Výchova demokratického občana

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Občanská společnost a škola	Čj, M, Prv, Vv, Pč, Tv	Prv, Vv, M Pč, Tv	Vv, Prv	M	Čj	Ov, Tv	Tv	Tv	Tv, Hv, Ch
Občan, občanská společnost a stát	Prv	M	Tv	M	M	Ov, D	Ov, Z, D	Z, D, Př, Čj	Ov, Z, M, In, D, Hv, Ch, Př
Formy participace občanů v politickém životě				Prv			Ov	Z	Ov, D, Hv
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	Čj, Prv			Prv		Tv, Hv, D	Tv, Hv, Ov, D	Ov, Tv, Čj Hv, Z,	Tv, Hv, D, Př, Čj

3.4.3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Tématické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Evropa a svět nás zajímá	Čj, Vv	Čj, Vv	Vv, Pč	Pč, Prv	Pč, Prv	Čj	Ov, Z, Nj, M	Z, Hv, Nj	Ov, M, Aj, Hv, F, Nj, Př
Objevujeme Evropu a svět	Prv			Prv	Prv		Ov, Z, Hv, Nj	Z, Hv, D, Nj, Čj	Ov, Aj, D, Hv, F, Nj
Jsme Evropané				Prv	Prv	D, Čj	Ov, Z, Hv, D, Čj	Ov, Z, Hv, D	Z, Hv, D, F, Čj

3.4.4. Multikulturní výchova

Tématické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kulturní difference				Čj	Čj	Z, Hv	Ov, Z, Hv, D	Z, Hv	Aj, Z, Hv, Čj
Lidské vztahy		Čj, Prv, Tv	Čj, M, Pč, Tv	Vv, Pč, Tv	Prv, Pč, Vv	Ov, D, Hv, Pč	Z, Hv, D, Pč	Z, Hv, D, Pč, Př, Čj	Z, Hv, D, Pč
Etnický původ	Prv		Čj, Pč	Čj, Vv, Pč	Prv, Vv, Pč	Hv	Ov, Z, Hv, D	Z, Hv, D, Př	Z, Hv, Aj, D, Čj
Multikulturalita			Čj	Čj	Tv	Hv	Z, Hv, Čj	Z, Hv, Ov, Čj	Z, Hv, Aj
Princip sociálního smíru a solidarity					Prv	Hv	Hv	Z, Hv, D	Ov, Z, Hv, Př, Čj

3.4.5. Environmentální výchova

Tématické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Ekosystémy			Prv, Vv	Prv, Vv	Prv, Vv	Z, Pč, Př	Z, Pč, Př	Z, Pč	Z, Pč, F, Př
Základní podmínky života		Prv, Pč	Prv	Prv	Prv	Z, Pč, F, Př	Pč, Př	Pč, Ch, Př	Pč, Ch, F, Př
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Čj, Prv			M, Prv, Vv	Prv, Vv	M, Z, Hv, Tv, Pč, Př	Ov, M, Tv, Z, Hv, Pč, Čj	Tv, Z, Hv, D, Pč, Ch	M, Z, Tv, D, Hv, F, Pč, Ch, Př, Čj
Vztah člověka k prostředí	M, Prv, Tv	M, Prv, Tv	Prv, Pč	M, Prv, Vv, Pč, Tv	M, Prv, Vv, Tv	M, Tv, Z, Hv, D, Pč, Př, Čj	Ov, M, Tv, Z, Hv, D, In, Pč, Př, Čj	Tv, Z, Hv, D, In, Pč, Ch, Př, Čj	M, Tv, Z, Hv, In, Pč, Ch, F, Př

3.4.6. Mediální výchova

Tématické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Čj	Čj	Čj, Vv	Čj		Z, M, Př, Čj	Z, M, In, Př	Z, M, In, Pč, Ch, Př	Z, M, In, Pč, Ch, Př
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	Čj				Čj	Tv, Z	Tv, Z, In	Tv, Z, In, Pč, Čj	Ov, Tv, Z, D, In, Pč, Př
Stavba mediálních sdělení				Vv	Čj, Vv	Z, Čj	Z	Z, In	Z, In, Nj
Vnímání autora mediálních sdělení		Čj	Čj			Z, In	Z, In	Z, In	Z, In, Čj
Fungování a vliv médií ve společnosti	Čj		Čj	Tv	Čj, Tv	Hv	Hv, Př	D, Hv, Ch, Př, Čj	Ov, D, Hv, Ch, Př, Čj
Tvorba mediálního sdělení				In	Čj, In	Hv, In	Hv, In, Čj	Hv, In	Hv, In
Práce v realizačním týmu					Čj	Tv, Z, Pč	Tv, Z, Pč	Tv, Z, Pč, Čj	Tv, Z, Pč, Čj

4. UČEBNÍ PLÁN

4.1. UČEBNÍ PLÁN PRO 1. STUPEŇ

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	1.	2.	3.	4.	5.	Celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk	9	8 + 1	7 + 1	7 + 1	7 + 1	42
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	-	-	3	3	3	9
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	Matematika	4	5	5	4 + 1	4 + 1	24
ICT	ICT	Informatika	-	-	-	0 + 1	1	2
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2	3	3	12
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	1	1	2	1	2	7
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2 + 1	2 + 1	2	2	12
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5
Celková dotace			20	22	25	25	26	118

Poznámky k učebnímu plánu pro 1. stupeň:

Celá disponibilní časová dotace je využita pro posílení časové dotace jednotlivých vzdělávacích oblastí a vzdělávacích oborů nad rámec vymezené minimální časové dotace:

- V 2., 3., 4. a 5. ročníku je předmět Český jazyk posílen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace.
- Ve 4. a 5. ročníku je předmět Matematika posílen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace.
- Ve 4. ročníku je předmět Informatika posílen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace.
- Ve 2. a 3. ročníku je předmět Tělesná výchova posílen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace.

4.2. UČEBNÍ PLÁN PRO 2. STUPEŇ

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	6.	7.	8.	9.	Celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk	4 + 1	4	4	4 + 1	18
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	3	3	3	3	12
	Další cizí jazyk	Německý jazyk	-	0 + 2	0 + 2	0 + 2	6
		Ruský jazyk		0 + 2	0 + 2	0 + 2	6
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	Matematika	4 + 1	4	4	4	17
ICT	ICT	Informatika	1	0 + 1	0 + 1	0 + 1	4
Člověk a společnost	Dějepis	Dějepis	2	2	2	2	8
	Občanská výchova	Občanská výchova	1	1	1	1	4
Člověk a příroda	Fyzika	Fyzika	1 + 1	2	2	1	7
	Chemie	Chemie	-	-	2	2	4
	Přírodopis	Přírodopis	1 + 1	2	2	1	7
	Zeměpis	Zeměpis	2	2	1	1 + 1	7
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	4
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	1	1	2	2	6
Člověk a zdraví	Člověk a zdraví	Rodinná výchova	1	1	1	-	3
	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2	8
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	4
		Volitelné předměty	-	0 + 1	0 + 1	0 + 1	3
Celková dotace			29	30	32	31	122

Poznámky k učebnímu plánu pro 2. stupeň:

Část disponibilní časové dotace je využita pro posílení časové dotace jednotlivých vzdělávacích oblastí a vzdělávacích oborů nad rámec vymezené minimální časové dotace:

- V 6. a 9. ročníku je předmět Český jazyk posílen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace.
- V 6. ročníku je předmět Matematika posílen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace.
- V 7., 8. a 9. ročníku je předmět Informatika posílen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace.
- Ve 6. ročníku je předmět Fyzika posílen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace.
- V 6. ročníku je předmět Přírodopis posílen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace.
- V 9. ročníku je předmět Zeměpis posílen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace.
- Od 7. ročníku nabídne škola jako další cizí jazyk Německý jazyk nebo Ruský jazyk v celkovém rozsahu 6 vyučovacích hodin (7. ročník 2 hodiny, 8. ročník 2 hodiny, 9. ročník 2 hodiny).

5. UČEBNÍ OSNOVY

5.1. JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

5.1.1. Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Český jazyk je vyučován jako samostatný předmět v 1. - 2. ročníku 9 hodin týdně, ve 3. – 5. ročníku 8 hodin týdně.

Vzdělávání v předmětu Český jazyk:

- směřuje k postupnému zvládnutí základních jazykových jevů pro dorozumívání v ústní i písemné podobě
- k osvojování a rozvíjení čtenářských schopností
- vede k využívání různých zdrojů informací – př. slovníky, encyklopedie, katalogy pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných pro další vývoj

Vyučovací předmět český jazyk je úzce spjat s ostatními vyučovacími předměty. V předmětu se realizují tématické okruhy průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učitel vede žáky ke stálému zdokonalování čtení
- učitel vytváří podmínky pro získávání dalších informací potřebných k práci
- žák si postupně osvojuje vzdělávací cíle v pravopisu
- žák se aktivně zapojuje do vyučovacího procesu

Kompetence k řešení problémů

- žáci navrhují různá řešení problémů, dokončují úkoly a zdůvodňují své závěry
- žáci si vzájemně radí a pomáhají
- žák se učí hodnotit svou práci podle zadaných kritérií

Kompetence komunikativní

- žáci postupně zdokonalují své vyjadřování a kulturu projevu
- žáci dokáží prezentovat své myšlenky a názory

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupinách při řešení problémů
- žáci se učí vzájemnému respektu a vhodné komunikaci mezi nimi
- žáci respektují pokyny pedagogů

Kompetence občanské

- žáci využívají literatury naučné i vědecké k vytváření postoje k přírodě, k životnímu prostředí
- žáci se snaží zvládnout komunikaci i ve vyhraněných situacích
- pro žáky s postižením jsou k dispozici vhodně přizpůsobené pracovní materiály

Kompetence pracovní

- žák si organizuje a plánuje učení
- žák plní zadané úkoly podle stanovených kritérií (kvalita, postup, termín)

Vzdělávací obsah

ROČNÍK	VÝSTUPY – ŽÁK	UČIVO, POJEM	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
1.	- rozlišuje písmena tiskací a psací, malá a velká - písmena a hlásky správně čte, vyslovuje a píše - skládá slabiky a slova - čte slabiky a slova - tvoří jednoduché věty - hlasitě čte jednoduché věty - rozumí přečtené větě, dokáže ji opakovat - sedí správně při psaní - píše psací písmena - přepisuje tiskací písmo do psané podoby - píše diktát jednotlivých slov a vět - dramatizuje jednoduchý text - vypráví pohádky a příběhy podle obrázkové osnovy - naučí se z paměti básničku - dokáže báseň recitovat	- Písmena a hlásky - Čtení - Psaní - Vyjadřovací schopnosti	- VDO - výchova k demokratickému myšlení v rámci třídního kolektivu, výchova k samostatnosti, k sebekritice a odpovědnosti. - EGS - Evropa a svět nás zajímá - rozvoj jazykových dovedností - EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí - MDV - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - M - OSV - komunikace, kooperace a kompetice - Vv, Pč - Prvouka - Hv
2.	- podle svých schopností čte s porozuměním jednoduché texty nahlas i potichu - dbá na správnou výslovnost a intonaci - naslouchá přednesu - rozlišuje poezii a prózu - vypráví přečtený text - rozlišuje a vyjmenovává samohlásky - rozlišuje měkké, tvrdé a obojetné souhlásky - zná gramatiku měkkých a tvrdých souhlásek - dělí slova na slabiky - dělí slovo na konci řádku - rozlišuje zvukovou a psanou podobu slabik dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě - tvoří ze slov smysluplné věty - rozlišuje vlastní jména osob a zvířat - poznává párové souhlásky – podobu na konci slova - poznává konec věty a začátek věty následující - věty začíná velkým písmenem - rozlišuje druhy vět - správně používá interpunkční znaménka na konci vět - řadí věty v textu - rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk - je schopen vyjádřit svůj názor a pocit - naslouchá druhému - zvládá správné tvary písmen, opis a přepis jednoduchých textů	- Čtení - Hlásky a písmena, tvrdé a měkké souhlásky - Slabiky - Slova, vlastní jména osob a zvířat - Věty, druhy vět - Vyjadřovací schopnosti - Psaní	- MDV - vnímání autora mediálních sdělení, kritické čtení a vnímání sdělení - EGS - Evropa a svět nás zajímá - MV - lidské vztahy - M - Prvouka - Hv - OSV - komunikace, kooperace a kompetice, kreativita

3.	- zdokonaluje se v plynulém a výrazném čtení - orientuje se v textu - využívá četbu jako zdroj poznatků - čte s porozuměním - reprodukuje text - osvojuje si vyjmenovaná slova a jejich pravopis - rozpozná znělé a neznělé souhlásky uvnitř slova - osvojuje si pravopis znělých a neznělých souhlásek - pozná podstatné jméno - rozlišuje názvy obcí a ulic a správně je píše - pozná sloveso - určuje slovní druhy – předložky a spojky - pozná předložky a napíše je s podstatným jménem - uvede příklady slov souznačných a protikladných a použije je ve větě - vyjmenuje abecedu - řadí slova podle abecedy - orientuje se v textu slyšeném i čteném - popisuje předmět - telefonuje - píše adresu, přání, pozdrav na pohlednici - dbá na úpravu v sešitě	- Čtení - Vyjmenovaná slova - Podstatná jména - Slovesa - Slovní druhy - Slova souznačná a protikladná - Abeceda - Vyjadřovací schopnosti - Psaní - Vlastní jména	- MV - vlastní kulturní zakotvení, lidské vztahy, principy slušného chování, tolerance, empatie - Prvouka - M - OSV - komunikace, kooperace a kompetice, kreativita - MDV - kritické čtení, vliv médií ve společnosti
4.	- seznámí se s jazykem jako prostředkem komunikace - rozlišuje větu jednoduchou a souvětí - určuje základní skladební dvojici ve větě jednoduché - seznámí se s pravidlem shody přísudku s podmětem - z vět jednoduchých vytváří souvětí - rozlišuje slova jednoznačná, mnohoznačná, synonyma, opozita, slova citově zabarvená - užívá slova spisovná, výstižná, slova citově zabarvená - rozlišuje slova ohebná a neohebná - rozlišuje předpony a předložky a správně je píše - určuje slovní základ (předpona, kořen, přípona) - určuje vzory podstatných jmen - skloňuje podstatná jména podle vzorů - píše správně zeměpisné názvy a vlastní jména - pozná zvrtná zájmena, infinitiv - časuje slovesa v čase přítomném, minulém a budoucím - vyhledává v abecedním seznamu - správně píše skupiny bě – bje, pě, vě – vje, mě – mně - popisuje jednoduchou věc - při vypravování a popisu používá slova výstižná, spisovná, citově zabarvená - rozlišuje komunikační prostředí a podle toho volí způsob komunikace - vyjadřuje se přesně v běžných situacích - zvládne jednoduchou grafickou úpravu textu - čte nahlas i potichu - rozumí přiměřeně náročnému textu a reprodukuje ho - odliší podstatné a okrajové informace - vybere si četbu podle svého zájmu a případně udělá zápis do deníku	- Mateřský jazyk - Věta a souvětí – stavba věty jednoduché - Podmět a přísudek - Psaní vlastních jmen a slov cizího původu - Slovo a jeho stavba - Předpony a předložky - Stavba slova - Slovní druhy - Podstatná jména + mluvnické kategorie - Pádové otázky - Slovesa + mluvnické kategorie - Abeceda - Skupiny bě, pě, vě, mě - Vyjadřovací schopnosti – vyprávění - Popis předmětu, osoby a pracovního postupu - Inzerát, reklama - Řeč přímá - Orientace v tabulce, grafech - Čtení - Literární výchova	- MV - etnický původ, rovnocennost všech etnických skupin a kultur, odlišnost lidí a jejich vzájemná rovnost, kulturní difference - poznávání vlastního kulturního zakotvení - lidské vztahy, uplatňování principu slušného chování, tolerance, solidarita, empatie, vztahy mezi kulturami - MDV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - OSV - komunikace, kooperace a kompetice, kreativita
5.	- čte přiměřeně rychle a plynule s prvky uměleckého přednesu - rozpozná vybrané umělecké žánry – pohádka, pověst, bajka, dobrodružná četba - rozlišuje pojmy rým, verš, sloka - volně reprodukuje text - vytvoří zkrácený zápis textu - recituje básně přiměřené věku	- Čtení - Vyjadřovací schopnosti - Slovní druhy - Podstatná jména – mluvnické kategorie - Zájmena a číslovky - Slovesa – mluvnické	- Vv – ilustrace - VDO - občanská společnost a škola - MDV - tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu, fungování a vliv médií ve společnosti,

- dramatizuje vhodný text - sestaví osnovu k popisu a vyprávění - podle osnovy se jasně a srozumitelně vyjadřuje - vypravuje podle osnovy - zachovává posloupnost děje a hlavní linii příběhu - napíše dopis, pozvánku, oznámení - určuje všechny slovní druhy - určuje rod, číslo pád a vzor podstatných jmen - podstatná jména skloňuje podle vzorů - pozná základní druhy zájmen a číslovek - časuje slovesa ve všech časech oznamovacího způsobu - určuje osobu, číslo a čas - pozná všechny slovesné způsoby - pozná zvrtné sloveso - rozlišuje jednoduché a složené slovesné tvary - osvojí si pojem přičestí minulé - rozpozná přímou řeč a větu uvozovací - užívá přímou řeč ve vypravování - poznává podmět a přísudek - rozlišuje podmět holý, rozvitý, několikanásobný - užívá shodu přísudku s podmětem - správně píše velká písmena v typických příkladech vlastních jmen - rozlišuje ve slově kořen, část předponovou, příponovou a koncovku	- kategorie - Přímá řeč - Skladba - Vlastní jména - Slovo	- interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - MV - kulturní diferenciací - lidské vztahy - OSV - komunikace, kooperace a kompetice, hodnoty, postoje, praktická etika, kreativita
--	---	---

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět, v šestém a devátém ročníku 5 hodin týdně (z toho 2 hodiny jazykové výchovy, 2 hodiny literární výchovy a 1 hodina komunikační a slohové výchovy); v sedmém a osmém ročníku 4 hodiny týdně (z toho 2 hodiny jazykové výchovy, 1 hodina literární výchovy a 1 hodina komunikační a slohové výchovy). Výuka probíhá v kmenových třídách nebo podle potřeby v učebně s počítači.

Ve své jazykové a slohové části se výuka zaměřuje především na to, aby

- si žáci v žádoucí míře kvality, trvalosti a správnosti osvojili techniku čtení a psaní a prokazovali ji ve škole i mimo školu,
- naučili se souvisle vyjadřovat a dovedli správně a kultivovaně používat mateřský jazyk v běžných situacích,
- získali pro život významné dovednosti, spojené s mnohostrannou komunikací člověka v moderní společnosti (ústní a písemné způsoby vyjadřování ve vztahu k odlišným adresátům, schopnost vyjadřovat vlastní názory, vystupovat před lidmi apod.),
- poznávali bohatost českého jazyka, jeho slovní zásoby a v praxi dovedli používat elementární pravidla stylistiky,
- si osvojili podstatné poznatky ze systému českého jazyka a prakticky ovládli základy českého pravopisu.

V literárně výchovné části směřuje výuka k tomu, aby

- se žáci, přiměřeně svému věku, naučili s porozuměním číst a interpretovat přístupné texty z literatury minulosti i současnosti a postupně si vytvářeli základní čtenářské dovednosti a návyky,
- získali elementární a použitelné literárněvědné poznatky důležité pro pochopení čteného textu, pro jeho rozbor a hodnocení,
- seznámili se s nejdůležitějšími literárními žánry a formami a dovedli rozlišovat hodnotnou literaturu od literatury konzumní a manipulační,

- se na základě četby a dalších činností utvářel jejich čtenářský vkus a trvalý zájem o četbu,
- chápali funkci divadla, filmu, televize a ostatních médií, naučili se orientovat v jejich mnohostranné nabídce z hlediska kvality a významu pro vlastní život.

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

mluvní cvičení, spisovná a nespisovná výslovnost, pravopis, verbální a neverbální sdělení, poznávání lidí podle příběhů, schopnost zapamatovat si sociální dovednosti, mezilidské vztahy (láska, humor), obraz hrdiny v literatuře, řešení problémů, sebepoznání a sebepojetí, kreativita, formování volných a charakterových rysů (rozvíjení vynalézavosti, nápaditosti, sebekontrola)

Výchova demokratického občana

demokratické zásady v dílech spisovatelů – protiválečná literatura, protestní písně, obraz občanské společnosti v literatuře, jednání s institucemi, demokratický způsob jednání a rozhodování

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

poznávání života v jiných zemích (deníky, cestopisy), Češi jako Evropané v historii i v současnosti, obraz budoucího lidského vývoje v literatuře.

Multikulturní výchova

národní obrození, obohacování slovní zásoby přejatými slovy, původ a vývoj češtiny, čeština v rámci slovanských a evropských jazyků, ukázky z romské literatury, princip sociálního smíru a solidarity

Environmentální výchova

obraz přírody v lidové slovesnosti, lidské aktivity a problémy životního prostředí, příroda a dobrodružství, přírodní lyrika

Mediální výchova

stavba mediálních sdělení - publicistické útvary, média v každodenním životě (reklama, zpravodajství), práce v realizačním týmu, výběr jazykových prostředků

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Smyslem a cílem vzdělávání je vybavit všechny žáky souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná, a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti.

Kompetence k učení

- rozvíjí dovednosti potřebné k osvojování učiva,
- používá osvojené dovednosti z jazykového vzdělávání v jiných oblastech,
- systematicky vede a ukládá informace,
- aplikuje naučená pravidla pravopisu a vzájemně je umí propojovat,
- seznamuje se s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem

Kompetence k řešení problémů

- samostatně nalézá pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy,
- nachází chyby v textu a zdůvodní správné řešení

Kompetence komunikativní

- správně formuluje obsah sdělení v rámci probíraných žánrů,
- porozumí probíraným literárním textům,
- rozšiřuje svou slovní zásobu,
- pochopí stavbu větných celků

Kompetence sociální a personální

- diskutuje v malých skupinách a v rámci celé třídy,
- dokáže v případě potřeby požádat o pomoc

Kompetence občanské

- váží si slovesného dědictví a chápe jeho význam,
- prohlubuje svou potřebu souvislého literárního projevu, recitace, samostatné četby

Kompetence pracovní

- dodržuje hygienická pravidla při čtení a psaní,
- připraví si a udržuje učební prostor

Vzdělávací obsah

Jazyková výchova

ROČNÍK	VÝSTUPY - ŽÁK	UČIVO, POJMY	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
6.	- pracuje se základními jazykovými příručkami - odliší spisovný a nespisovný jazykový projev - rozpozná nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov - ovládá pravopisné jevy lexikální a morfologické - dokáže rozpoznat ohebné slovní druhy - uvědomuje si vztah mezi základními větnými členy - odliší větu jednoduchou od souvětí - píše správně i/y po obojetných souhláskách a zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	- Obecné poučení o jazyce (jazykové příručky) - Zvuková stránka jazyka (spisovná a nespisovná výslovnost) - Slovní zásoba a tvoření slov (způsoby tvoření slov a obohacování slovní zásoby) - Pravopis (lexikální a morfologický) - Tvarosloví (ohebné slovní druhy) - Skladba (základní větné členy, věta jednoduchá a souvětí) - Pravopis (shoda přísudku s podmětem)	- Informatika - OSV - rozvoj schopností poznávání, rozvoj schopností poznávání - Cizí jazyky – slova přejatá
7.	- ovládá pravopisné jevy morfologické - rozpozná přenesená pojmenování - používá samostatně výkladové a jiné slovníky pro určení významu slova - rozlišuje větné členy, určí druhy vedlejších vět, ovládá základní pravopisné a syntaktické jevy ve větě jednoduché a v jednoduchém souvětí podřadném	- Tvarosloví (ohebné slovní druhy, důraz na slovesa, slovesný rod, neohebné slovní druhy) - Slovní zásoba (význam slova, slova jednoznačná, mnohoznačná, synonyma) - Skladba (stavba věty – základní a rozvíjející větné členy, souvětí podřadné, druhy vedlejších vět)	- OSV – rozvoj poznávání - průběžně - MDV – tvorba mediálního sdělení, výběr výrazových prostředků

8.	- ovládá pravopisné jevy syntaktické ve větě jednoduché a v souvětí - určuje významové poměry mezi členy několikanásobného větného členu a mezi větami v souřadném souvětí - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova - správně třídí slovní druhy	- Skladba (věta jednoduchá a souvětí podřadné a souřadné) - Slovní zásoba (obohacování, slova přejatá a jejich skloňování) - Tvarosloví (slovesa, slovesný vid) - Obecné poučení o jazyce (skupiny jazyků, rozvrstvení národního jazyka)	- OSV – rozvoj schopností poznávání - MV – multikulturalita, etnický původ - Cizí jazyky - Zeměpis - Dějepis
9.	- zvládá výstavbu souvislého textu a různé způsoby jeho členění - provádí rozbor věty jednoduché a složitého souvětí podřadného i souřadného - ovládá pravopisné jevy syntaktické v souvětí - rozeznává slovanské a světové jazyky	- Skladba (souvětí podřadné a souřadné, pořádek slov ve větě, stavba textu) - Tvarosloví (vlastní jména a názvy) - Slovní zásoba (homonyma, antonyma, odborné názvy) - Obecné poučení o jazyce (původ a základy vývoje češtiny)	- OSV – rozvoj schopností poznávání - průběžně - MV – etnický původ - Cizí jazyky - Dějepis - Zeměpis

Literární výchova

ROČNÍK	VÝSTUPY - ŽÁK	UČIVO, POJEM	MEZIPŘEDEMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
6.	- rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších - zvládá dramatizaci jednoduchého textu - vyjádří své pocity z přečteného textu - podle svých schopností volně reprodukuje text, případně tvoří vlastní literární text na dané téma	- Bajky - Pohádky - Lidová slovesnost – balada lidová a umělá - Svět fantazie, sci-fi - Báje - Pověsti - Poezie - lyrika - Příběhy odvahy a dobrodružství - Divadlo a film	- EGS – kořeny a zdroje evropské civilizace, jsme Evropané - MV – vize budoucnosti, multikulturalita - EV – vztah člověka k prostředí - OSV – mezilidské vztahy
7.	- jednoduše a výstižně charakterizuje hlavní žánry literatury - formuluje vlastní názory na přečtený text - orientuje se v základních literárních pojmech - výrazně čte nebo přednáší vhodný literární text	- Bajky - Pověsti, báje, kroniky - Báseň (epika, lyrika, balady, romance) - Povídka, novela - Typologie humoru (satira, ironie, anekdota) - Knihy o přírodě a o dětech	- EV – vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí - OSV – rozvoj poznávání - EGS – jsme Evropané - MV – multikulturalita - OSV - psychohygiena

8.	- formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, divadelního či filmového představení a názory na umělecké dílo - rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty - vyhledává informace v knihovně i v dalších informačních zdrojích	- Obraz hrdiny v literatuře (epos, Bible, drama, román) - Epigram, bajky - Balada, epitař - Divadlo (vývoj dramatu) - Milostná lyrika - Současná poezie - Humor	- OSV – hodnoty, postoje, etika, poznávání lidí, psychohygiena - EV – vztah k prostředí, naše obec, problémy životního prostředí - MV – lidské vztahy, vývoj v budoucnosti - EGS – objevujeme Evropu a svět - VDO – principy demokracie, občanská společnost, lidská práva
9.	- orientuje se v základních literárních směrech 20. st. - má přehled o významných představitelích české a světové literatury - rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora - rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele – uvádí základní literární směry a jejich představitele	- Světová a česká literatura 19. a 20. století) - Meziválečná poezie a próza, odraz války v literatuře - Divadelní scény - Literatura 2. pol. 20. století – oficiální, exilová a samizdatová literatura - Současná literatura naše i světová - Poezie - Písňe a písničkáři - Sci-fi, utopie	- MV – kulturní difference, Češi a národní obrození, poznávání vlastního kulturního zakotvení, princip sociálního smíru a solidarity - EGS – klíčové mezníky evropské historie, co Evropu spojuje a co ji rozděluje - VDO – principy demokracie, úloha občana v demokratické společnosti

Komunikační a slohová výchova

ROČNÍK	VÝSTUPY - ŽÁK	UČIVO, POJEM	MEZIPŘEDEJÍCÍ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
6.	- osvojuje si základní normy písemného vyjadřování, zvládá jednoduchou grafickou úpravu textu - využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří stručné poznámky z přečteného textu - odliší a použije přímou a nepřímou řeč - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru - výstižně vyjadřuje vlastní postoje a pocity	- Zpráva, oznámení - Korespondence - Výpisky, výtah - Vypravování - Popis, charakteristika	- MDV – informativní, reklamní a zábavní sdělení, kritické čtení, stavba mediálního sdělení - OSV – seberegulace, plánování učení, kreativita, rozvoj schopností poznávání
7.	- rozlišuje slohové rozvrstvení slovní zásoby, popíše své city, pocity, nálady - dokáže výstižně vyjádřit charakteristické rysy popisované osoby - uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel - formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří výpisky	- Subjektivní popis - Charakteristika (přímá, nepřímá) - Životopis, úřední dopis - Výpisky, výtah - Vypravování	- OSV - sebepoznání, sebepojetí, seberegulace, mezilidské vztahy

	- samostatně vypravuje vlastní zážitek		
8.	- používá jazykové prostředky pro danou komunikační situaci - rozlišuje pojmy, fakta, názory, hodnocení - rozeznává jazykové i mimojazykové prostředky komunikace - ovládá základy studijního čtení, formuluje hlavní myšlenky textu - argumentuje a obhajuje své názory - orientuje se v hromadných sdělovacích prostředcích - využívá poznatků o jazyce a stylu k vlastnímu tvořivému psaní	- Jednání s institucemi (žádost, objednávka, přihláška, urgence, reklamace, výpověď) - Výklad - Úvaha - Publicistika a zpravodajství - Charakteristika - Líčení	- VDO – občanská společnost a škola, odpovědnost, angažovanost, občan a společnost - Ov - OSV – řešení problémů, kreativita - MDV – mediální sdělení a realita, fungování a vliv médií, případně redakce školního časopisu
9.	- zvládá výstavbu souvislého textu a různé způsoby jeho členění - rozpozná roli mluvčího a posluchače - dodržuje zásady dorozumívání (komunikační normy) - zvládá základní normy písemného vyjadřování a grafickou úpravu textu - vyjádří ústně či písemně své zážitky, názory, nálady, pokouší se o vlastní literární texty - odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, porovnává fakta s dostupnými informačními zdroji	- Objektivní a subjektivní slohotvorní činitelé - Funkční styly (prostě sdělovací, odborný, publicistický, umělecký) a slohové postupy (informační, vyprávěcí, popisný, výkladový, úvahový) - Diskuse, debata, proslov (sdělovací prostředky) - Média v každodenním životě, publicistické útvary, reklama	- OSV – komunikace, kreativita, asertivní komunikace - VDO – demokratický způsob jednání a rozhodování - MDV – fungování médií, případně práce v realizačním týmu, vnímání autora mediálních sdělení

5.1.2. Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Anglický jazyk se vyučuje jako samostatný předmět ve 3.-9. ročníku s dotací 3 hodiny týdně.

V rámci výuky cizímu jazyku je - zejména na prvním stupni - kladen důraz na rozvoj komunikační schopnosti žáků, v menší míře pak na osvojení si základních gramatických jevů. Učivo je zaměřeno na to, aby si žák postupně upevňoval a rozšiřoval své jazykové znalosti a dovednosti a byl schopen se domluvit v běžných životních situacích ve styku s cizinci a hovořit o jednoduchých tématech. Žák rovněž rozumí čtenému i mluvenému materiálu v rozsahu slovní zásoby, přiměřené konkrétnímu ročníku výuky jazyka. Během výuky se žák seznamuje i s reáliemi dané jazykové oblasti, zeměpisnými údaji, kulturou, zvyky a tradicemi.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků – 1. stupeň

Kompetence k učení

- Žáci si postupně osvojují a rozvíjejí schopnosti výběru a využívání vhodných způsobů a metod pro efektivní učení se jazyku.
- U žáků je podporována snaha a ochota věnovat se dalšímu studiu tohoto jazyka na 2. stupni základní školy, na návazných typech škol i v budoucím životě.
- Žáci operují s běžnými slovy a ustálenými obraty užívanými běžně v hodinách výuky.

- V rámci výuky jazyku žáci propojují probírané učivo s poznatky získanými v rámci jiných vyučovacích předmětů.
- Žáci poznávají smysl a cíl učení, posuzují své vlastní pokroky dosažené v průběhu výuky a rozvíjejí schopnost vlastního hodnocení výsledků svého učení.

Kompetence k řešení problémů

- Žáci jsou schopni úměrně svému věku pochopit vzniklý problém a hledat jeho řešení.
- Při řešení problému žáci hledají a volí vhodné varianty a jsou směřováni k tomu, aby se nenechali odradit případným neúspěchem a vytrvali do zdárného vyřešení.
- Žáci rozvíjejí svou schopnost vysvětlit, obhájit a zhodnotit své řešení.

Kompetence komunikativní

- Žáci komunikují na úrovni odpovídající konkrétnímu věku a stupni výuky jazyku
- Přiměřeně dosaženému stupni zvládnutí jazyka a věku komunikují v ústní, resp. písemné formě, formulují a vyjadřují své myšlenky a názory
- Žáci naslouchají promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagují, rozumí jim a odpovídajícím způsobem se zapojují do diskuse
- Žáci rozumějí textům a zvukovým záznamům přiměřeným dosaženému stupni osvojení jazyka

Kompetence sociální a personální

- Žáci spolupracují ve skupině.
- Žáci se podílejí na utváření příjemné atmosféry v týmu, přispívají svým dílem k rozvoji a upevňování dobrých mezilidských vztahů v kolektivu.
- Žáci rozvíjejí své schopnosti respektovat výsledky, názory a zkušenosti jiných lidí.

Kompetence občanské

- Žáci respektují názory ostatních.
- Žáci akceptují kladné vnitřní hodnoty jiných lidí.
- Žáci prezentují myšlenky a názory, diskutují a vzájemně si naslouchají.

Kompetence pracovní

- Žáci přiměřeně věku, dosažené úrovni a schopnostem efektivně organizují svou práci.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků – 2. stupeň

Kompetence k učení

- Žáci vybírají a využívají vhodné způsoby, metody a strategie pro efektivní učení se jazyku, plánují, organizují a řídí své vlastní učení.
- Žáci projevují ochotu věnovat se dalšímu studiu tohoto jazyka na vyšších typech škol i v budoucím životě.
- Žáci operují se slovy a ustálenými obraty užívanými běžně v hodinách výuky.
- V rámci výuky jazyku žáci propojují probírané učivo s poznatky získanými v rámci jiných vyučovacích předmětů
- Žáci poznávají smysl a cíl učení, mají pozitivní vztah k osvojování tohoto jazyka, posuzují své vlastní pokroky dosažené v průběhu výuky a provádějí vlastní zhodnocení výsledků své činnosti.

Kompetence k řešení problémů

- Žáci jsou schopni na přiměřené úrovni pochopit vzniklý problém a hledat jeho řešení.
- Při řešení problému žáci hledají a volí vhodné varianty a jsou směřováni k tomu, aby se nenechali odradit případným neúspěchem a vytrvali do zdárného vyřešení.
- Žáci samostatně řeší přiměřené problémy.
- Žáci jsou schopni vysvětlit, obhájit a zhodnotit svá řešení.

Kompetence komunikativní

- Žáci komunikují na úrovni odpovídající konkrétnímu věku a stupni výuky jazyku.
- Přiměřeně komunikují v ústní a písemné formě, výstižně, souvisle a kultivovaně formulují a vyjadřují své myšlenky a názory.
- Žáci naslouchají promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagují, rozumí jim a odpovídajícím způsobem se zapojují do diskuse.
- Žáci rozumějí přiměřeným textům a zvukovým záznamům, adekvátně na ně reagují a tvořivě je využívají.

Kompetence sociální a personální

- Žáci spolupracují ve skupině.
- Žáci se podílejí na utváření příjemné atmosféry v týmu, přispívají svým dílem k rozvoji a upevňování dobrých mezilidských vztahů v kolektivu.
- Žáci respektují výsledky, názory a zkušenosti jiných lidí.

Kompetence občanské

- Žáci respektují názory a přesvědčení ostatních.
- Žáci akceptují kladné vnitřní hodnoty jiných lidí.

Kompetence pracovní

- Žáci přiměřeně věku, dosažené úrovni a schopnostem efektivně organizují svou práci.
- Žáci činí podložená rozhodnutí o využití získaných znalostí v procesu dalšího vzdělávání a budoucím profesním zaměření.

Vzdělávací obsah

ROČNÍK	VÝSTUPY - ŽÁK	UČIVO, POJEM	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
3.	- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - reaguje na pokyny a otázky učitele verbálně i neverbálně - zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal - rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální podporu - přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení - píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	- Pozdrav, poděkování, představování - Věta jednoduchá - Tvorba otázky a záporu - Pořádek slov ve větě - What's your name? - How old are you? - Numbers. - What's this? - Where is...? - Colours - There is, there are - Animals - I have got ... - I can - Do you like ...? - otázky a odpovědi; no, yes - Domov, rodina, škola	- MV – Multikulturalita - Prvouka - Matematika
4.	- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - zapojuje se do jednoduchých rozhovorů	- Greetings - Asking someone's name - Introducing yourself and others - Talking about	- MV – Multikulturalita - Prvouka

	- vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - používá dvojazyčný slovník	- possession - Identifying things - Greetings - Counting - Talking about age - Telephone numbers - Toys and household objects - Asking for information - Describing people - Members of the family - ZOO animals - Colours - Clothes - Parts of the body - Describing situations - Asking about number - Shops and places in town - Asking and telling the time - Specifying in time of day - Free time, shopping, weather	
5.	- rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu a reaguje na ně jednoduchým ústním projevem - vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku - napíše krátký text; s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života - vyplní osobní údaje do formuláře	- členy a , an - plurals - There is/are - numbers 1-100 - to be-affirmative, negative, questions, answers - possessive adjectives - have got- aff., neg., questions, answers - present simple - greetings - friends and family - school - time - free-time activities - daily routines - a typical day	- OSV – komunikace - EGS – Objevujeme Evropu a svět - MV – Multikulturalita - Prvouka
6.	- rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci - čte správně texty přiměřeného rozsahu - rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpoví na otázky	- prepositions of place - there is/are, can/can't - parts of house - places in a town - describing a room - describing people - present continuous - How much is/ are... - ordinal numbers - adverbs of frequency - present continuous x present simple - must - subject and object pronouns	- OSV – komunikace - EGS – Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět - MV – Multikulturalita - Zeměpis Dějepis, Vv

		- history: towns and cities - people , festivals - a typical year in Britain - animals , ZOO	
7.	- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	- past simple - regular verbs - irregular verbs - countable and uncountable nouns - some, any, a little, a few - How much/How many.. - articles a,an, the, some.. - comparative adjectives - as...as - going to - adjectives and adverbs - have to - making suggestions - holidays, a holiday postcard - food and drink - british meals and mealtimes - the weather - entertainment , TV cinemas	- OSV – komunikace - EGS – Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět - MV – Multikulturalita - Zeměpis - Přírodopis
8.	- odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a s probíranými tematickými okruhy - vyžádá si jednoduchou informaci	- present simple x present continuous - past simple - regular and irregular verbs - will for future and decision - past continuous - past continuous x past simple - classroom discussion - my life, families,last weekend - invitations, introducing people, likes and dislikes - future, predictions - natural disasters - What were they doing?	- OSV – komunikace - EGS – Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět - MV – Multikulturalita - Zeměpis
9.	- vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života - stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace - jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - reaguje na jednoduché písemné sdělení - písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty	- articles - somebody,anybody, everybody.... - future arrangements, making arrangements - sightseeing - London, The Big Apple - present perfect - ever, never - experiences - heroes and heroines in Britain - environment	- OSV – komunikace - EGS – Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět - MV – Multikulturalita - Zeměpis

		- should/ shouldn't - must/ mustn't / don't have to - giving advice - school rules - a story	
--	--	---	--

5.1.3. Německý jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Německý jazyk je vyučován jako samostatný předmět jako další cizí jazyk v 7.-9. ročníku 2 hodiny týdně.

V rámci výuky cizímu jazyku je kladen důraz především na rozvoj komunikační schopnosti žáků, v menší míře pak na osvojení si základních gramatických jevů. Učivo je zaměřeno na to, aby si žák postupně upevňoval a rozšiřoval své jazykové znalosti a dovednosti a byl schopen se domluvit v běžných životních situacích ve styku s cizinci a hovořit o jednoduchých tématech. Žák rovněž rozumí čtenému i mluvenému materiálu v rozsahu slovní zásoby, přiměřené konkrétnímu ročníku výuky jazyka. Během výuky se žák seznamuje i s dalšími reáliemi dané jazykové oblasti, zeměpisnými údaji, kulturou, zvyky a tradicemi.

Výuka probíhá v klasických učebnách, respektive v učebně výpočetní techniky. Škola je vybavena dostatečným množstvím obrazového a dalšího výukového materiálu, učebny výpočetní techniky umožňují využití doplňkových výukových programů a materiálů z internetu.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- Žáci si postupně osvojují a rozvíjejí schopnosti výběru a využívání vhodných způsobů a metod pro efektivní učení se jazyku
- U žáků je podporována snaha a ochota věnovat se dalšímu studiu tohoto jazyka na návazných typech škol i v budoucím životě
- Žáci operují s běžnými slovy a ustálenými obraty užívanými běžně v hodinách výuky
- V rámci výuky jazyka žáci propojují probírané učivo s poznatky získanými v rámci jiných vyučovacích předmětů
- Žáci poznávají smysl a cíl učení, posuzují své vlastní pokroky dosažené v průběhu výuky a rozvíjejí schopnost vlastního hodnocení výsledků svého učení

Postup:

- Žákům jsou předkládány různé formy a metody práce, na nichž se postupně učí výběru a využívání vhodných způsobů a metod učení se jazyku
- U žáků je v maximální možné míře využíváno motivování k práci a motivační ústní hodnocení, vedoucí k získání a upevnění kladného vztahu k cizímu jazyku a zájmu o další studium cizího jazyka
- Žákům je dán prostor pro vlastní zhodnocení své práce a pro průběžné porovnávání dosaženého pokroku

Kompetence k řešení problémů

- Žáci jsou schopni úměrně svým znalostem pochopit vzniklý problém a hledat jeho řešení
- Při řešení problému žáci hledají a volí vhodné varianty jeho řešení a jsou směřováni k tomu, aby se nenechali odradit případným nezdarem a vytrvale hledali řešení až do zdárného vyřešení
- Žáci rozvíjejí svou schopnost vysvětlit, obhájit a zhodnotit své řešení

Postup:

- Kladení vhodných otázek usměrňujících žáka k výslednému řešení problémů
- Motivace k úsilí vytrvat až do vyřešení problémů
- Žákům je dán prostor pro vysvětlení a zhodnocení svého řešení problémů

Kompetence komunikativní

- Žáci komunikují na úrovni odpovídající stupni výuky jazyku
- Přiměřeně dosaženému stupni zvládnutí jazyka komunikují v ústní, resp. písemné formě, formulují a vyjadřují své myšlenky a názory
- Žáci naslouchají promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagují, rozumí jim a odpovídajícím způsobem se zapojují do diskuse
- Žáci rozumějí textům a zvukovým záznamům přiměřeným dosaženému stupni osvojení jazyka

Postup:

- Žáci jsou vedeni k přiměřenému výstižnému a souvislému projevu
- Jsou vytvářeny příležitosti pro komunikaci mezi žáky
- Žáci jsou vedeni k aktivitám, které jsou vykonávány individuálně či v různě velkých skupinách

Kompetence sociální a personální

- Žáci spolupracují ve skupině
- Žáci se podílejí na utváření příjemné atmosféry v týmu, přispívají svým dílem k rozvoji a upevňování dobrých mezilidských vztahů v kolektivu
- Žáci rozvíjejí své schopnosti respektovat výsledky, názory a zkušenosti jiných lidí

Postup:

- Žáci jsou motivováni k týmové spolupráci a k udržování dobrých mezilidských vztahů
- Žáci jsou hodnoceni způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- Žáci jsou vedeni k tomu, aby na základě daných kritérií dokázali zhodnotit své činnosti, činnosti ostatních členů kolektivu a přihlídnout k hodnocení od ostatních lidí

Kompetence občanské

- Žáci respektují názory ostatních
- Žáci akceptují kladné vnitřní hodnoty jiných lidí
- Žáci se zodpovědně rozhodují podle dané situace

Postup:

- Žáci jsou vedeni k prezentaci vlastních myšlenek a názorů, k diskusi a ke vzájemnému naslouchání si

Kompetence pracovní

- Žáci přiměřeně dosažené úrovni a schopnostem efektivně organizují svou práci

Postup:

- Napomáhání žákům při hledání správnému řešení
- Zohledňování rozdílů ve znalostech, možnostech a pracovním tempu jednotlivých žáků

Vzdělávací obsah

ROČNÍK	VÝSTUPY - ŽÁK	UČIVO, POJEM	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
7.	- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, zcela základním frázím a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a adekvátně na ně reaguje, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník	- Pozdravy - Domov, rodina, škola - Úvodní audioorální kurs - Podstatná jména s neurčitým členem v 1. pádě jednotného čísla - Pořádek slov ve větách oznamovacích (přímý slovosled) - Pořádek slov ve větách tázacích - 3. osoba jednotného čísla sloves - Podstatná jména s neurčitým členem ve 4. pádě jednotného čísla - Podstatná jména s určitým členem v 1. pádě jednotného čísla - Přídavná jména v přísudku - Sloveso sein v jednotném čísle - pád zájmen er, sie, es - Mein, dein, kein v 1. a 4. pádě jednotného čísla	- OSV – komunikace, kooperace a kompetice - EGS - Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět
8.	- vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby - rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledává potřebnou informaci a odpověď na otázku podobné otázky rovněž pokládá - sdělí ústně i písemně základní údaje o své osobě, své rodině škole, volném čase a běžných každodenních situacích	- Volný čas a zájmová činnost - Oblékání - Nákupy - Číslovky 1 – 20 - Geburtstag - Sloveso haben v jednotném a množném čísle - Pravidelná slovesa v jednotném a množném čísle - Podstatná jména s určitým členem ve 4. pádě jednotného čísla - Slovosled přímý a nepřímý - Sloveso sein v jednotném a množném čísle - Rozkazovací způsob	- OSV – komunikace, kooperace a kompetice - EGS - Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět

		ve 2. osobě jednotného a množného čísla - Věty s výrazy Ich möchte, du möchtest,... - Podstatná jména s určitým členem ve 3. pádě jednotného čísla - Podstatná jména v 1. a 4. pádě množného čísla	
9.	- reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace - napíše jednoduchá sdělení a odpověď na sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět - rozumí základním informacím i v krátkých poslechových textech - zapojí se do jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů, poskytne požadované informace v oblasti osvojených témat - vyplní základní údaje do formulářů	- Příroda a počasí - Tradice a zvyky - Svátky - Důležité zeměpisné údaje - Časování sloves geben, nehmen a essen - Množné číslo podstatných jmen - 1., 3. a 4. pád zájmena wer - Časování sloves fahren, können - Pořádek slov. Větný rámec - Předložky se 3. pádem – bei, mit, zu - 3. pád zájmen mein(e), dein(e) - 1., 3. a 4. pád jednotného čísla podstatných jmen s členem určitým a neurčitým a se zájmeny mein, dein, kein - 3. pád zájmen ich a du - Předložky se 3. pádem – zu, bei - Předložky se 4. pádem – für, gegen, ohne - Časování slovesa laufen - Bezespojkové věty - 1., 3. a 4. pád zájmen ich a du - Předložky se 3. a 4. pádem – auf, in, unter - Časování sloves müssen a lesen	- OSV – komunikace, kooperace a kompetice - EGS - Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět - MDV – tvorba mediálního sdělení

5.1.3. Ruský jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Ruský jazyk je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Další cizí jazyk.

Vyučovací předmět Ruský jazyk je vyučován jako samostatný předmět jako další cizí jazyk v 7.-9. ročníku 2 hodiny týdně.

Cizí jazyk využívá žák ke komunikaci a k navazování kontaktů v rámci EU i mimo něj. Podává základní informace o sobě a své rodině. Klade takové otázky, aby získal informace (např. cena zboží, popis cesty, rodina ...). Konverzuje na známé téma. Význam neznámých slov odhaduje na základě kontextu. Prostřednictvím své slovní zásoby vyjadřuje své mínění a přání. Jednoduché texty čte s porozuměním, vyhledává v nich odpovědi na otázky. Vyplní jednoduché formuláře a napíše krátká sdělení (osobní a úřední dopis, sms, e-mail, pohlednice, přání, pozvánku). Orientuje se a používá dvojjazyčný slovník. Seznámí se s reáliemi současného Ruska a se základy ruské literatury.

Výuka probíhá v učebnách školy, ve kterých jsou nainstalovány interaktivní tabule. Také je možné využívat učebnu informatiky a učebnu cizích jazyků.

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznání, kreativita, poznávání lidí, komunikace

Výchova demokratického občana

principy demokracie

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

důležitost ruštiny jako dorozumívacího prostředku, shody a rozdíly v životním stylu různých evropských a mimoevropských zemí

Multikulturní výchova

mezilidské vztahy, kulturní difference, multikulturalita, etnický původ solidarity

Environmentální výchova

lidské aktivity a problémy životního prostředí

Mediální výchova

rozvíjení komunikačních schopností a dovedností, fungování a vliv médií ve společnosti

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- Učitel vede žáky k poznávání smyslu a cíle učení se cizímu jazyku z hlediska celoživotního vzdělávání
- Žáci poznávají smysl a cíl učení, posuzují své vlastní pokroky dosažené v průběhu výuky a rozvíjejí schopnost vlastního hodnocení výsledků svého učení

Kompetence k řešení problémů

- Učitel vede žáky k hledání různých variant řešení, k tomu, aby se nenechali odradit případnými dílčími neúspěchy a hledali konečné řešení problému.

Kompetence komunikativní

- Učitel vede žáky, aby komunicovali na odpovídající úrovni, aby uměli naslouchat druhým lidem a vhodně na ně reagovali, vede je k výstižnému a souvislému projevu, vytváří příležitosti pro komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

- Učitel vede žáky ke spolupráci ve skupině i v pracovním týmu, k upevňování dobrých mezilidských vztahů

Kompetence občanské

- Učitel vede žáky k respektování názorů druhých a schopnosti vcítit se do situace jiných lidí

Kompetence pracovní

- Učitel vede žáky k efektivnímu organizování své práce, využívání znalostí a zkušeností získaných v různých vzdělávacích oborech, zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků

Vzdělávací obsah

ROČNÍK	VÝSTUPY - ŽÁK	UČIVO, POJEM	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
8.	- poznává azbuku a porovnává ruskou výslovnost s českou - představí se, pozdraví a poděkuje - užívá azbuku - porovnává intonaci tázacích a oznamovacích vět - rozlišuje přízvučné a nepřízvučné slabiky - zapojuje se do jednoduché a pečlivě vyslovované konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů - sdělí jednoduchým způsobem ústně i písemně základní informace o své osobě a o své rodině, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - rozpozná intonaci otázek podle jejich smyslu - používá cizojazyčný slovník - vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu a vyhledá v něm požadovanou informaci	- nácvik fonetických jevů - nácvik konstrukce „U meňa jest.“ - Téma: rodina, domácí zvířata - nácvik a procvičování intonace tázací věty - Téma: škola, třída, jídlo - počátek azbukového období - nácvik intonace otázky s tázacím zájmenem - písmena k, o, t, v, u, a, m, n, e, ja - věty typu „Kak těba zavut?“ - základní poučení o přízvuku, rozlišování přízvučných a nepřízvučných slabik - nácvik intonace tázací věty bez tázacího zájmena - intonace oznamovací věty - čtení a výslovnost párových tvrdých a měkkých souhlásek - nepřízvučné a, o v první slabice před přízvukem - písmena b, d, z, i, je, p, r, s, g, j, l, š, č, y - Téma: domov, rodina - písmena: ch, ž, c, jo, šč, ju, f - časování slovesa chtít, žít - pohyblivý přízvuk	- MV - diferenciacie, multikultura - Dějepis - VDO - Evropa a svět nás zajímá - Zeměpis - MDV - fungování a vliv médií ve společnosti - Matematika - OSV - rozvoj schopnosti poznávání - MV - lidské vztahy, komunikace - Ov -

		- čtení jotovaného písmene jo - číslovky 11 - 20 - slovesa 1. časování - barvy - minulý čas u sloves - Téma: vesnice, bydlení, na návštěvě, volný čas	
9.	- popíše ústně a písemně základní situace v rodině - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně - popíše volný čas svých přátel - formuluje pozvání (i odmítnutí) - vyslovuje tvrdé i měkké „l“ - sestaví inzerát k dopisování - navrhne a napíše odpověď na jednoduché písemné sdělení - při čtení rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům - reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace - používá cizojazyčný slovník - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- Jednoduchá sdělení – oslovení, reakce na oslovení, pozdrav, přivítání, rozloučení, poděkování a reakce na poděkování - Téma: ruské realie - dny, měsíce, číslovky 1 - 100 - Mluvnice: minulý čas sloves, slabiky gi, ki, chi, přídavná jména - - záporka ně u sloves - časování sloves - určování hodin - rozvrh hodin - řadové číslovky - zvrtná slovesa - Téma: volný čas, škola - pohádka - dopisování - popis osoby - přídavná jména - Téma: popis osoby, rodina	- OSV - komunikace, - poznávání lidí, seberegulace, sebeorganizace - VDO - občanská společnost a škola - MV - lidské vztahy, multikulturalita - MV - interpretace, fungování a vliv médií ve společnosti - Tv - Hv - Vv - VDO - Evropa a svět nás zajímá - Ov - Zeměpis - MV- hodnoty, postoje - Dějepis - Čj

5.1.4. Konverzace v německém jazyku

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Konverzace v německém jazyce je vyučován jako volitelný předmět v 7. až 9. ročníku v rozsahu 1 hodiny týdně.

Vzdělávání směřuje k dalšímu rozvoji schopností žáků se v tomto jazyce zejména dorozumět. Učivo směřuje k rozvoji dovednosti komunikovat v cizím jazyce s okolím, domluvit se v běžných životních situacích a dokázat pohovořit o běžných tématech každodenního života. Žák se tu učí rovněž porozumět mluvenému textu a adekvátně na tento text reagovat v rozsahu probrané slovní zásoby konkrétního ročníku.

Výuka probíhá v klasických školních učebnách. Škola je vybavena odpovídajícím množstvím vhodného výukového materiálu.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- Žák si osvojuje a rozvíjí schopnost efektivního učení se mluvené stránce jazyka za použití vhodných metod a způsobů práce.

- Žák je podporován ve snaze a zájmu o další studium tohoto jazyka na vyšších stupních školního vzdělávání a následně i v praktickém životě.
- Žák používá ve výuce běžně používaná slova a ustálené obraty
- V rámci výuky žák aplikuje teoreticky získané znalosti a vědomosti v praxi.
- Žák bere za svůj cíl a smysl učení se tomuto předmětu, posuzuje svůj v procesu výuky dosažený pokrok a rozvíjí svou schopnost sebehodnocení při oceňování svých dosažených schopností a dovedností.

Postup:

- Učitel předkládá žákům různé metody a formy práce, z nichž se tito učí volit a prakticky využívat vhodné způsoby a metody učení se.
- Žáci jsou v maximální míře motivováni k práci, využívá se i motivující ústní hodnocení s cílem získání a prohloubení zájmu o tento jazyk a jeho další studium.
- Žákům je umožněno hodnotit svůj vlastní podaný výkon a hodnotit dosažené pokroky.

Kompetence k řešení problémů

- Žák je schopen přiměřeně svým znalostem pochopit vzniklý problém a hledat řešení tohoto. Žák přitom hledá a volí vhodnou formu řešení tohoto problému a je směřován k tomu, aby vytrval ve své snaze až do nalezení řešení a při procesu řešení nerezignoval a nedal se od dalšího hledání odradit.
- Žák zdokonaluje svou schopnost vysvětlovat, obhajovat a sám přiměřeně hodnotit své řešení problému.

Postup:

- Učitel klade vhodné otázky usměrňující žáka v jeho procesu hledání výsledného řešení problému.
- Žák je učitelem motivován, aby vytrval, dokud nebude problém vyřešen.
- Žákovi je dán prostor, aby své řešení problému vysvětlil a zhodnotil.

Kompetence komunikativní

- Žák komunikuje způsobem odpovídajícím dosaženému stupni výuky tohoto jazyku, v přiměřené formě ústně formuluje a vyjadřuje své názory a myšlenky.
- Žák naslouchá mluvené formě jazyka a adekvátně na tuto reaguje, rozumí této a v odpovídající formě a rozsahu se zapojuje do diskuse.
- Žák rozumí zvukovým záznamům odpovídajícím dosaženému stupni znalosti jazyka.

Postup:

- Učitel vede žáka k přiměřenému výstižnému a souvislému mluvenému projevu.
- Žákovi jsou vytvářeny podmínky pro komunikaci s ostatními žáky.
- Žák je veden k činnostem vykonávaným jak v individuální, tak i ve skupinové formě.

Kompetence sociální a personální

- Žáci spolupracují při skupinové práci.
- Žáci se spolupodílejí na vytváření dobrého klimatu ve skupině a napomáhají rozvoji a upevňování dobrých vztahů mezi jednotlivými členy kolektivu.
- Žáci zdokonalují svou schopnost akceptovat ostatní, jejich názory, zkušenosti a výsledky jejich práce.

Postup:

- Učitel motivuje žáky ke vzájemné spolupráci a co nejlepším mezilidským vztahům.
- Žáci jsou oceňováni a hodnoceni způsobem umožňujícím jim registrovat své vlastní dosažené pokroky.
- Žáci jsou usměrňováni ke schopnosti na základě stanovených kritérií hodnotit činnost svou i ostatních členů kolektivu a akceptovat hodnocení ze strany ostatních.

Kompetence občanské

- Žáci akceptují názory ostatních.
- Akceptují rovněž vnitřní hodnoty jiných lidí.
- Žáci se odpovědně rozhodují na základě konkrétní dané situace.

Postup:

- Učitel vede žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů, k diskusi nad těmito a ke vzájemnému naslouchání jeden druhému.

Kompetence pracovní

- Žák si efektivně organizuje svou práci úměrně jím dosažené úrovni a schopnostem.

Postup:

- Učitel napomáhá žákům při objevování správného řešení problému a bere na zřetel rozdíly ve znalostech, předpokladech a pracovním tempu jednotlivých žáků.

Vzdělávací obsah

ROČNÍK	VÝSTUPY - ŽÁK	UČIVO, POJEM	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
7.	- Rozumí a adekvátně reaguje na základní fráze a jednoduché věty - Přiměřeně reaguje na jednoduché pokyny - Prakticky aplikuje výrazy z každodenního běžného života v rámci osvojené slovní zásoby v daném ročníku	- Pozdravy - Kommunikation im Unterricht - Ich und meine Familie - Verständigung - Die Schule und meine Klasse - Základní časové údaje – dny v týdnu, měsíce, roční období - Číslovky 1 -100 - Seznámení s německy hovořícími státy (okrajově) + orientace na mapě, nejdůležitější zeměpisné údaje - Abzählreime	- OSV – komunikace, kooperace a kompetence - EGS – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět
8.	- Žák nahlas plynule a foneticky správně vyslovuje a čte jednoduché věty a texty obsahující známou slovní zásobu - Žák rozumí obsahu a smyslu přiměřeně jednoduchého textu a odpovídá na otázky, které se tohoto textu týkají - Rozumí základním informacím i v poslechových textech v rámci probraných konverzačních témat - Žák sděluje ústně informace o sobě, své rodině a běžných životních situacích	- Geburtstag - Ansichtskarten und Briefe - Unsere Wohnung - Mein Tagesprogramm - Rozšíření témat ze 7.ročníku – Meine Familie, die Schule und Kommunikation im Unterricht - Im Geschäft - Meine Kleidung - Zařazování jednoduchých přísloví - Sprichwörter	- OSV – komunikace, kooperace a kompetence - EGS – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět
9.	- Ústně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace	- Essen und Trinken - Im Restaurant	- OSV – komunikace, kooperace a kompetence

- Vyjadřuje a odpovídá na jednoduchá sdělení se správnou aplikací základních gramatických struktur a vět - Zapojuje se do jednoduché a pečlivě vyslovované konverzace ostatních s využitím běžných výrazů - Za pomoci slovníku vyhledá ve středně obtížném textu požadovanou informaci, kterou ústně a zjednodušenou formulací vyjádří	- Mein Wochenplan - Beim Arzt - Freizeit - Weihnachten - Reálie - tradice a zvyky, svátky - Österreich - Die Schweiz - Deutschland - Die Tschechische Republik - Rätsel + Zauberkasten	- EGS – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět - MDV – tvorba mediálního sdělení.
--	---	--

5.1.5 Konverzace v anglickém jazyce

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Konverzace v anglickém jazyce je vytvořen ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Zařazením spadá do vzdělávacího oboru Cizí jazyk a navazuje na vyučovací předmět Anglický jazyk. Jedná se o volitelný předmět vyučovaný v 7., 8. a 9. ročníku.

Podkladem pro naplňování vzdělávacích cílů a očekávaných výstupů v souladu s RVP je Společný evropský referenční rámec pro jazyky na úrovni A1-A2. Důraz je kladen především na rozvíjení základních jazykových kompetencí dle SERR. Obecně je cílem rozvoj komunikačních kompetencí, snižování jazykové bariéry, poznávání a komparace odlišností způsobu života převážně v anglofonních zemích. Počítá s vytvořením vhodných podmínek pro účast školy na mezinárodních projektech.

Forma výuky je zaměřena především na praktické využití jazyka. Metodicky je využíváno skupinových prací, prací s autentickými texty, nahrávkami, filmy, hudbou a dalšími materiály. Výuka probíhá v anglickém a českém jazyce. Zařazeny jsou tematické okruhy průřezových témat: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, multikulturní výchova a osobnostní a sociální výchova.

Obecný tematický soupis se nachází v tabulce níže. Konkrétní náplň hodiny je stanoven v tematickém plánu, protože je předpokládán výběr aktuálních témat a trendů.

Vzdělávací obsah

ROČNÍK	VÝSTUPY - ŽÁK	UČIVO, POJEM	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
9.	Poslech s porozuměním - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, která se týká osvojovaných témat Mluvení - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	- Státy Evropské unie - Kultura - Popkultura - Literatura - Životní prostředí - Sport - Tradice a zvyky - Svátky - Geografie	VMEGS: Evropa a svět nás zajímá – tolerance, srovnání zvyků a tradic Multikulturní výchova Mediální výchova

	- vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života Čtení s porozuměním - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech a diskutuje o nich. - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace Psaní - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - reaguje na jednoduché písemné sdělení		
--	--	--	--

5.2 MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

5.2.1. Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Matematika se vyučuje jako samostatný předmět v 1. ročníku 4 hodiny týdně, ve 2. až 5. ročníku 5 hodin týdně.

Vzdělávací obsah je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

čísla a početní operace - osvojení aritmetických operací ve třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění, významové porozumění, získávání číselných údajů, seznámení se s pojmem proměnná

závislosti, vztahy a práce s daty - rozpoznávání a uvědomění si určitých typů změn a závislostí, jejich analyzování z tabulek, diagramů a grafů

geometrie v rovině a prostoru - určování a znázorňování geometrických útvarů a modelování reálných situací, zkoumání tvarů a prostoru

nestandardní aplikační úlohy a problémy - uplatňování logického myšlení, řešení problémových situací a úloh z běžného života

Žáci využívají k učení různé formy práce. Během hodiny učitel a žáci používají dostupné vyučovací pomůcky.

Průřezová témata

V tomto předmětu jsou realizována:

Výchova demokratického občana

Environmentální výchova

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- Žáci se učí přesně a stručně vyjadřovat užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a zdokonalují grafický projev, rozvíjí abstraktní, exaktní, kombinatorické a logické myšlení k věcné a srozumitelné argumentaci.
- Žáci se podílejí na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků; stanovují si vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu a ověřují si výsledky.

Kompetence k řešení problémů

- Žáci se učí rozvíjet důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k sebekontrolě, k systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti, učí se provádět rozbor problémů a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu, vyhodnocování správnosti výsledků.
- Žáci prezentují své názory, kladou otevřené otázky a pojmenovávají cíle činnosti; plánují své úkoly a postupy, řešení a závěry. Žáci se učí pracovat s chybou.

Kompetence komunikativní

- Žáci se učí přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky.
- Volí si různé postupy práce.

Kompetence sociální a personální

- Žáci jsou vedeni ke kritickému usuzování, srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů, ke kolegiální radě a pomoci, učí se pracovat v týmu.
- Žák hodnotí svou práci a vnímá vlastní pokroky.

Kompetence občanská

- Při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, učí se hodnotit svoji práci a práci ostatních, jsou vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se vnímat složitosti světa.
- Žáci jsou vedeni, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky.

Kompetence pracovní

- Žáci jsou vedeni k vytváření zásoby matematických nástrojů pro řešení reálných situací v životě, učí se využívat matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech.
- Žáci vyhledávají a kombinují informace z různých informačních zdrojů a které vyžadují využití poznatků z různých předmětů, žáci se snaží správným způsobem používat vybavení, techniku a pomůcky. Interpretují různé texty, obrazové materiály, grafy a jiné formy záznamů.

Vzdělávací obsah

ROČNÍK	VÝSTUPY - ŽÁK	UČIVO, POJEM	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
1.	- užívá čísllice 1 až 20 - rozlišuje význam méně, více, první, poslední, větší, menší - řadí čísla podle velikosti - umísťuje čísla do 20 na číselnou osu - používá matematické symboly +, -, =, <, > - zapisuje, čte a řeší příklady na sčítání a odčítání do 20 bez přechodu přes desítku - provádí rozklad čísla na desítky a jednotky - řeší jednoduché slovní úlohy - rozlišuje a pojmenovává jednoduché geometrické tvary - modeluje jednoduché geometrické tvary v rovině - geometrické tvary třídí podle tvaru, velikosti, barev - orientuje se v prostoru – nahoře, dole, před, za	- Počítání do 20 - Geometrie – geometrické tvary - Číselná osa - Jednoduché slovní úlohy	- VDO - občanská společnost a škola, občan, občanská společnost a stát, výchova k samostatnosti, k sebekontrolě, smyslu pro odpovědnost, ohleduplnost a přesnost - EV - vztah člověka k životnímu prostředí. - Vv - obrázky stejného druhu podle počtu. - Vv, Pč - znázornění slovní úlohy, užití barev, vystřihování, modelování.
2.	- zapisuje a řeší příklady na sčítání a odčítání do 20 s přechodem přes desítku - zapisuje a čte čísla do 100 - zakresluje čísla do 100 na číselnou osu - porovnává čísla do 100, řadí je vzestupně i sestupně - sčítá a odčítá do 100 - počítá příklady se závorkami - provádí zápis slovní úlohy - počítá s mincemi a bankovkami v hodnotě do sta - připravuje si pomůcky na rýsování (tužka, pravítko) - narýsuje přímku, lomenou čáru, úsečku dané délky - porovnává úsečky podle velikosti - měří úsečku	- Počítání do 20 - Počítání do 100 - Slovní úlohy - Násobení do 50 - Geometrie – bod, čárka, úsečka	- VDO - občanská společnost a škola, občan, občanská společnost a stát – výchova k samostatnosti, k sebekontrolě, smyslu pro odpovědnost, ohleduplnost a přesnost - EV - vztah člověka k prostředí- výchova k ochraně životního prostředí. - Vv, Pč - znázorňování, modelování - OSV - rozvoj schopností poznávání

3.	- násobí a dělí v oboru malé násobilky - řeší slovní úlohy s pomocí malé násobilky - pamětně sčítá a odčítá dvojčíselná čísla - sčítá a odčítá dvojčíselná čísla písemně - řeší slovní úlohy v oboru do 100 - zapisuje a čte čísla do 1 000 - porovnává a řadí vzestupně a sestupně čísla do 1 000 - zakresluje čísla do 1 000 na číselné ose - pamětně a písemně sčítá a odčítá čísla do 1 000 - řeší slovní úlohy v oboru do 1 000 - jednotky délky používá při měření (mm, cm, dm, m) - měří rozměry geometrických tvarů (úsečka, čtverec, obdélník) a vyjadřuje je ve vhodných jednotkách - rýsuje a označuje bod, přímku, polopřímku, úsečku, kružnici - pozná geometrická tělesa krychli, kvádr, kouli, válec - zaokrouhlujeme čísla na desítky, stovky	- Malá násobilka - Počítání v oboru do 100 - Počítání o oboru do 1 000 - Geometrie (bod, přímka, úsečka, geometrické tvary, práce s kružítkem)	- Vv, Pč - znázorňování, modelování - OSV - rozvoj schopností poznávání - MV - lidské vztahy
4.	- zapisuje a čte čísla do 10 000 - sčítá a odčítá pamětně i písemně do 10 000 - zaokrouhluje čísla na desítky, stovky a tisíce - orientuje se na číselné ose do 10 000 - pamětně dělí se zbytkem v oboru malé násobilky - písemně násobí jednociferným a dvojčíselným činitelem - písemně dělí jednociferným dělitelem - sčítá, odčítá, násobí a dělí na kalkulátoru - vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech z běžného života - využívá názorných obrázků k určování $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{5}$, $\frac{1}{10}$ celku - porovná zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny) - porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose - provádí a zapisuje jednoduchá pozorování (např. měření teploty) - převádí jednotky délky a hmotnosti; objemu - řeší jednoduché a složené slovní úlohy - provádí jednoduchý zápis s neznámou - pracuje s kružítkem - rýsuje trojúhelník, čtverec, obdélník, kružnici - sestavuje trojúhelník ze tří stran - rýsuje kolmici, rovnoběžky, různoběžky - určí vzájemnou polohu přímek v rovině - určí souřadnice bodu ve čtvercové síti	- Počítání do 10 000 - Násobení a dělení – písemné i pamětní - Práce s kalkulátorem - Jednotky délky, hmotnosti a objemu - Slovní úlohy - Geometrie – kružnice, trojúhelník, čtverec, obdélník - Celek, část, zlomek - Čítatel, jmenovatel, zlomková čára - Polovina, čtvrtina, třetina, pětina, desetina - Řešení a tvorba slovních úloh k určování částí z celku - Čísla -100 až +100	- EV - vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí. - VDO - občanská společnost a škola, občan, občanská společnost a stát - OSV - rozvoj schopností poznávání - Prv – člověk a jeho svět
5.	- zapisuje a čte čísla do 1 000 000 - orientuje se na číselné ose do 1 000 000 - sčítá a odčítá pamětně i písemně v oboru do 1 000 000 - násobí 10, 100, 1 000 - zaokrouhluje čísla na tisíce, desetitisíce a statisíce - násobí písemně trojčíselným činitelem - dělí jednociferným a dvojčíselným dělitelem - řeší slovní úlohy v oboru do 1 000 000 - vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny - sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny) pomocí názorných obrázků a tyto početní operace zapisuje - vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou desetinným číslem na příkladech	- Počítání do 1 000 000 - Slovní úlohy - Římské číslice - Zlomky se stejným jmenovatelem - Geometrie – čtverec, obdélník, trojúhelník + obvod a obsah - Zlomky – řešení a tvorba slovních úloh k určování celku - Desetinné číslo - Porovnávání desetinných čísel	- VDO - občanská společnost a stát - EV - vztah člověka k prostředí - OSV - rozvoj schopností poznávání

	z běžného života - přečte, zapíše, znázorní desetinná čísla v řádu desetin a setin na číselné ose, ve čtvercové síti nebo v kruhovém diagramu - porovná desetinná čísla v řádu desetin a setin - převádí jednotky času a objemu - římské číslice pozná a vyznačí polovinu, třetinu, čtvrtinu - sestrojí obecný, pravoúhlý, rovnoramenný a rovnostranný trojúhelník - sestrojí čtverec a obdélník - změří a vypočítá obvod trojúhelníku a čtyřúhelníku - pojmenuje čtyřúhelníky - vypočítá obsah čtverce a obdélníka - dbá na přesnost a čistotu rýsování		
--	--	--	--

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Matematika je vyučován jako samostatný předmět v 6. ročníku 5 hodin, v 7. až 9. ročníku 4 hodiny týdně.

Matematika je založena na praktických činnostech a užití v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě. Žáci se učí porozumět základním myšlenkovým postupům a pojmům a jejich vzájemným vztahům. Osvojují si některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Vzdělávací obsah je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

Číslo a proměnná – žáci si osvojují tři složky aritmetických operací: dovednost provádět operaci, pochopit, proč je operace prováděna určitým postupem, a umět operaci propojit s reálnou situací, provádějí měření, odhadování, výpočty, zaokrouhlování, seznamují se s pojmem proměnná a jejím významem.

Závislosti, vztahy a práce s daty – žáci poznávají určité typy změn a závislostí, analyzují je z tabulek, diagramů, grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem a směřují k pochopení pojmu funkce.

Geometrie v rovině a v prostoru – žáci určují a znázorňují geometrické útvary, modelují reálné situace, hledají podobnosti útvarů, učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, určují obvod, obsah, povrch a objem, zdokonalují svůj grafický projev, řeší polohové a metrické úlohy, které vycházejí z reálného života.

Nestandardní aplikační úlohy a problémy – žáci řeší úlohy do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, při řešení uplatňují logické myšlení; tyto úlohy prolínají všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání.

Žáci se učí využívat kalkulátory, počítačové výukové programy, vhodný počítačový software a další pomůcky (např. tabulky, přehledy), což napomáhá i žákům s nedostatky v numerickém počítání.

Cíle:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech
- rozvíjení paměti a logického myšlení
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení
- vytváření zásoby početních operací, algoritmů, metod řešení a jejich využívání
- vnímání složitosti reálného světa
- provádění rozboru problému, řešení a vyhodnocení
- přesné a stručné vyjadřování

- zdokonalování grafického projevu

Matematické soutěže, jichž se mohou každoročně dobrovolně žáci zúčastnit:

- Matematická olympiáda pro 6. – 9. ročník
- Pythagoriáda pro 6. a 7. ročník
- Matematický klokan

Předmět matematika je úzce spjat s ostatními předměty, hlavně s fyzikou, chemií a zeměpisem.

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana

formování volných a charakterových vlastností, rozvoj důslednosti, vytrvalosti, schopnost sebekontroly, tvořivost, při skupinové práci zdokonalování komunikace, organizačních schopností, schopností dělat kompromisy; řešení úloh přispívajících k výchově občana – finanční matematika, statistické ročenky, diagramy a grafy v denním tisku např. s volební tematikou.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

grafy a tabulky z tisku, práce s mapou

Environmentální výchova

úlohy související s ochranou životního prostředí, např. spotřeba vody a elektrické energie v domácnosti, třídění odpadu, teplotní změny apod.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- motivace žáků ke kladnému vztahu k učení
- individuální přístup k jednotlivým žákům
- pestrost aktivit
- vyhledávání a třídění informací, volba různých postupů

Kompetence k řešení problémů

- rozbor problému a plánu řešení, odhadování výsledků
- volba správného postupu
- chyba jako cesta ke správnému řešení
- ověřování výsledků

Kompetence komunikativní

- zařazení skupinové a projektové práce
- užívání správné terminologie a symboliky

Kompetence občanské

- respektování názorů ostatních, zodpovědné rozhodování
- formování charakterových a volných vlastností
- zařazování úloh k propojení s reálným životem

Kompetence sociální a personální

- dodržování pravidel práce ve skupině, vytváření příjemné atmosféry ve skupině i ve třídě
- pomoc slabším
- slušné chování
- pomoc a povzbuzení žáků s poruchami učení

Kompetence pracovní

- zodpovědný přístup k zadaným úkolům
- organizace a efektivnost vlastní práce
- dodržování dohodnuté kvality a termínů

Vzdělávací obsah

ROČNÍK	VÝSTUPY - ŽÁK	UČIVO, POJEM	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
6.	- zobrazuje přirozená čísla a nulu na číselné ose - užívá zápisy přirozených čísel v desítkové soustavě - porovnává přirozená čísla podle velikosti - zaokrouhluje přirozená čísla	Aritmetika	
6.	- rýsuje kružnice (šestiúhelník, osmiúhelník) - sestrojí střed úsečky pomocí kružítka - používá a převádí jednotky délky a obsahu - pozná a pojmenuje krychli, kvádr, hranol, jehlan, válec, kužel, kouli	Geometrie - mnohoúhelníky - obsah čtverce a obdélníku	
6.	- porovnává desetinná čísla a zaokrouhluje je - násobí a dělí desetinná čísla 10, 100, 1000 - užívá a převádí jednotky délky, hmotnosti a obsahu - sčítá, odčítá, násobí a dělí desetinná čísla písemně i na kalkulačce	Desetinná čísla - desetinná čísla a jejich znázorňování - porovnávání desetinných čísel - zaokrouhlování desetinných čísel - sčítání a odčítání desetinných čísel - násobení a dělení desetinných čísel 10, 100, 1000 - jednotky délky, hmotnosti, obsahu - násobení desetinného čísla přirozeným číslem a desetinným číslem - dělení desetinného čísla přirozeným číslem a desetinným číslem	- F, PŘ, Z, Ch, PČ
6.	- načrtává a rýsuje obraz krychle a kváдру - počítá povrch a objem krychle a kváдру - používá jednotky objemu	Krychle a kvádr - zobrazení - síť - povrch - objem - jednotky objemu a jejich převody	- F (objem, hustota) - Vv (volné rovnoběžné promítání)
6.	- přenáší úhel ke zvolené polopřímce - měří velikost daného úhlu - sestrojuje úhel dané velikosti - pozná ostrý, tupý a přímý úhel, vrcholové a vedlejší úhly - sčítá a odčítá velikosti úhlů ve stupních - sestrojuje osu úhlu	Úhel - úhel jako část roviny - velikost úhlu ve stupních - porovnávání úhlů - sčítání a odčítání úhlů	- F (optika, síly) - Z - Tv (hody, vrhy)
6.	- rozhoduje o shodnosti obrazců - sestrojuje obraz bodu a jednoduchého rovinného obrazce - poznává osově souměrné útvary - doplňuje osu souměrnosti v jednoduchých osově souměrných útvarech - rýsuje osu úsečky a úhlu	Osová souměrnost - shodné útvary - osa souměrnosti, osová souměrnost - konstrukce obrazu útvaru - dvojice vzor – obraz, samodružný bod	- Vv, D (architektura) - Př (stavba rostlin, mineralogie)

		- souměrně sdružené body - osově souměrné útvary, určení osy souměrnosti - osa úsečky, osa úhlu	
6.	- počítá ze známé velikosti dvou vnitřních úhlů trojúhelníku velikost jeho třetího vnitřního úhlu ve stupních - poznává a popisuje ostroúhlý, pravoúhlý, tupouhlý, rovnostranný, rovnoramenný trojúhelník - sestrojuje výšky a těžnice trojúhelníku	Trojúhelník - vnitřní úhly trojúhelníku a jejich součet - trojúhelníková nerovnost - třídění trojúhelníků podle velikosti vnitřních úhlů a podle délek stran - výšky trojúhelníku - těžnice a těžiště trojúhelníku	- F (těžiště, skládání a rozklad sil)
6.	- Rozlišuje prvočíslo a číslo složené - rozkládá přirozená čísla na součin prvočísel - určuje největšího společného dělitele dvou čísel - určuje nejmenší společný násobek dvou čísel	Dělitelnost přirozených čísel - dělitel - násobek - dělitelnost 10, 5, 2, 3 - sudé a liché číslo - prvočísla a složená čísla - společní dělitelé, největší společný dělitel - společné násobky, nejmenší společný násobek	
7.	- vyjadřuje část celku zlomkem - zobrazuje zlomek na číselné ose - krátí a rozšiřuje zlomky - převádí zlomek na desetinné číslo a naopak - převádí smíšené číslo na zlomek a naopak - sčítá, odčítá a násobí dva zlomky - dělí zlomky, upravuje složený zlomek	Racionální čísla - zlomek jak část celku - zobrazení zlomků na číselné ose - rozšiřování krácení zlomků - porovnávání zlomků - zlomky, desetinná čísla, smíšená čísla - sčítání, odčítání, násobení, dělení zlomků - složený zlomek	- F (vztahy pro dráhu, rychlost, čas, hustotu, objem, hmotnost, jednotky ve tvaru zlomku)
7.	- Rozlišuje kladné a záporné celé číslo - zobrazuje celé číslo na číselné ose - určuje opačné číslo k danému celému číslu - porovnává celá čísla podle velikosti - sčítá, odčítá, násobí, dělí dvě celá čísla	Celá čísla - celá čísla a jejich zobrazení na číselné ose - absolutní hodnota, opačné číslo - sčítání, odčítání, násobení, dělení celých čísel	- F (teplota, teplo)

7.	- zobrazuje racionální čísla na číselné ose - porovnává racionální čísla podle velikosti - sčítá, odčítá, násobí a dělí dvě racionální čísla	Záporná racionální čísla - záporná desetinná čísla a záporné zlomky - racionální čísla - porovnávání racionálních čísel - sčítání, odčítání, násobení a dělení racionálních čísel	
7.	- určuje poměr dvou veličin - krátí a rozšiřuje daný poměr - zvětšuje a zmenšuje hodnoty v daném poměru - rozděluje celek v daném poměru - užívá poměr k řešení úloh z praxe - užívá dané měřítko při čtení map a při konstrukci jednoduchých plánek	Poměr - poměr, převrácený poměr - rozšiřování a krácení poměru - úměra – zápis rovnosti dvou poměrů - postupný poměr - měřítko plánu a mapy	- Z (měřítko mapy) - Ch (názvosloví)
7.	- sestavuje tabulku přímé a nepřímé úměrnosti - rozhoduje, zda je daná závislost přímá nebo nepřímá úměrnost - sestavuje graf přímé úměrnosti	Přímá a nepřímá úměrnost, trojčlenka - přímá a nepřímá úměrnost - trojčlenka - pravoúhlá soustava souřadnic - graf přímé úměrnosti	- Ch (směsi) - F (závislost veličin, přímočarý pohyb, páka)
7.	- určuje procentovou část - určuje základ - určuje počet procent	Procenta a jejich užití - procento - základ, počet procent, procentová část - promile	- Z, Ch, F, FG
7.	- používá průsvitku k rozhodnutí o shodnosti obrazců - rozhoduje o shodnosti trojúhelníků s použitím vět sss, sus, usu - sestavuje trojúhelníky s využitím vět sss, sus, usu	Shodnost trojúhelníků - shodnost geometrických útvarů - shodnost trojúhelníků - věta sss, sus, usu	
7.	- sestavuje obraz jednoduchého obrazce ve středové souměrnosti - rozhoduje, zda je obrazec středově souměrný a doplňuje střed souměrnosti	Středová souměrnost - středová souměrnost, střed souměrnosti - konstrukce obrazu ve středové souměrnosti - středově souměrné útvary, určení středu souměrnosti	- Vv
7.	- zná vlastnosti jednotlivých druhů rovnoběžníků a lichoběžníků - sestavuje rovnoběžníky a lichoběžníky v jednoduchých případech - počítá obvod a obsah rovnoběžníku, trojúhelníku a lichoběžníku	Čtyřúhelníky - čtyřúhelníky - rovnoběžníky - kosodélník, kosočtverec - lichoběžník - výšky a úhlopříčky rovnoběžníku a lichoběžníku - obsah trojúhelníku	
7.	- poznává hranol, určuje podstavy a plášť - rýsuje síť hranolu v jednoduchých případech	Kolmý hranol - hranoly a jejich části - síť hranolu - povrch a objem hranolu	- F - Vv

8.	- určuje druhou mocninu a odmocninu pomocí kalkulačky	Druhá mocnina a odmocnina, Pythagorova věta - druhá mocnina, určování druhých mocnin - druhá odmocnina, určování druhých odmocnin - Pythagorova věta - Užití Pythagorovy věty v rovině a v prostoru	- D (význam řecké matematiky)
8.	- Zapisuje číslo ve tvaru $a \cdot 10^n$, $1 \leq a \leq 10$	Mocniny s přirozeným mocnitelem - třetí mocnina - mocnina s přirozeným mocnitelem - zápis čísla ve tvaru $a \cdot 10^n$, $1 \leq a \leq 10$	- Z (rozlohy světadílů, oceánů) - F (astronomie, hmotnosti, objemy, vzdálenosti)
8.	- počítá hodnotu číselného výrazu - dosazuje do výrazu s proměnnými - zapisuje situaci danou slovním vyjádřením pomocí výrazů	Číselné výrazy s proměnnými - číselný výraz a jeho hodnota - výraz s proměnnými	
8.	- zapisuje mnohočleny co nejstručněji - sčítá a odčítá mnohočleny - násobí mnohočleny - upravuje mnohočlen na součin vytknutím před závorku a pomocí vzorců	Mnohočleny - co je mnohočlen - sčítání a odčítání mnohočlenů - násobení mnohočlenů - rozklad mnohočlenu na součin vytýkáním před závorku - rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců	
8.	- užívá ekvivalentní úpravy rovnic - řeší lineární rovnice s jednou neznámou, provádí zkoušku dosazením - využívá lineární rovnice s jednou neznámou při řešení úloh z praxe - po dosazení do vzorce vypočítává zbývající neznámou	Lineární rovnice - rovnice s jednou neznámou - kořen (řešení) rovnice - zkouška - ekvivalentní úpravy rovnic - řešení lineárních rovnic - řešení slovních úloh pomocí lineárních rovnic s jednou neznámou - výpočet neznámé ze vzorce	- F, Ch
8.	- určuje vzájemnou polohu přímky a kružnice - používá Thaletovu kružnici - sestavuje tečny z bodu ke kružnici - počítá délku kružnice, obvod kruhu a obsah kruhu - popisuje válec, načrtává a sestavuje síť válce - počítá povrch a objem válce	Kružnice, kruh, válec - kružnice a kruh - kružnice a přímka - Thaletova věta - délka kružnice, obvod kruhu - válec a jeho síť - povrch a objem válce	- Vv
8.	- sestavuje osu úsečky a osu úhlu	Konstrukční úlohy	

	- dodržuje postup při řešení konstrukční úlohy - sestrojuje trojúhelník s využitím výšky a těžnice - sestrojuje rovnoběžník a lichoběžník s využitím výšky - rýsuje přesně	- množiny bodů v rovině - konstrukce trojúhelníků - konstrukce čtyřúhelníků	
9.	- řeší soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými dosazovací a sčítací metodou	Soustavy lineárních rovnic - lineární rovnice se dvěma neznámými - soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými - slovní úlohy řešené pomocí soustavy rovnic	- F, Ch
9.	- rozhoduje, zda závislost daná grafem nebo tabulkou je funkcí - určuje definiční obor a obor hodnot funkce dané tabulkou či grafem - sestrojuje graf funkce dané tabulkou - sestrojuje graf lineární funkce - sestrojuje graf nepřímé úměrnosti - řeší graficky soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými	Funkce - funkce daná grafem nebo tabulkou - definiční obor funkce - hodnota funkce, obor hodnot funkce - přímá úměrnost - lineární funkce - konstantní funkce - rostoucí a klesající funkce - nepřímá úměrnost	- D (René Descartes) - In (Excel) - F (grafy)
9.	- pozná podobné trojúhelníky a určuje poměr podobnosti - sestrojuje trojúhelník podobný danému trojúhelníku - rozděluje úsečku v daném poměru - využívá měřítko při práci s plány a mapami	Podobnost - podobnost geometrických útvarů - poměr podobnosti - podobnost trojúhelníků - věty o podobnosti trojúhelníků - užití podobnosti	- Z, F
9.	- sestrojuje síť jehlanu v jednoduchých případech - vypočítá povrch a objem jehlanu a kužele v jednoduchých případech - vypočítá povrch koule	Jehlan, kužel, koule - jehlan – síť, povrch, objem - kužel – síť, povrch, objem - koule – povrch, objem	- Z, F, Tv
9.	- čte výsledky statistických šetření zaznamenané tabulkou - určuje četnost a relativní četnost - čte a sestrojuje diagramy - počítá aritmetický průměr - porovnává, zaznamenává a vyhodnocuje jednoduchá statistická šetření	Základy statistiky - statistické šetření - statistický soubor - statistická jednotka - znak a jeho hodnota - četnost, relativní četnost - sloupcový a kruhový diagram - aritmetický průměr	
9.	- vypočítá úrok - vypočítá daň z úroku a úrok po zdanění - řeší úlohy na jednoduché úrokování	Finanční matematika - vklad, úvěr - úroková míra, úrok - daň z úroku - jednoduché úrokování	
9.	- řeší úlohy z praxe		

5.2.2. Zajímavá matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Zajímavá matematika se vyučuje jako samostatný volitelný předmět v 7. až 9. ročníku v rozsahu 1 hodiny týdně.

Zábavná matematika je založena na praktických činnostech a užití v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě. Žáci se učí porozumět základním myšlenkovým postupům a pojmům a jejich vzájemným vztahům. Osvojují si některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Předmět se zaměřuje na nestandardní aplikační úlohy a problémy – žáci řeší úlohy do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, při řešení uplatňují logické myšlení.

Cíle:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech
- rozvíjení paměti a logického myšlení
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení
- vytváření zásoby početních operací, algoritmů, metod řešení a jejich využívání
- provádění rozboru problému, řešení a vyhodnocení
- přesné a stručné vyjadřování
- zdokonalování grafického projevu

Předmět zábavná matematika dále rozvíjí předmět matematika; je úzce spjat s ostatními předměty, hlavně s fyzikou, chemií a zeměpisem.

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana

formování volných a charakterových vlastností, rozvoj důslednosti, vytrvalosti, schopnost sebekontroly, tvořivost, při skupinové práci zdokonalování komunikace, organizačních schopností, schopností dělat kompromisy; řešení úloh přispívajících k výchově občana – finanční matematika, statistické ročenky, diagramy a grafy v denním tisku např. s volební tematikou.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

grafy a tabulky z tisku, práce s mapou

Environmentální výchova

úlohy související s ochranou životního prostředí, např. spotřeba vody a elektrické energie v domácnosti, třídění odpadu, teplotní změny apod.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- motivace žáků ke kladnému vztahu k učení
- pestrost aktivit
- vyhledávání a třídění informací, volba různých postupů

Kompetence k řešení problémů

- rozbor problému a plánu řešení, odhadování výsledků
- volba správného postupu
- chyba jako cesta ke správnému řešení
- ověřování výsledků

Kompetence komunikativní

- zařazení skupinové a projektové práce

- užívání správné terminologie a symboliky

Kompetence občanské

- respektování názorů ostatních, zodpovědné rozhodování
- formování charakterových a volných vlastností
- zařazování úloh k propojení s reálným životem

Kompetence sociální a personální

- dodržování pravidel práce ve skupině, vytváření příjemné atmosféry ve skupině i ve třídě
- pomoc slabším
- slušné chování
- pomoc a povzbuzení žáků s poruchami učení

Kompetence pracovní

- zodpovědný přístup k zadaným úkolům
- organizace a efektivnost vlastní práce
- dodržování dohodnuté kvality a termínů

Vzdělávací obsah

ROČNÍK	VÝSTUPY - ŽÁK	UČIVO, POJEM	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
9.	- určuje společného dělitele dvou a více čísel - určuje společný násobek dvou a více čísel - doplní číselnou řadu - provádí početní výkony s čísly - provádí početní operace s čísly	Úlohy o číslech - dělitelnost přirozených čísel - desetinná čísla - celá čísla - zlomky	-
9.	- rýsuje obrazce složené z trojúhelníků a čtyřúhelníků - počítá obvody a obsahy obrazců - převádí jednotky - rýsuje kvádr, krychli - modeluje tělesa složená z kvádrů a krychlí - počítá objemy a povrchy těles	Rovinné obrazce - trojúhelníky - čtyřúhelníky - kruh, kružnice - osová souměrnost - středová souměrnost Tělesa - kvádr, krychle - hranol	-
9.	- řeší úlohy z praxe - čte údaje z grafu	Aplikovaná matematika - logické úlohy - poměr - trojčlenka - procenta - slovní úlohy - grafy - statistika	-

5.3 INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

5.3.1. Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Informatika se vyučuje jako samostatný předmět ve 4. až 9. ročníku 1 hodinu týdně. Na prvním stupni se žáci naučí základům práce na počítači. Na tyto základy navazuje rozšiřování těchto vědomostí a dovedností na 2. stupni.

Žáci jsou vedeni k chápání a správnému užívání pojmů z oblasti hardware, software a práce v síti. Dále jsou vedeni k praktickému zvládnutí práce s grafikou, textem, ve vyšších ročnících, s tabulkami a k tvorbě prezentací. Všechny tyto nástroje se žáci učí používat a využívat paralelně se zpracováním informací získaných prostřednictvím Internetu. Pro vzájemnou komunikaci a předávání souborů se učí používat elektronickou poštu. Tento předmět propojuje a rozvíjí i poznatky získané v jiných předmětech jako jsou matematika, zeměpis, přírodopis a další.

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Environmentální výchova, Mediální výchova

Do výuky jsou začleňovány také krátkodobé projekty, při jejichž realizaci žáci mají prostor pro rozvíjení svých dovedností i nad rámec základního učiva.

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- žáci objevují možnosti využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, využívají dosud získané zkušenosti.
- objevováním souvislostí posoudí vlastní pokrok, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a je o nich schopen diskutovat

Kompetence k řešení problémů

- žáci se snaží o tvořivý přístup při řešení, uvědomují si, že může existovat více řešení
- žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení, ověření a obhájení zvoleného postupu, žáci se snaží řešení uplatnit v praktickém životě, ověřují a obhajují si zvolený postup

Kompetence komunikativní

- žáci se také učí při komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty
- při komunikaci dodržují pravidla potřebná k plnohodnotnému soužití a spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

- žáci se učí spolupracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.
- žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci ohleduplní a taktní, chápe lidskou různorodost

Kompetence občanské

- žáci jsou seznamováni s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, citace použitého pramene).
- žáci kriticky přemýšlí nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami

Kompetence pracovní

- žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- žáci využijí IT pro hledání informací důležitých pro svůj rozvoj spojený se školní docházkou

Vzdělávací obsah

ROČNÍK	VÝSTUPY - ŽÁK	UČIVO, POJEM	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
4.	- zapne a korektně vypne počítačovou stanici - přihlásí se do sítě a odhlásí ze sítě - pojmenovává fyzické části počítače	Hardware Software Bezpečnost na síti	PČ, Prv – práce s informacemi, moderní komunikace
4.	- orientuje se na klávesnici, zná funkce nejdůležitějších kláves - s myší ovládá základní operace: klik - výběr, tažení se stisknutým levým tlačítkem, dvojklik	Práce s klávesnicí a myší - části klávesnice - pojmy: klik, dvojklik, uchopení a tažení	
4.	- s použitím nástrojů dokáže nakreslit obrázek	Grafika - programy na tvorbu obrázků - základní nástroje a možnosti nastavení	
4.	- napíše všechna písmena abecedy (malá i velká) pomocí klávesnice - napíše číslce a některé specifických znaky pomocí klávesnice	Psaní textu - pojem: textové editory - pohyb v dokumentu (klávesnice, myš) - psaní, oprava textu	
5.	- spustí samostatně určený program pomocí myši z plochy či nabídky „Programy“	Práce s programy - způsoby spouštění programů - spuštění kliknutím z plochy - nabídka „Start - Programy“ - bezpečnost na síti	
5.	- nalezne pomocí prohlížeče stránku na zadané adrese - pohybuje se po webových stránkách prostřednictvím hypertextových odkazů	Internet - význam a využití Internetu - vztah k Internetu - pohyb po webu přes hypertextové odkazy - jednoduché vyhledávání	
5.	- v textovém editoru napíše krátký text - otevře existující soubor, upraví vlastnosti písma - uloží soubor na určené místo	Textové editory - pojem: textové editory - uložení, otevření souboru - pohyb v dokumentu - označení části textu do bloku - editace textu - písmo – typ, velikost, tučné, kurzíva, podtržené, barva (panel nástrojů)	
5.	- nakreslí obrázek a uloží jej	Práce s grafikou	

	- otevře obrázek pro změny a změněný jej znovu uloží	- uložení vytvořeného obrázku nebo jeho změn, otevření obrázku	
5.	- na Internetu vyhledá stránku dle zadaného tématu - z webovské stránky dokáže uložit obrázek - komunikuje prostřednictvím komunikačních zařízení	Www, komunikace - vyhledávání informací - ukládání nalezených informací a jejich další zpracování - komunikační zařízení	
6.	- orientuje se na ploše OS Windows - chápe souvislost mezi pohybem kurzoru po obrazovce a pohybem myši - orientuje se na klávesnici, používá potvrzení, či zamítnutí činnosti, je-li vyzván upozorněním OS - spouští přes nabídku Start, nebo pomocí ikon na ploše zvolené aplikace - používá aplikace Kalkulačka, WordPad, Malování - zvládá přepínání mezi spuštěnými aplikacemi - orientuje se v menu a ovládacích prvcích „okna“ ve Windows (panely nástrojů, minimalizace a maximalizace okna)	Začátky s počítačem - prostředí počítače - spouštění aplikací - přepínání mezi aplikacemi	
6.	- ovládá psaní všech znaků dostupných přes klávesnici - používá ukládání a otevírání souborů aplikací - zvládá kopírování textu, obrázků v jedné aplikaci - kopíruje texty a obrázky mezi aplikacemi	Psaní na klávesnici, Aplikace - písmenka (program pro učení psaní na klávesnici) - psaní a korekce chyb textu - ukládání a otevírání souborů - kopírování	
7.	- zvládá základní dovednosti při psaní a editování textů - ovládá jednoduché nástroje pomocí „panelů nástrojů“ či „menu“ - ovládá formát písma a jeho změny - zvládá jednoduché prvky formátu odstavce - orientuje se v prostředí MS Word	Textové editory - psaní a editace textu - práce s nástroji textového editoru - hledání a nahrazování textu - formátování dokumentu - formát písma - formát odstavce	
7.	- rozlišuje dva druhy grafiky (bitmapová, vektorová) - pracuje s nástroji programu Malování (guma, lupa, výběr, režim průhlednosti) - pracuje s vybranou částí obrázku - umí vložit text do obrázku	Počítačová grafika - druhy počítačové grafiky - aplikace Malování	
7.	- ovládá práci s internetovým prohlížečem - orientuje se v pojmech adresa, odkaz - zvládá vyhledávání jednoduchých informací pomocí vyhledávacích portálů - pracuje se získanými informacemi (ukládá do souborů, kopíruje)	Internet - prohlížeče webových stránek - internetové adresy - hypertextové odkazy - vyhledávání na Internetu - ukládání informací z Internetu	
8.	- na základě zkušeností při práci s aplikacemi vytvoří, otevře či smaže soubor - vytvoří vlastní složky - kopíruje a přesouvá soubory mezi různými složkami	Práce se soubory - soubor - typy souborů - vlastnosti souborů	

	- třídí data pomocí složek - používá komprimaci a dekomprimaci dat	- organizace programů a dat v počítači - složky - disky - kopírování a přesouvání souborů a složek - cesta k souboru - komprimace souborů	
8.	- orientuje se v prostředí editoru pro vektorovou grafiku - zvládá jednoduché úpravy objektů - používá co nejširší škálu nástrojů při práci s objekty (barva, rotace, úkos, výplň) - vytváří složitějších geometrické tvarů pomocí křivek - vloží do obrázku text	Vektorová grafika - editory pro vektorovou grafiku - objekty a práce s nimi - úpravy objektů - křivky - psaní textu ve vektorovém editoru	
8.	- používá při práci komunikaci pomocí elektronické pošty - pošle se zprávou přílohu - respektuje základní pravidla pro bezpečné používání elektronické pošty (viry)	Elektronická pošta - e-mailová adresa - zřízení e-mailové schránky - prohlížení pošty - psaní a posílání nových zpráv - příloha elektronické pošty - bezpečnost e-mailové komunikace	
9.	- zobrazí neviditelné znaky - vkládá do textu obrázky různým způsobem (obtékání textu) - vytvoří seznam pomocí odrážek - vytvoří seznam s číslovanými položkami - pro lepší srozumitelnost textu, jeho sdělení, vhodně používá tabulátorů a zarážek	Práce s texty - typografická pravidla pro tvorbu dokumentů - vkládání a úpravy obrázků - psaní seznamů - tabulátor a zarážky	
9.	- orientuje se v prostředí tabulkového procesoru - používá jednoduché vzorce a funkce pro početní operace v matematice, nebo fyzice - využívá tabulek ke zpracování a vyhodnocování dat (procentuelní vyjádření, grafy)	Práce s tabulkami - tabulkový procesor - tabulka, buňka - vzorce a výpočty - funkce - formát buňky - pojmenování buněk - grafy - textové funkce	
9.	- vytvoří prezentaci na vlastní téma - vytvoří prezentaci na zadané téma - využívá možnosti prezentace (oživení animacemi, zvuky, dynamickými prvky)	Počítačové prezentace - pravidla pro vytváření prezentací - vytváření prezentací - prostředí pro tvorbu prezentací	
	- rozlišuje rozdíl mezi textem zobrazeným webovým prohlížečem a zdrojovým textem v HTML - orientuje se v základních prvcích jazyka HTML - vytváří webovou stránku s využitím jednoduchých tagů HTML	Tvorba webových stránek - internetový prohlížeč - editor webových stránek - struktura webových stránek - jazyk HTML	

5.4. ČLOVĚK A JEHO SVĚT

5.4.1. Prvouka

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Prvouka se vyučuje jako samostatný předmět v 1.– 3. ročníku 2 hodiny týdně, ve 4.– 5. ročníku 3 hodiny týdně.

Vzdělávací obsah je rozdělen na pět tematických okruhů:

Místo, kde žijeme

- praktické poznávání místních a regionálních skutečností, důraz na dopravní výchovu a riziková místa a situace
- okolní krajina (místní oblast, region) - zemský povrch, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, působení lidí na krajinu a životní prostředí, ochrana krajiny a životního prostředí
- postupné rozvíjení vztahu k zemi, národní cítění, obrana státu

Lidé kolem nás

- základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, principy demokracie
- poznávání toho, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu
- uvědomování si významu a podstaty tolerance, pomoci, solidarity, úcty, snášenlivosti a rovného postavení lidí
- základní globální problémy, problémy konzumní společnosti, globální problémy přírodního prostředí
- směřování k výchově budoucího občana demokratického státu, seznamování se se základními právy a povinnostmi, se světem financí

Lidé a čas

- orientace v čase - kalendáře, letopočet, režim dne
- orientace v dějích v čase, postup událostí a utváření historie věcí a dějů
- snaha o vyvolání zájmu u žáků samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z historie a současnosti
- současnost a minulost v našem životě od rodiny, obce, regionu až k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země

Rozmanitost přírody

- Země jako planeta sluneční soustavy
- rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody, rostliny, houby, živočichové, znaky života, životní potřeby a podmínky
- rovnováha v přírodě
- rizika v přírodě spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi, mimořádné události a ochrana během nich
- vliv lidské činnosti na přírodu, ochrana přírody a životního prostředí, likvidace odpadů, živelné pohromy, ekologické katastrofy
- na základě získaných informací hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně a rozvoji životního prostředí

Člověk a jeho zdraví

- lidské tělo, biologické a fyziologické funkce a potřeby člověka, vývoj jedince, základy lidské reprodukce
- partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy
- péče o zdraví, první pomoc, návykové látky
- odpovědnost člověka za své zdraví

- situace hromadného ohrožení

Průřezová témata

Environmentální výchova

- vztah člověka k prostředí
- zodpovědnost a spoluodpovědnost za stav životního prostředí
- ekosystémy
- základní podmínky života

Osobnostní a sociální výchova

Výchova demokratického občana

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci používají vhodné učební pomůcky, encyklopedie a odbornou literaturu
- žáci získávají informace o přírodě, učí se pozorovat přírodu, zaznamenávat a hodnotit výsledky svého pozorování
- žáci objevují a poznávají vše, co je zajímá a v čem by v budoucnu mohli uspět

Kompetence k řešení problémů

- žáci sami objevují, hledají různá řešení a závěry
- žáci se učí řešit zadané úkoly, správně se rozhodovat v různých situacích, učí se vyhledávat informace vhodné k řešení problémů
- žáci si upevňují účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých

Kompetence komunikativní

- žáci se učí používat správnou terminologii
- žáci si rozšiřují slovní zásobu v osvojovaných tématech, určenouk pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- žáci se učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných

Kompetence sociální a personální

- uvědomuje si rozdílnost mezi lidmi
- žáci pracují ve skupině, učí se spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, respektují názory a zkušenosti druhých
- žák odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

Kompetence občanské

- žáci si vytváří ohleduplný vztah k přírodě
- žáci si osvojují dodržování pravidel slušného chování
- žáci se učí poznávat a chápat rozdíly mezi lidmi, učí se tolerantnímu chování a jednání, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci, chování v situacích ohrožení vlastního zdraví i zdraví a bezpečnosti druhých

Kompetence pracovní

- žáci se učí pozorovat a zacházet s různými materiály, nástroji a vybavením
- žáci se učí dodržovat pravidla bezpečnosti
- žáci si utvářejí pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti, dodržují vymezená pravidla

Vzdělávací obsah

ROČNÍK	VÝSTUPY - ŽÁK	UČIVO, POJEM	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
1.	- zná cestu do školy - učí se rozpoznat riziková místa a situace - pamatuje si název školy - zná jméno třídní učitelky a ředitele školy - rozliší nežádoucí formy chování - rozlišuje čas k práci a odpočinku - dodržuje základní hygienické návyky a základy správné životosprávy, pitný režim - pojmenovává základní části lidského těla - správně reaguje v případě úrazu – přivolá pomoc - orientuje se v čase – vyzná se v pojmech minulost, přítomnost, budoucnost - učí se vytvářet a dodržovat denní režim - vyjmenovává dny v týdnu - vyjmenuje čtvero ročních období - popisuje změny v přírodě - orientuje se ve vztazích mezi rodinnými příslušníky - rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi - projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	- Škola - Domov - Osobní bezpečí - Chování lidí - Péče o zdraví - Lidské tělo - Osobní bezpečí - Orientace v čase - Roční období - Rodina - Domov - Soužití lidí - Živočichové - Rostliny	- VDO - občanská společnost a škola, výchova k samostatnosti, k seberealizaci, smysl pro spravedlnost, odpovědnost a ohleduplnost - EGS - kultura - MV - poznávání etnických skupin - OSV - poznávání lidí, rozvoj schopností poznávání - EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí - Čj
2.	- ovládá základní pravidla slušného chování v rodině a ve společnosti - slušně požádá o pomoc a poděkuje - orientuje se v okolí školy - správně přechází vozovku - rozlišuje dopravní prostředky - snaží se předvídat možné nebezpečí a vyhodnocovat způsoby, jak mu čelit - rozlišuje minulost, přítomnost, budoucnost - vysvětluje a pojmenovává základní povolání dospělých - váží si práce ostatních - pozoruje a porovnává proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích - rozlišuje pojmy: les, park, louka, zahrada, pole, potok, řeka - chápe potřebu pravidelné péče o pokojové rostliny - rozlišuje stromy jehličnaté a listnaté - pojmenovává některá domácí zvířata a vybraná volně žijící zvířata a ptáky - v modelových situacích ohrožení bezpečí označí možná nebezpečí a diskutuje o účinných způsobech ochrany	- Rodina - Chování lidí - Soužití lidí - Obec, místní krajina - Osobní bezpečí - Doprava - Orientace v čase - Časový řád - Práce a odpočinek - Příroda - Životní podmínky - Rovnováha v přírodě - Rostliny - Živočichové - Ochrana přírody	- MV - lidské vztahy - VDO - občanská společnost a škola - OSV - poznávání lidí, Rozvoj schopností poznávání - Čj - M - EV - ekosystémy, vztah člověka k prostředí, základní podmínky života
3.	- orientuje se v místě svého bydliště, v okolí školy,	- Domov	- EV - vztah člověka

	- v místní krajině - vyhodnocuje nebezpečí míst pro hru a trávení volného času a volí odpovídající způsoby ochrany - uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu - pečuje o zdraví, ošetření drobných poranění - chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci - požádá o pomoc pro sebe i pro jiné - ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek a nezneužívá je - reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech - orientuje se v plánu obce - určuje hlavní a vedlejší světové strany - orientuje se v přírodě podle světových stran - pozoruje, rozlišuje a popisuje některé vlastnosti a změny látek – barva, chuť, rozpustnost, hořlavost apod. - rozlišuje přírodniny, lidské výtvořiny, suroviny - rozděluje živočichy - uvádí hlavní rozlišovací znaky a popisuje stavbu těla - vyjmenuje a určí některá hospodářská zvířata - rozlišuje přírodní společenství – pole, louky, les, řeka - pojmenovává části rostlinného těla - popisuje projevy života rostlin - dodržuje zásady chování v přírodě	- Škola - Obec a místní krajina - Ochrana přírody - Péče o zdraví - Dopravní výchova - Číslo tísňového volání - Kultura, současnost a minulost - Světové strany - Plán a mapa - Vlastnosti a změny látek - Voda a vzduch - Neživá a živá příroda - Horniny a nerosty - Půda - Živočichové - Životní podmínky - Rovnováha v přírodě - Přírodní společenstva - Rostliny	- k prostředí - VDO - Občanská společnost a škola - EV - základní podmínky života - EV - Ekosystémy
4.	- charakterizuje některá přírodní společenstva - pojmenovává běžně se vyskytující živočichy v jednotlivých společenstvech - popisuje jejich stavbu těla a jejich způsob života - pojmenovává běžně se vyskytující rostliny a houby v jednotlivých společenstvech - vysvětlí, co jsou rostlinná patra - rozlišuje běžné zemědělské plodiny a běžné druhy ovoce a zeleniny - získává základní informace o postavení Země ve vesmíru - uvědomuje si podmínky života na Zemi - objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody - nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka - popisuje kostru, svalstvo a některé vnitřní orgány - získá poznatky pro poskytnutí 1. pomoci - rozpozná život ohrožující zranění - vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování - uvede přírodní jevy i jiné situace, které mohou ohrozit lidské zdraví a životy, vymezí (vybere z příkladů) vhodný způsob ochrany - orientuje se na mapě ČR - zná název kraje a krajského města - najde své bydliště na mapě - vyhledá ČR na mapě Evropy	- Rostliny - Živočichové - Houby - Životní podmínky - Ochrana přírody - Rostlinná patra - Okolní krajina - Vesmír - Země - Orientace v čase - Člověk - Stavba lidského těla - Péče o zdraví - Zdravá výživa - První pomoc - Dopravní výchova - Místo, kde žijeme - Česká republika - Obec - Evropa	- EV - Ekosystémy, základní podmínky života, ochrana biologických druhů - EV - vztah člověka k prostředí, prostředí a zdraví - OSV - Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena - OSV - Poznávání lidí, Rozvoj schopností poznávání

	- rozlišuje pojmy podnebí a počasí, povodí, rozvodí, úmoří - zná hlavní město ČR - zná hlavní kulturní, společenské a vzdělávací instituce v Praze - najde na mapě střední, východní, západní, jižní a severní Čechy, Moravu a Slezsko - stručně charakterizuje jednotlivé oblasti podle mapy - Seznámí se se státním uspořádáním, státními symboly ČR - pojmenovává a ukazuje na mapě sousední státy ČR - vysvětluje význam globusu a mapy - chápe význam měřítka mapy - rozlišuje, co jsou poledníky a rovnoběžky - vysvětluje pojmy pohoří, vrchovina, nížina - zná významná místa a kulturní památky Českého Krumlova, Blanského Lesa a Šumavy - vysvětlí pojmy letopočet, století, tisíciletí; před naším letopočtem, náš letopočet - popíše nejstarší osídlení našeho území, orientuje se v počátcích středověku - vyjmenuje některé hlavní představitele jednotlivých rodů na českém trůnu - vyjmenuje některé stavební slohy a jejich znaky - orientuje se v některých událostech středověku a období husitství	- Zemský povrch a jeho tvary - Naše hlavní město - Regiony ČR - Naše vlast- domov, národ, státní zřízení, politický systém, státní správa, samospráva, státní symboly - Sousední státy - Mapa - Zeměpisné pojmy - Lidé a čas - Regionální památky - Minulost města a okolí - Orientace na časové ose - Pravěk - Počátek středověku - Přemyslovská knížata a králové - Lucemburkové - Gotika - Husitské války a situace v českých zemích během nich a po nich - Počátek novověku	- VDO - občanská společnost a škola-občan, občanská společnost a stát, - formy participace občanů v politickém životě, -principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování - EGS – jsme Evropané, -Evropa a svět nás zajímá, -objevujeme Evropu a svět
5.	- rozlišuje pojmy horniny a nerosty - vysvětluje proces zvětvávání hornin - uvede využití některých nerostů - rozlišuje obnovitelné a neobnovitelné přírodní zdroje - popisuje vznik půdy a její význam - odlišuje pojmy vesmír, planeta, hvězda, družice, zemská přitažlivost - vysvětluje význam Slunce pro život na Zemi - vysvětluje střídání dne a noci a ročních období jako důsledek pohybů Země ve vesmíru - uvědomuje si prospěšnost a škodlivost zásahů člověka do přírody a krajiny - popisuje části lidského těla, důležité orgány, smyslová ústrojí a jejich funkci - rozlišuje nemoci přenosné a neprenosné - orientuje se v ochraně před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS) - seznamuje se s pojmy partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy - uvědomuje si škodlivost kouření, užívání drog a alkoholu - odmítá návykové látky - dodržuje zásady bezpečného chování v různém prostředí - uvědomuje si nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií a závislosti na hracích automatech a počítačích - bezpečnost na internetu - najde na mapě jednotlivé kraje ČR - nachází významná města, řeky apod. v jednotlivých	- Rozmanitost přírody - Horniny a nerosty - Půda - Vesmír - Země - Den a noc - Roční období - Rovnováha v přírodě - Životní podmínky - Ochrana přírody - Člověk - Lidské tělo - Péče o zdraví - Osobní bezpečí - Člověk a technika - Místo, kde žijeme - domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly - Záchraný integrovaný systém - Regiony ČR - Mapa ČR	- EV - ekosystémy, - základní podmínky života, -lidské aktivity a problémy životního prostředí, -vztah člověka k prostředí - MV - lidské vztahy, etnický původ, princip sociálního smíru a solidarity - OSV - sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, poznávání lidí, rozvoj schopností poznávání - EGS – jsme Evropané, Evropa a svět nás

	oblastech - vyjmenuje významné průmyslové oblasti a významné zemědělské plodiny - s pomocí mapy porovná hustotu osídlení, zalesnění, průmysl jednotlivých oblastí - zná integrovaný záchranný systém - rozpozná rizika ohrožení mimořádnými událostmi a zná postup řešení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén) - vyhodnocuje příčiny a prevence vzniku požárů - zná postup ochrany a evakuace při požáru - orientuje se na mapě Evropy - určuje na mapě polohu státu k ČR, najde hlavní město - zná pojem EU - časově zařazuje pojmy Velká Morava, Přemyslovci, Jagelonci - řadí významné osobnosti do příslušného období (Karel IV., Jan Hus, T. G. Masaryk) - popisuje charakteristické rysy způsobu života v pravěku, středověku a dnes	- Průmysl a zemědělství - Evropa a svět - Evropské státy - EU - Práce s mapou - Lidé a čas - Pravěk, středověk, současnost - Dějiny jako časový sled událostí - Významné osobnosti	zajímá, objevujeme Evropu a svět - OSV - řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika
--	---	--	---

5.5. ČLOVĚK A SPOLEČNOST

5.5.1. Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět dějepis se vyučuje jako samostatný předmět v 6.-9. ročníku 2 hodiny týdně. Vzdělávání ve vyučovacím předmětu dějepis směřuje k:

- rozvíjení vlastního historického vědomí
- vnímání obrazu hlavních vývojových linií
- získávání orientace v historickém čase
- pochopení souvislostí dějinných událostí a procesů
- chápání kulturní rozmanitosti světa
- utváření pozitivního hodnotového systému

Vyučovací předmět dějepis je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

- **zeměpis** – orientace v prostoru, územní rozsah států aj.
- **matematika, fyzika, přírodopis, chemie** – vědecké poznatky, rozvoj vědy a techniky aj.
- **výtvarná výchova** – stavební slohy, umělecká díla, významní umělci aj.
- **hudební výchova** – vývoj hudebních projevů, významní skladatelé aj.
- **jazyky** – významní spisovatelé a jejich tvorba aj.
- **občanská výchova** – člověk a společnost, stát a státní zřízení, lidská a občanská práva, volební systém aj.
- **tělesná výchova** – odkaz řecké kultury, olympijské hry, sokol aj.

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- komunikace, sociální dovednosti, mezilidské vztahy, kooperace, řešení problémů, kreativita aj.

Výchova demokratického občana

- demokracie, despotie, tyranie, občanská práva, náboženská nesnášenlivost, tolerance, občanská společnost, volební systém, formy vlády, totalita, rasismus, holocaust, ideologie aj.

Environmentální výchova

- Vztah člověka a přírody. Lidské aktivity a jejich dopad na životní prostředí aj.

Multikulturní výchova

- Sbližování a prolínání kulturních vlivů, kulturní diferenciaci, principy sociálního smíru a solidarity, mezilidské vztahy aj.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Klíčové mezníky evropské civilizace, kořeny a zdroje evropské civilizace, evropská a globální integrace aj.

Mediální výchova

- kritická práce s audiovizuálními a písemnými prameny, sdělovacími prostředky, medií, kritické hodnocení informací a práce s dezinformacemi, sociální sítě aj.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- Žák vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- Operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí,
- Propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy.
- Vytváří si vlastní učební strategie a samostatně podporuje vnitřní motivaci k získávání nových poznatků a vědomostí.

Kompetence k řešení problémů

- Žák vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky. Využívá získané vědomosti a dovednosti v praxi.
- Samostatně řeší problémy a volí vhodné způsoby řešení.
- Kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí a je schopen je obhájit.

Kompetence komunikativní

- Žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu.
- Účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje.
- Rozumí různým typům textů, záznamů a obrazových materiálů. Se získanými informacemi dokáže efektivně pracovat.
- Využívá informační, komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.

Kompetence sociální a personální

- Žák účinně spolupracuje ve skupině.
- Podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu.
- Žák objevuje své silné stránky, podporuje je a dovede jich využít k rozvoji vlastní osobnosti.
- Umí kriticky hodnotit a ocenit práci svou i druhých.
- Přispívá k diskusi v malé skupině i celé třídy. Chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu.

Kompetence občanské

- Žák respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot a je schopen vcítit se do situací ostatních lidí.
- Odmítá útlak a hrubé zacházení. uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí.
- Žák chápe důležitost pravidel soužití, respektuje je a podílí se na jejich tvorbě.
- Chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy.
- Respektuje, chrání a oceňuje tradice, kulturní a historické dědictví. Má zájem o lokální historii a kulturní prostředí.
- projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost.

Kompetence pracovní

- Žák dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky.

- Využívá svých znalostí v běžné praxi.
- Osvojuje si běžné pracovní návyky.
- Dodržuje termíny vypracování úkolů a jejich dohodnutou kvalitu.
- Dokáže kriticky hodnotit práci svou práci a vyvozovat z evaluace patřičné důsledky.

Vzdělávací obsah

ROČNÍK	VÝSTUPY - ŽÁK	UČIVO, POJEM	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
6.	- osvojí si práci s časovou přímkou - osvojí si základní periodizaci dějin - dokáže pracovat s pojmy prostor, čas - uvede konkrétní příklady zdrojů informací o minulosti	- historie, archeologie, pomocné vědy historické - kroniky, pověsti, mýty, legendy, znalost okolí: muzea, knihovny - práce s časovou osou, přiřazování dějů k ose	- M – práce s osou - Čj – práce s písemnými prameny
6.	- charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	- vývoj člověka - lovec, zemědělec, řemeslník a vývoj jeho náboženských představ	- Zeměpis- orientace v mapě - Přírodopis - OSV – komunikace, soc. dovednosti, mezilidské vztahy, kooperace, řešení problémů - EV – vztah civilizace a přírody
6.	- objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost	- faktory, které ovlivňují vývoj společnosti (poloha, podnebí)	- Zeměpis, Chemie - OSV – stratifikace a sociální role ve společnosti
6.	- uvede příklady archeologických kultur na našem území	- doba kamenná, bronzová a železná	- OSV – kreativita ve vztahu k umění
6.	- pochopí souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem starověkých států - pochopí podstatu společenského uspořádání - pochopí projevy náboženských představ - uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	- starověké civilizace - Mezopotámie, Egypt, Čína, Indie - starověká kultura a její vývoj, olympiáda	- ČaS – rozvoj vzdělanosti a vědy - Čj – vznik a vývoj písma - OV – náboženství - EV – příroda a první civilizace - OSV – kulturní dědictví a tolerance náboženství
6.	- demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem - porovnává formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	- antické Řecko a Řím, Athény, Sparta, Alexandr Veliký - království, republika, císařství, náboženství	- TV - olympiáda - MKV – sbližování a prolínání kult. vlivů v období helénismu - VDO – demokracie, despotie, tyranie - VDO – občanská práva a demokratické soužití - EGS – integrace Evropy, vliv Římské kultury na vývoj

			Evropy a světa
6.	- popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vznik států - porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti	- Stěhování národů, vznik a vývoj raně středověkých státních útvarů, základy křesťanství, jeho šíření, další významná náboženství středověku	- EGS – integrace nových etnik v oblasti Evropy - MKV – vliv křesťanství na evropskou kulturu
7.	- osvojí si periodizaci středověku - chápe uspořádání společnosti raně feudálního státu, formování národních států - chápe úlohu křesťanství a víry - uvědomí si obohacení Evropy kulturními podněty z Orientu - popisuje státotvornou úlohu panovnických dynastií - uvědomí si duchovní odkaz patronů českých zemí - charakterizuje dobový životní styl z hlediska sociálního - objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	Raný středověk - nový etnický obraz Evropy - byzantská, arabská a franská říše - první státní útvary na našem území - český stát v době knížecí - formování prvních státních celků v Evropě - boj mezi mocí světskou a církevní - křížové výpravy - románská kultura a životní styl raného středověku - první státní útvary na našem území v 9. a 10. století	- Zeměpis - VV - EGS – formování evropských států, - MKV – etnický původ, vliv nových náboženství na kulturu v Evropě - EV – historické písemné a hmotné památky
7.	- chápe změny politické, hospodářské, sociální a kulturní - popíše rozmach českého státu a jeho význam ve střední Evropě - charakterizuje dobový životní styl z hlediska sociálního i etnického - popisuje problémy, které vedly ke kritice církve a vyústily v českou reformaci - chápe historický rozměr pojmů tolerance a intolerance - uvědomí si okolnosti vzniku středoevropského soustátí	Vrcholný středověk - rozvoj řemesel a obchodu, vznik měst a jejich význam - český stát za vlády posledních Přemyslovců - nástup Lucemburků a vláda Karla IV. - gotická kultura a životní styl jednotlivých vrstev v období vrcholného středověku - konflikt mezi Anglií a Francií - kritika poměrů v církvi a husitství v Čechách - doba poděbradská - doba jagellonská	- OV - VDO – počátky parlamentního systému (Magna Charta) - MKV – vznik nových církví (husitství), stereotypy katolické a husitské církve - EV – historické památky - EGS – snahy o integraci Čech do evropského kontextu (mírové poselství Jiřího z Poděbrad)
7.	- vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky - popíše a demonstrovuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	- renesance, humanismus - stav a vývoj středověké společnosti - reformace, protireformace - zámořské objevy	- Matematika - Fyzika, Zeměpis - Ov - MKV – poznávání jiných kultur - EGS – vliv vzniku nových církví v evropském a

		- počátky dobývání světa - důsledky objevů	světovém kontextu, vliv a pol. důsledky migrace v globálním kontextu (zámořské objevy) - Fin. gram., EGS, – kolumbovská výměna – vliv migrace na ekonomiku a životní styl obyvatel
7.	- objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie	- Přemyslovci, Lucemburkové, Jagellonci a Habsburkové na českém trůně	- MKV – předsudky, stereotypy církví
7.	- objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	- třicetiletá válka	- Zeměpis - Ov - MKV – integrace náboženství v evropském kontextu
7.	- na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchii, parlamentarismus	- historie a státní zřízení ve Francii, Anglii, Rusku a habsburské říši	- Ov - Zeměpis - VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
7.	- rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek	- barokní kultura	- Vv, Hv - VDO, MKV – rekatolizace, náboženská tolerance
8.	- chápe význam osvícenství jako významného myšlenkového předělu, který ovlivnil politický vývoj u nás v Evropě i na americkém kontinentu - ujasní si pojem osvícenský absolutismus - chápe pojem kolonie, uvědomí si význam boje za svobodu	- rozvoj vzdělanosti v době osvícenství - české země za vlády Marie Terezie a Josefa II. - situace ve Francii, Rusku a Prusku, vzestup Velké Británie - boj amerických osad za nezávislost, vznik Spojených států amerických	- Zeměpis - VDO – principy demokracie, vznik ústavní společnosti (vznik USA) - EGS – vznik kolonií
8.	- objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbití starých společenských struktur v Evropě na straně druhé.	- Velká francouzská revoluce, změna společenské struktury společnosti, průmyslový rozvoj	- Zeměpis - VDO – vznik a principy ústavní společnosti, Deklarace práv člověka a občana - EGS – vliv změny pol. systému - EV – historické památky
8.	- porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů	- Národní obrození, revoluční rok 1848 v Evropě a u nás, národní probuzení	- MDV – jazyk jako klíč. znak při národnostním vymezení (literární tvorba)
8.	- charakterizuje emancipační úsilí významných	- USA, vývoj ve	- Zeměpis

	sociálních skupin, uveďte požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích	Francii, sjednocení Itálie a Německa	- MKV – rasismus (otrokářství), emancipace žen
8.	- na vybraných příkladech demonstuje základní politické proudy	- vznik Rakousko-Uherska, vznik hnutí, spolků a nových politických stran; konzervatismus, liberalismus, demokratismus a socialismus, občanská práva	- Z - Ov - VDO – občan, občanská společnost a stát,
8.	- vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa, včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla - charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií	- kolonialismus, monopoly, konflikty mezi velmocemi, průmyslová revoluce	- Fyzika – princip parního stroje - Z – strategický význam nerostných surovin - EV – dopady industrializace na životní prostředí - VDO – sociální důsledky prům. rev. - MDV – význam dobového tisku a práce s karikaturou - EGS – postupná emancipace kolonií
8.	- Vysvětlí příčiny a důsledky 1. světové války - na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	- příčiny a průběh 1. a 2. světové války, politické, sociální a kulturní důsledky válek	- Zeměpis – geografické změny
9.	- chápe 1. polovinu 20. století jako období dvou nejničivějších světových válek - chápe okolnosti vzniku samostatné ČSR, její vnitřní a zahraniční situaci v období první republiky - uvědomí si změnu mezinárodněpolitických vztahů vznikem komunistického režimu, totalitarismu a vypjatého nacionalismu - uvědomí si souvislost mezi nepříznivým stavem ekonomiky a tendencí řešit problémy extrémními způsoby - chápe historický rozměr pojmů nacionalismus, extremismus, agrese - vnímá rozmanitost projevů kultury a přínos národní a evropské kultury k tomuto odkazu - charakterizuje vnitřní a zahraniční politiku ČSR v období druhé republiky, protektorátu - ctí odkaz účastníků odboje - chápe poválečný vývoj ČSR, který vyústil v únorové události 1948 - chápe možnost různé interpretace historických faktů a nutnost kritického přístupu k interpretacím	Moderní doba - situace v Rusku, ruské revoluce - vznik ČSR, hospodářsko-politický rozvoj republiky, sociální a národnostní problémy - mezinárodně politická situace Evropy ve 20. letech - počátky fašistického hnutí - SSSR v meziválečném období - světová hospodářská krize a její důsledky - kultura, věda a technika před vypuknutím 2. světové války - cesta k Mnichovu, Mnichovská dohoda a její důsledky - Protektorát Čechy a Morava	- Z, OV - Přírodopis - VV - VDO – vznik totalitního zřízení - MDV – informační média, propaganda, dezinformace, manipulace - VDO – volební systém, formy vlády, mnohonárodnostní stát, integrace menšin - EGS – 1. a 2. sv. válka jako mezníky vývoje - MKV – rasismus ve 20. st., lid. solidarita během válek - EV – vliv válek na životní prostředí - OSV+VDO – holocaust, osud menšin během a po světových válkách - EGS – OSN - VDO – totalitní režim

		- druhá světová válka - domácí a zahraniční odboj - mezinárodní konference a poválečné uspořádání světa - poválečné Československo v letech 1945 – 1948 - únorový převrat 1948	
9.	- chápe postavení ČSR v mezinárodních souvislostech - rozpoznává znaky totalitní společnosti - chápe vznik a problémy existence bipolárního světa - respektuje identitu druhých - orientuje se ve vnitřní situaci naší republiky v roce 1968 - chápe postupný rozpad východního bloku rozkladem komunistických systémů - orientuje se ve vnitřní situaci naší republiky v roce 1989 a ve vývoji v 90. letech - ujasňuje vliv médií na každodenní život a politické dění a začlenění ČR do integračního procesu	Dějiny od poloviny 20. století do současnosti - postavení Československa a jeho postupné začleňování do sféry vlivu SSSR, projevy sovětizace ČSR ve všech oblastech společenského života i v každodenním životě lidí - studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků - rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět - vnitřní situace v zemích východního bloku (krizové projevy) - charakteristika západních zemí (na vybraných příkladech) - krize sovětského impéria a „perestrojka“ - obnova demokracie ve východní Evropě a „sametová revoluce“ - rozpad Československa, vznik ČR - Česká republika na přelomu tisíciletí - technika, věda a kultura ve 2. pol. 20. stol., evropská integrace, globalizace	- Zeměpis - Ov - VDO – ČSR a komunismus, formy vlády, Listina práv a svobod a Charta 77 - EGS – Východ x Západ, NATO, Varšavská smlouva - EV – zásahy do přírodních poměrů - VDO – formy vlády - EGS – začlenění ČR do integračního procesu- vstup do EU - MDV – sdělovací prostředky a politika

5.5.2. Občanská výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Občanská výchova je vyučován jako samostatný předmět v 6.–9. ročníku 1 hodinu týdně. V tomto předmětu je realizován vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Výchova k občanství.

Předmět vede žáky k tomu, aby se na základě všech získaných poznatků a dovedností orientovali v současném světě, aby se aktivně zapojili do života demokratické společnosti. Seznamuje žáky s vývojem společnosti na základě poznání dějinných, sociálních a kulturních aspektů. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, věnuje se prevenci rasistických, xenofobních a extremistických projevů. Vychovává k toleranci a respektování lidských práv, k úctě ke všem hodnotám ve společnosti.

Učivo je zpracováno do tematických celků a navazuje na poznatky žáků, se kterými přicházejí z prvního stupně. Využívají se poznatky z denního života, učivo se opírá o zkušenosti žáků z kultury, města, regionu, mezilidských vztahů, ve škole, v rodině, na veřejnosti, k vnímání a posuzování sebe sama i druhých lidí, upevňuje systém osobních hodnot, posiluje vůli a osobní kázeň jednotlivce, hodnotí projevy chování, usiluje o osobní rozvoj žáků. Žáci se seznamují s různými formami vlastnictví, s funkcí peněz, s principy tržního hospodářství, s lidskými právy, právním řádem České republiky, druhy a postihy protiprávního jednání, podstatou EU, klady a zápory globalizace, významnými globálními problémy.

V rámci výuky navštěvují tematicky laděné vzdělávací a kulturní akce (přednášky, besedy, představení, výstavy a exkurze), které napomáhají hlubšímu chápání souvislostí a umožňují lepší orientaci v problematice dnešního světa.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- využívá vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- vyhledává a třídí informace
- využívá získané poznatky v praktickém životě
- čte texty s porozuměním

Kompetence k řešení problémů

- posuzuje problémové situace ve škole i ve veřejném životě
- diskutuje a obhájí svá rozhodnutí a postoje
- hledá příčiny, uvádí věci do souvislostí

Kompetence komunikativní

- vyjadřuje se jasně, stručně a logicky
- zdůvodní vlastní tvrzení
- vhodně využívá komunikativní a informační prostředky

Kompetence sociální a personální

- upevňuje mezilidské vztahy ve třídě
- respektuje druhé

Kompetence občanské

- aktivně se účastní kulturního a společenského života
- ovládá výklad základních práv a povinností
- poskytne pomoc v krizových situacích

Kompetence pracovní

- plánuje svou práci
- dokáže provést objektivní sebehodnocení
- adaptuje se na nové pracovní podmínky
- dodržuje pracovní povinnosti, návyky, stanovené termíny
- posiluje vlastní zodpovědnost za odvedenou práci

Vzdělávací obsah

ROČNÍK	VÝSTUPY - ŽÁK	UČIVO, POJEM	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
6.	- chápe význam a důležitost výchovy a vzdělávání - podílí se na skupinové práci, zvládá spolupráci se všemi spolužáky - chápe posloupnost jednotek společnosti a jejich funkci (rodina, obec, region, republika) - zná místo, kde žije, jeho památky, historii - popíše státní zřízení v ČR, jeho hlavní znaky, druhy moci, státní symboly, hlavní město - popíše, ve kterých situacích je třeba bránit stát - vyjmenuje nejvýznamnější prezidenty naší historie, významné osobnosti a jejich roli v dějinách ČR a orientuje se v historii a ve významných místech našeho hlavního města - chápe důležitost dodržování lidských práv, způsoby chování v krizových situacích, zásady osobní bezpečnosti	- Škola – základ života, život ve škole, pravidla a školní řád - Domov - Obec, obecní zřízení - Má vlast - Život v regionech - Státní symboly - Česká republika – demokratický právní stát - Historie naší země – významné osobnosti, naši prezidenti, Praha - Volba povolání	- OSV - rozvoj schopností poznávání, poznávání lidí, lidské vztahy, kooperace a kompetice, sebepoznávání a sebepojetí - Zeměpis, Přírodopis - Čj, Dějepis, Pč - VDO - občanská společnost a škola, občan, občanská společnost a stát - Rv - EV
7.	- popíše různé druhy komunikace (slovní a mimoslovní gestikulace, mimika; způsoby komunikace osob se zdravotním postižením) - rozliší druhy kultury hmotné a duchovní - vysvětlí náplň jednotlivých druhů umění - vymezí základní rozdíly mezi monoteistickými (judaismus, křesťanství a islám) a polyteistickými (hinduismus, buddhismus) náboženstvími, chápe kulturní rozdíly z nich vyplývající - aplikuje základní společenská pravidla - vysvětlí a na příkladech doloží význam vzájemné pomoci druhým lidem v nouzi - vyjmenuje důležité přírodní a kulturní památky ve svém regionu - chápe souvislost lidských aktivit a zhoršujícího se životního prostředí - rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví - rozlišuje duševní vlastnictví - vysvětlí, jak má chránit majetek - popíše princip demokracie, její praktické využití a dopady v našem životě - uvede, jak se občan ČR může zapojit do veřejného života - vysvětlí a na příkladech doloží, jak pomoci lidem v situacích ohrožení a obrany státu - vyjmenuje nejvýznamnější světová společenství a uskupení, do kterých je ČR zapojena - chápe význam rasových, národnostních a kulturních	- Komunikace - Kultura - Umění - Víra a náboženství - Kultura chování a odívání - Přírodní a kulturní bohatství ČR a jeho ochrana - Úvod do ekologie - Majetek, potřeby, vlastnictví - Řízení společnosti - Stát - Demokracie - Volby - Občan ve veřejném životě - Svět kolem nás - Spolupráce v EU - Národnosti menšiny a jejich problematika - Nadnárodní společenství (Rada Evropy, NATO, OSN, aj. - Lidská práva – jejich dějiny, základní	- VDO - občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování - Čj - Dějepis, Zeměpis - EGS - Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané - MV - kulturní diferenciaci, etnický původ - EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí - OSV – Komunikace - Rv, Pč

	- odlišností - rozpozná projevy intolerance k menšinám u sebe i v okolí - objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru - ovládá základní zásady první pomoci, ošetření závažnějších poranění - zvládá bezpečné chování v situacích hromadného ohrožení - orientuje se v kompetencích složek integrovaného záchranného systému - vyjmenuje základní dokumenty z oblasti lidských práv - vysvětlí pojmy svoboda a autorita, morálka a mravnost - uvědomuje si význam Všeobecná deklarace lidských práv	dokumenty, pojmy svoboda a autorita, pojmy morálka a mravnost, Všeobecná deklarace lidských práv - Volba povolání	
8.	- posuzuje vztah mezi sebou a společností úměrně svému věku - posoudí své výsledky ve většině oblastí života a na jejich základě odhaduje možnosti svého budoucího profesního směřování - rozpozná vlastní silné a slabé stránky - posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů - objasní význam vůle při překonávání překážek - rozpozná projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí - chápe kognitivní procesy mozku - chápe vliv citů a emocí na jednání člověka - vysvětlí přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi - rozpozná netolerantní chování lidí - uplatňuje vhodné chování a komunikaci při řešení konfliktních situací mezi vrstevníky i dospělými - projevuje v kolektivu a ve společnosti zdravotně vhodné a kultivované chování - předvídá a rozpozná možná nebezpečí v konfliktních a krizových situacích - přebírá odpovědnost za společnou činnost a práci ve skupině - pojmenuje základní lidská práva - přiměřeně uplatňuje svá práva - chápe, co je to Ústava, jaká je její pozice v právním řádu ČR - rozumí a na příkladech uvede povinnosti občana při obraně státu - vyjmenuje tři druhy moci, jejich představitele a význam pro řízení státu - chápe význam politického boje a voleb - vyjmenuje nejvýznamnější politické strany ČR - vyjmenuje základní dokumenty evropského práva a jejich vztah k právu českému - kriticky vnímá mediální sdělení	- Osobnost - kam jsem v životě došel, kde jsem právě teď, kam směřuji, jak na sebe nahlížím, co o osobě vím, jak vidím své možnosti - Psychické procesy a stavy, jakým způsobem poznávám a vnímám, jak myslím, jak si pamatuji, jak se soustředím, jak se učím, city a emoce - Člověk v sociálních vztazích - sebeprosazení se, náročné životní situace, umění zdravého života - Právní minimum - právo jako minimum morálky, právní systém, Ústava, tři druhy moci, politika, úvod do evropského práva - Volba povolání	- OSV - rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, mezilidské vztahy, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika - VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování - Dějepis - MV - Multikulturalita - EGS - Jsme Evropané - Český jazyk - Rv, Pč
9.	- vysvětlí samostatně formování českého státu pomocí základních historických milníků - uvede možnosti sdružování občanů formou spolků, společností, svazů, hnutí, klubů, odborových organizací a jiných občanských sdružení, v politických stranách, komorách a církvích - chápe význam obce jako základní územně-samosprávné jednotky v České republice, dokáže vyjmenovat její orgány (obecní zastupitelstvo a rada	- Česká státnost - formování státnosti v průběhu ději - Občanská společnost - sdružování občanů, obec, stát, Listina základních práv a svobod, pojem občanství, lidská práva	- VDO - občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě - Zeměpis, Dějepis, český jazyk - EGS - Evropa a svět nás zajímá,

obce, obecní úřad a starosta) a jejich funkci - uveďte příklady vzájemné komunikace mezi občany a úřady města - objasní hlavní úkoly složek státní moci, jejich orgánů a institucí - vysvětlí funkci a význam právního řádu v každodenním životě lidí, jistotu právní ochrany - uveďte příklady trestní postizitelnosti v případech protiprávního jednání - diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání - definuje základní lidská práva - posoudí význam ochrany lidských práv a svobod - přiměřeně uplatňuje svá práva a oprávněné zájmy druhých lidí - dodržuje právní řád a respektuje normy, které se ho týkají (předpisy silničního provozu, školní řád apod.) - objasní principy tržního hospodářství a podstatu fungování trhu – nabídka, poptávka, zisk, cenová politika - vysvětlí funkci peněz a uveďte příklady různých forem placení - sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti - uveďte hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje - objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti - na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení - vyjmenuje základní formy podnikání - na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu - objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny - popíše vliv inflace na hodnotu peněz - rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje - uveďte příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané - orientuje se v základních vztazích vyplývajících z pracovního poměru - vyhledá v zákoníku práce předpisy týkající se pracovního poměru - konkretizuje možnosti, jak získat informace o volbě povolání - zajímá se o problémy nezaměstnanosti a způsoby jejich řešení - objasní, jakou funkci má Úřad práce, a ví, kde se jeho spádový úřad nachází - vyjmenuje možnosti řešení sociální krize rodiny i jednotlivce, ví, kam se v případě problémů obrátit pro pomoc - posoudí vliv médií na utváření postojů lidí - posoudí objektivnost informací získaných z různých druhů médií	a povinnosti, samospráva, protispolečenské jevy, právní ochrana - Trh – tržní hospodářství, druhy statků, podnikání, výroba, národní hospodářství - Pracovní právo - bezpečnost práce, mzda, pracovní podmínky, činnost úřadu práce - Sociální politika státu - systém sociální péče státu, systém sociálních příspěvků, sociální vztahy, sociální vrstvy - Problematika médií	objevujeme Evropu a svět - MV - Princip sociálního smíru a solidarity - PČ, Tv MDV - fungování a vliv médií ve společnosti, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
---	--	---

5.6. ČLOVĚK A JEHO SVĚT

5.6.1. Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Fyzika je vyučován jako samostatný předmět v 6.-8. ročníku dvě hodiny a v 9. ročníku jednu hodinu týdně.

Vzdělávání v předmětu fyzika:

- směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí
- vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy
- vede k vytváření a ověřování hypotéz
- učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi
- směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím pomůcek, přístrojů a měřidel, pracovních listů, odborné literatury)
- samostatné pozorování
- krátkodobé projekty

Řád učebny fyziky je součástí vybavení učebny, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.

Předmět fyzika úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

- chemie: skupenství a vlastnosti látek, atomy, atomové teorie, jaderné reakce, radioaktivita
- přírodopis: světelná energie (fotosyntéza), optika (zrak), zvuk (sluch)
- zeměpis: magnetické póly Země, kompas, sluneční soustava

Průřezová témata:

Výchova demokratického občana

- rozvíjení kritického myšlení
- navrhování způsobů řešení problémů
- ochota pomoci a spolupracovat

Osobnostní a sociální výchova

- rozvíjení dovedností a schopností

Environmentální výchova

- posuzování obnovitelných a neobnovitelných zdrojů energie
- princip výroby elektrické energie
- klady a zápory jaderné energetiky

Mediální výchova

- komunikace a kooperace, kritické čtení

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- evropská a globální dimenze v efektivním využívání zdrojů energie v praxi
- výroba a potřeba energie v globálním měřítku
- udržitelný rozvoj

Multikulturní výchova

- vzájemné respektování

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci vyhledávají, třídí a propojují informace
- žáci používají odborné terminologie
- žáci samostatně měří, experimentují a porovnávají získané informace
- žáci nalézají souvislosti mezi získanými daty

Kompetence k řešení problémů

- žáci využívají základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat

Kompetence komunikativní

- při práci ve skupinách žáci komunikaci mezi sebou, respektují názory druhých na diskusi
- žáci formulují své myšlenky v písemné i mluvené formě

Kompetence sociální a personální

- žáci využívají skupinového a inkluzivního vyučování ke spolupráci při řešení problémů
- žáci ochotně pomáhají ostatním

Kompetence občanské

- žáci šetrně využívají elektrické energie, posuzují efektivitu jednotlivých energetických zdrojů
- žáci upřednostňují obnovitelné zdroje ve svém budoucím životě

Kompetence pracovní

- žáci dodržují a upevňují bezpečné chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními

Vzdělávací obsah

ROČNÍK	VÝSTUPY - ŽÁK	UČIVO, POJEM	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
6.	- rozlišuje látku a těleso, uvede příklady látek a těles - správně používá pojem atom, molekula, iont - popíše stavbu atomu - popíše rozdíl mezi látkou pevnou, kapalnou a plynou - charakterizuje látky pevné, kapalné a plynné z hlediska jejich vlastností	Stavba látek - látka a těleso - částicové složení látek, složení atomu (jádro, obal, proton, neutron a elektron) - rozdělení látek na pevné, kapalné a plynné	Ch, PŘ
6.	- používá značky a jednotky základních veličin - změří délku tělesa, výsledek zapíše a vyjádří v různých jednotkách - změří hmotnost pevných a kapalných těles pomocí rovnoramenných vah a výsledek zapíše ve vhodné jednotce - změří objem kapalného a pevného tělesa pomocí odměrného válce a zapíše výsledek ve vhodných jednotkách - změří teplotu pomocí teploměrů, určí rozdíl teplot z naměřených hodnot - rozpozná, zda se délka či objem tělesa při změně teploty zvětší nebo zmenší - změří časový úsek pomocí stopek a orientuje se na ciferníku hodin	Fyzikální veličiny - délka - hmotnost - objem - teplota - teplotní roztažnost těles - čas - hustota	M, Ch, PŘ, PČ, Z, Tv, D

	- vysvětlí pojem „hustota látky“ - podle hustoty látky posuzuje možné vlastnosti látky - z hmotnosti a objemu vypočítá hustotu, s porozuměním používá vztah $\rho = m/V$ - pracuje s tabulkami		
6.	- převádí jednotky délky, objemu, hmotnosti, hustoty	Převody jednotek	M, Ch, Z, Pč
6.	- vysvětlí silové působení - změří velikost síly pomocí siloměru, přiřadí jednotky - znázorňuje sílu (směr, velikost, působíště) - užívá s porozuměním vztah mezi gravitační silou působící na těleso a hmotností tělesa - používá vztahu $F_g = m \cdot g$ při řešení jednoduchých úloh	Síla, gravitační síla - síla působící na těleso - měření sil - velikost síly - gravitační síla, gravitační pole	Z (sluneční soustava, příliv a odliv) Př
6.	- popíše vlastnosti magnetů - rozpoznává tvary magnetů - popíše jednotlivé části magnetu - popíše silové působení mezi magnety - u konkrétního magnetu pokusně určí druh pólu - vysvětlí působení magnetického pole Země - vysvětlí činnost buzoly (kompasu)	Magnetické vlastnosti látek - magnetická síla - vlastnosti magnetů - části magnetů - magnetické pole - magnetické pole Země	Př Z (práce s buzolou, orientace na mapě, určování světových stran)
6.	- vysvětlí pojem elektrický náboj - rozlišuje dva druhy elektrického náboje - popíše situace z denního života, kde se setkává s elektrickým nábojem - vysvětlí působení elektrického pole v okolí elektrického náboje	Elektrické vlastnosti látek - elektrická síla - elektrický náboj - elektrické pole	Ch
7.	- rozhoduje, zda je dané těleso v klidu či v pohybu vzhledem k jinému tělesu - určuje průměrnou rychlost z dráhy uražené tělesem za určitý čas - používá s porozuměním vztah $v = s/t$ pro rychlost rovnoměrného pohybu tělesa při řešení úloh - znázorňuje grafem závislost dráhy rovnoměrného pohybu na čase a určuje z něj k danému času dráhu a naopak	Pohyb a klid tělesa - relativnost klidu a pohybu tělesa - dráha a čas - okamžitá a průměrná rychlost rovnoměrného pohybu - tvorba a čtení grafů	M (přímá a nepřímá úměrnost)
7.	- rozeznává jednotlivé druhy sil - vysvětlí pojem „třecí síla“ - navrhuje způsob zvětšení nebo zmenšení třecí síly - určuje výpočtem i graficky velikost a směr výslednice dvou sil stejných či opačných směrů	Síla a její účinky - síla - třecí síla - skládání sil - výslednice sil - rovnováha dvou sil	
7.	- určuje pokusně těžiště tělesa a pro praktické situace využívá faktu, že poloha těžiště závisí na rozložení látky v tělese	Těžiště tělesa	M
7.	- využívá Newtonovy zákony k vysvětlení nebo předvídání změn pohybu tělesa při působení sil	Newtonovy pohybové zákony	
7.	- vysvětluje otáčivé účinky síly - vysvětluje rovnovážnou polohu na páce - popisuje využití páky v praktickém životě - popíše a vysvětlí princip pevné a volné kladky - uvede příklady využití kladek v praktickém životě	Otáčivé účinky síly - páka - rovnováha na páce - kladka pevná, kladka volná, kladkostroj - rovnovážná poloha na kladce	
7.	- určuje směr a velikost působící tlakové síly - užívá s porozuměním vztah mezi tlakem, tlakovou silou a obsahem plochy na níž síla působí	Deformační účinky síly - tlaková síla - tlak	
7.	- užívá Pascalův zákon k vysvětlení funkce hydraulických zařízení - vysvětlí vznik hydrostatického tlaku a s porozuměním používá vztah $p = h \cdot \rho \cdot g$ k řešení problémů a úloh - objasňuje vznik vztlakové síly a určí její velikost a	Mechanické vlastnosti kapalin - Pascalův zákon - hydrostatický tlak - vztlaková síla působící	

	směr v konkrétní situaci - porovnáním vztahové a gravitační síly předpoví, zda se těleso potopí v kapalině, zda se v ní bude vznášet nebo zda bude plovat na hladině	na tělesa v kapalině - plování, vznášení se a potápění těles v kapalině	
7.	- vysvětlí vznik atmosférického tlaku - popíše vztahovou sílu působící na těleso v atmosféře - popíše způsoby měření atmosférického tlaku a tlaku plynů v uzavřené nádobě	Mechanické vlastnosti plynů - atmosférický tlak - tlak plynu v uzavřené nádobě	
8.	- rozpozná ve svém okolí různé zdroje světla - rozliší mezi zdrojem světla a tělesem, které světlo pouze odráží - využívá poznatku, že se světlo šíří přímočaře, objasní vznik stínu - vyhledá hodnotu rychlosti světla v tabulkách pro vakuum a pro další optická prostředí - využívá zákona odrazu světla na rozhraní dvou optických prostředí k nalezení obrazu v rovinném zrcadle - pokusně určí rozdíl mezi dutým a vypuklým zrcadlem a uvede příklad jejich využití v praxi - rozliší pokusně spojku a rozptylku, najde pokusně ohnisko tenké spojky - popíše, z čeho jsou složeny jednoduché optické přístroje a jak se využívají v běžném životě - porozumí pojmům krátkozrakost a dalekozrakost a způsobu nápravy těchto očních vad brýlemi - pokusně objasní rozklad bílého světla optickým hranolem, vysvětlí vznik duhy v přírodě	Světelné jevy - světlo, zdroj světla - přímočaré šíření světla - rychlost světla - odraz světelného paprsku - zrcadla - lom světla na optickém rozhraní - optické čočky - optické vlastnosti oka - rozklad světla	
8.	- určí, kdy těleso ve fyzice práci koná - s porozuměním používá vztah $W = F \cdot s$ a $P = W/t$ při řešení problémů a úloh - z vykonané práce určí v jednoduchých případech změnu polohové a pohybové energie, porovná pohybové energie těles na základě jejich rychlostí a hmotností	Mechanická práce, energie, výkon - mechanická práce - výkon - polohová a pohybová energie	
8.	- vysvětlí změnu vnitřní energie tělesa při změně teploty - rozpozná v přírodě a v praktickém životě některé formy tepelné výměny (vedením, prouděním, tepelným zářením) - určí množství tepla přijatého a odevzdaného tělesem, zná-li hmotnost, měrnou tepelnou kapacitu a změnu teploty tělesa (bez změny skupenství)	Vnitřní energie - vnitřní energie - tepelná výměna - teplo přijaté a odevzdané tělesem	
8.	- rozpozná jednotlivé skupenské přeměny a uvede praktické příklady - zjistí, kdy nastává kapalnění vodní páry ve vzduchu, vysvětlí základní meteorologické děje - objasní jev anomálie vody a jeho důsledky v přírodě	Změny skupenství - skupenské přeměny - změny skupenství v přírodě - anomálie vody	Ch
8.	- ověří, jestli na těleso působí elektrická síla a zda v jeho okolí existuje elektrické pole - pokusně ověří, za jakých podmínek prochází obvodem elektrický proud - objasní účinky elektrického proudu (tepelné, světelné, pohybové) - změří elektrický proud ampérmetrem a elektrické napětí voltmetrem - popíše elektrický článek a jeho princip - popíše akumulátor a vysvětlí využití - dodržuje pravidla bezpečné práce při zacházení s elektrickými zařízeními, objasní nebezpečí vzniku	Elektrické jevy - elektrická síla, elektrické pole - elektrický proud - elektrické napětí - zdroje elektrického napětí - zahřívání vodiče při průchodu elektrického proudu - pojistka - zkrat	Ch

	zkratu a popíše možnosti ochrany před zkratem		
8.	- používá s porozuměním Ohmův zákon pro kovy v úlohách ($R = U/I$) - pochopí, že odpor vodiče se zvětšuje s rostoucí délkou a teplotou vodiče, zmenšuje se se zvětšujícím se obsahem jeho průřezu a souvisí s materiálem, ze kterého je vodič vyroben - vysvětlí pojem reostat a dělič napětí	Ohmův zákon, elektrický odpor - Ohmův zákon - odpor vodiče - reostat - dělič napětí	Pč
8.	- správně sestaví jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod podle schématu - volí k jednotlivým spotřebičům vhodný zdroj napětí - odliší zapojení spotřebičů v obvodu za sebou a vedle sebe a určí výsledné elektrické napětí, výsledný elektrický proud a výsledný odpor spotřebičů - rozliší pokusně vodič od izolantu - uvede příklady vedení elektrického proudu v kapalinách a v plynech z běžného života a z přírody	Elektrický obvod, vodiče, izolanty - jednoduchý elektrický obvod - rozvětvený elektrický obvod - řazení elektrických prvků za sebou a vedle sebe - vodiče a izolanty - vedení elektrického proudu v kapalinách a v plynech	Pč
8.	- určí, co je v jeho okolí zdrojem zvuku - chápe odraz zvuku jako odraz zvukového vzruchu od překážky a dovede objasnit vznik ozvěny - využívá s porozuměním poznatek, že rychlost zvuku závisí na prostředí, kterým se zvuk šíří - zjistí, že výška tónu je tím větší, čím větší je jeho kmitočet - rozumí pojmu hlasitost zvuku a má představu, jak hlasité jsou různé zdroje zvuku v jeho okolí - určí možnosti, jak omezit nepříznivý vliv nadměrně hlasitého zvuku na člověka	Zvukové jevy - akustika - zvuk, zdroj zvuku - šíření zvuku - odraz zvuku - tón, výška tónu - kmitočet tónu - hlasitost zvuku	
9.	- vysvětlí vznik magnetického pole ve vodiči s elektrickým proudem - popíše části elektrického zvonku a jeho princip činnosti - vysvětlí pojem elektromagnetická indukce	Elektromagnetické jevy - magnetické pole cívky s proudem - galvanometr - principy měřících přístrojů - elektrický zvonek - elektromagnetická indukce	
9.	- rozliší stejnosměrný proud od střídavého na základě jejich časového průběhu - ověří pokusem, na čem závisí velikost indukovaného proudu v cívkách a objasní vznik střídavého proudu - popíše činnost transformátoru, naznačí možnosti využití v praxi - popíše způsob výroby a přenosu elektrické energie - popíše některé nepříznivé vlivy při výrobě elektrické energie v elektrárnách na životní prostředí	Střídavý proud - vznik střídavého proudu - transformátor - výroba a přenos elektrické energie	
9.	- vysvětlí vznik polovodiče s vodivostí typu P a N - popíše princip polovodičové diody - vysvětlí princip usměrnění elektrického proudu v obvodu pomocí polovodičové diody	Vedení elektrického proudu v polovodičích - polovodiče typu P a N - polovodičová dioda - usměrnění elektrického proudu	
9.	- charakterizuje využití elektromagnetických vln v praxi a přírodě - vyjmenuje a stručně popíše zdroje záření	Elektromagnetické záření - elektromagnetické vlny a záření	

		- zdroje záření	
9.	- vysvětlí na praktických příkladech ze života princip optických přístrojů	Světelné jevy a jejich využití - lom světla - lupa a mikroskop - dalekohled	
9.	- vysvětlí pojem radioaktivita, možné druhy záření - popíše způsoby využití jaderného záření v praxi - orientuje se v pojmech souvisejících s výrobou elektrické energie v jaderných elektrárnách	Jaderná energie - atomová jádra - radioaktivita - využití jaderného záření - jaderná energie - jaderný reaktor - jaderná energetika - ochrana před zářením	
9.	- popíše Sluneční soustavu a pohyb vesmírných těles - odliší planetu a hvězdu - popíše hlavní součásti Sluneční soustavy (planety, měsíce, planety, komety) - objasní střídání dne a noci, ročních období a vznik jednotlivých měsíčních fází	Země a vesmír - Vesmír - Sluneční soustava - naše galaxie	Př

5.6.2. Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Chemie je vyučován jako samostatný předmět v 8. a 9. ročníku s časovou dotací dvě hodiny týdně.

Chemie se vyučuje v učebně fyziky a chemie, některé části výuky se uskutečňují v počítačové učebně.

Výuka chemie jako samostatného předmětu vychází obsahově ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Zvláštní důraz je kladen především na poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě, rozvíjení dovednosti objektivně spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Velmi důležité je i učit se rozlišovat příčiny chemických dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popř. ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů.

Výuka a vzdělávání jsou v předmětu chemie ještě specificky směřovány k:

- podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů, řešení problémů a zdůvodňování správného jednání v praktických situacích
- vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat chemické jevy, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů
- získávání a upevňování dovedností pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s vybranými nebezpečnými látkami

Předmět chemie významně souvisí i s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

- přírodopis – člověk a první pomoc, ekologie, ochrana životního prostředí, vliv člověka na životní prostředí, neživé složky ekosystémů - horniny a nerosty, principy fyziologických procesů organismů, příčiny a prevence nemocí, léky a drogy, životní styl, narušení rovnováhy, ...
- fyzika - látky a tělesa, měřené veličiny, skupenství látek, částicové složení látek, pohyb částic a jejich vzájemné působení, elektrický proud, zdroje energie, ...

- zeměpis – životní prostředí, vztah příroda a společnost, vlivy na životní prostředí, hospodářské aktivity v ČR, světové hospodářství, atmosféra, hydrosféra, ...

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- Frontální výuka s využitím demonstračních pomůcek a demonstračních pokusů
- Skupinové a laboratorní práce
- Práce s internetem a výukovými programy
- Projekty a referáty
- Využití videomateriálů

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- rozvoj schopnosti poznávání a získávání praktických dovedností ve vztahu k přírodě i k člověku samému, sebepoznávání a seberealizace
- spolupráce a týmová práce
- schopnost řešit problém
- prevence sociálně-patologických jevů a škodlivých způsobů chování vůči člověku i přírodě
- péče o dobré vztahy, pomoc ostatním

Výchova demokratického občana

- rozvoj dialogických a prezentačních schopností
- řešení a posuzování problémů v širších souvislostech, rozvoj samostatnosti
- aktivní postoj v životě

Environmentální výchova

- pochopení složitosti vztahů člověka a životního prostředí
- dopad lidských činností na prostředí
- vlastní odpovědnost ve vztahu k prostředí, znalosti aplikovatelné na každodenní jednání člověka
- utváření zdravého životního stylu a ochrany životního prostředí
- posouzení vlivu na životní prostředí

Mediální výchova

- využití médií jako zdroje informací
- hodnocení a ověřování věrohodnosti informací, odolnost vůči předsudkům
- kritické vnímání mediálních sdělení, vliv médií na spotřební život ve společnosti

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci se učí různým metodám poznávání přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů
- učí se zpracovávat informace z hlediska důležitosti i objektivitu a využívat je k dalšímu učení a praktickému použití
- operují s obecně užívanými termíny, znaky a symboly
- mají pozitivní vztah k učení

Kompetence komunikativní

- žáci se přesně a logicky vyjadřují či argumentují, stručně, přehledně i objektivně sdělují (ústně i písemně) postup a výsledky svých pozorování a experimentů
- žáci diskutují s ostatními, obhajují své názory, vhodně argumentují
- žáci umějí využít dostupných informačních a komunikačních prostředků a zdrojů

Kompetence k řešení problémů

- žáci se učí přecházet od smyslového poznávání k poznávání založenému na pojmech, prvních teoriích a modelech

- učí se chápat vzájemné souvislosti či zákonitosti přírodních jevů
- učí se poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života
- učí se základům logického vyvozování a předvídání specifických závěrů s přírodovědných zákonů
- rozvíjí si schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení
- pracují samostatně na řešení problémů a prakticky ověřují vyvozené závěry

Kompetence sociální a personální

- žáci si osvojují dovednosti kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů
- žáci se učí vzájemné spolupráci a respektu vůči ostatním

Kompetence občanské

- žáci jsou vedeni k poznání možnosti rozvoje i zneužití chemie
- žáci se učí odpovědnosti za zachování životního prostředí
- chrání zdraví své i zdraví ostatních

Kompetence pracovní

- žáci se učí optimálně plánovat a provádět soustavná pozorování a experimenty a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat
- žák využívá získané poznatky a zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje
- žáci se seznamují se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

Vzdělávací obsah

ROČNÍK	VÝSTUPY - ŽÁK	UČIVO, POJEM	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
8.	- uvede příklady chemického děje a čím se chemie zabývá - rozliší fyzikální tělesa a látky - rozpozná u běžně známých dějů, zda dochází k přeměnám látek - uvede příklady chemické výroby ve svém okolí a i případná rizika pro společnost a pro obyvatele v okolí chemických závodů	Úvod do chemie - vymezení chemie - tělesa a látky - chemické děje - chemická výroba	- F - látky a tělesa, měřené veličiny - EV - lidské aktivity a problémy ŽP
8.	- uvede fyzikální a chemické vlastnosti látek - rozliší známé látky podle jejich různých vlastností - provede jednoduché chemické pokusy a zaznamená jejich výsledek - popíše společné a rozdílné vlastnosti vybraných látek - rozpozná skupenství látek a jejich změny - vyhledá v tabulkách hodnoty hustoty, teploty tání, teplotu varu a orientuje se v jejich hodnotách	Vlastnosti látek - barva, skupenství, rozpustnost ve vodě, tepelná a elektrická vodivost, hustota - změny skupenství	- F - látky a tělesa, fyzikální veličiny, skupenství látek - OSV - rozvoj schopností poznávání, sebeorganizace
8.	- uvede zásady bezpečné práce v chemické laboratoři, poskytne a přivolá první pomoc při úrazu - uvede příklady nebezpečných chemických látek a zásady bezpečné práce s nimi	Bezpečnost při experimentální činnosti - zásady bezpečné práce v laboratoři - první pomoc při úrazu v laboratoři (poleptání, popálení, pořezání)	- Př - biologie člověka, první pomoc - Rv - zdravý způsob života, péče o zdraví, rizika ohrožující zdraví - OSV - hodnoty, postoje, praktická etika - VDO
8.	- rozliší různorodé a stejnorodé směsi - rozliší suspenzi, emulzi, pěnu, dým, mlhu a uvede	Směsi - různorodé a stejnorodé	- F - látky a tělesa, fyzikální veličiny

	jejich příklady z běžného života - uvede příklad pevné, kapalné a plynné stejnorodé směsi - použije správně pojmy: složka roztoku, rozpuštěná látka, rozpouštědlo, rozpustnost, koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok - aplikuje poznatky o vlivu teploty, míchání a plošného obsahu povrchu rozpuštěné látky na rychlost jejího rozpouštění při vysvětlování známých situací z běžného života - vypočítá složení roztoků (hmotnostní zlomek rozpuštěné látky)	směsi (roztoky) - složky směsi - složení roztoků - hmotnostní zlomek	- EV -vztah člověka k prostředí
8.	- sestaví jednoduchou filtrační aparaturu a provede filtraci - popíše jednoduchou destilační aparaturu a vysvětlí princip destilace - navrhne postup oddělování složek směsi v běžném životě - vysvětlí princip usazování a krystalizace - uvede příklad chemické výroby založené na oddělování složek směsi	Oddělování složek směsí - usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace	- MDV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
8.	- rozezná a uvede názvy vody v plynném, kapalném a pevném skupenství - zhodnotí význam vody pro život na Zemi - uvede základní vlastnosti vody a její využití v praxi - rozliší vodu destilovanou, pitnou, užitkovou, odpadní a uvede příklady jejich výskytu a použití - uvede princip výroby pitné vody ve vodárnách - vysvětlí oběh vody v přírodě a zhodnotí jeho význam pro život na Zemi - charakterizuje kyslík jako nezbytnou složku pro hoření látek - vysvětlí princip hašení, uvede telefonní číslo hasičů - popíše, co je teplotní inverze a smog, a uvede příklady zdrojů informací o čistotě ovzduší - zjistí a uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v přírodě i v domácnosti - navrhne, jak lze v nejbližším okolí omezovat znečišťování vody a vzduchu	Voda a vzduch - voda – destilovaná, pitná, odpadní - výroba pitné vody - čistota vody - vzduch – složení, vlastnosti - čistota ovzduší - ozónová vrstva	- F - fyzikální veličiny, skupenství látek - Př - základy ekologie, ochrana přírody a životního prostředí - Z - životní prostředí, rizika a důsledky přírodních a společenských vlivů na ŽP, vztah příroda a společnost - Rv – bezpečné chování a ochrana zdraví - EV - základní podmínky života, lidské aktivity a problémy ŽP - OSV - řešení problémů a rozhodovací dovednosti - MV - fungování a vliv médií ve společnosti, vnímání mediálních sdělení, kritické čtení - VDO
8.	- uvede příklady (z praxe) dokazující, že látky se skládají z pohybujících se částic - používá pojmy atom, molekula ve správných souvislostech - popíše složení atomu a vznik kationtu a aniontu z neutrálních atomů	Částicové složení látek - molekuly, atomy - atomové jádro, protony, neutrony - elektrony, elektronový obal atomu, valenční elektrony, ionty	- F - látky a tělesa, pohyb částic a jejich vzájemné působení
8.	- používá značky a názvy vybraných prvků - vysvětlí, co udává protonové číslo - vyhledá v tabulce názvy prvků ke známým (daným) protonovým číslům a zapíše správně ke značce prvku protonové číslo - používá pojmy chemická látka, chemický prvek,	Chemické prvky a chemické sloučeniny - chemické prvky - vybrané názvy a značky chemických prvků	

	chemická sloučenina a chemická vazba ve správných souvislostech - rozliší chemickou značku prvku a chemický vzorec sloučeniny - odvodí složení chemické látky ze vzorce a z modelu molekuly chemické sloučeniny	- protonové číslo	
8.	- rozliší kovy a nekovy a uvede příklady vlastností a praktického využití vybraných kovů, slitin a nekovů - zhodnotí vliv člověka na změny obsahu kyslíku a ozonu v plynném obalu Země - rozliší periody a skupiny v periodické soustavě prvků a vyhledá známé prvky s podobnými vlastnostmi	Chemické prvky a periodická soustava prvků - kovy – Fe, Al, Zn, Cu, Ag, Au - slitiny - mosaz, bronz, dural - nekovy – H, O, N, Cl, S, C	- Př - ochrana přírody a životního prostředí, vlivy člověka na ŽP - Z - životní prostředí - Rv - dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví - EV - vztah člověka k prostředí, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí
8.	- rozliší výchozí látky a produkty chemické reakce a určí je správně v konkrétních příkladech	Chemické reakce - výchozí látky a produkty - chemický děj	
8.	- uvede zákon zachování hmotnosti pro chemické reakce a využije ho při řešení úloh - zapíše jednoduchými rovnicemi vybrané chemické reakce - přečte zápis chemické rovnice s užitím názvů chemických látek - odhadne výsledky a vypočítá úlohy s užitím veličin n , M , m , V , ρ a chemických rovnic	Chemické rovnice - zákon zachování hmotnosti - látkové množství - molární hmotnost - jednoduché chemické rovnice	- F – měřené veličiny, vztah mezi hustotou, hmotností a objemem
8.	- určí oxidační číslo atomů prvků v oxidech - zapíše z názvů vzorce oxidů a naopak ze vzorců jejich názvy - popíše vlastnosti a použití vybraných oxidů a posoudí vliv těchto látek na životní prostředí	Oxidy - oxid siřičitý, uhličitý, uhelnatý, vápenatý, křemičitý, hlinitý - názvosloví oxidů, oxidační číslo - skleníkový efekt - sulfidy	- Př - neživá příroda, nerosty a horniny, ekologie, neživé složky ekosystému - EV - vztah člověka k prostředí, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí
8.	- určí oxidační číslo atomů prvků v halogenidech - zapíše z názvů vzorce halogenidů a naopak ze vzorců jejich názvy - popíše vlastnosti, použití a význam chloridu sodného	Halogenidy - fluoridy, chloridy, bromidy, jodidy - ionty - názvosloví halogenidů	- Př – neživá příroda, nerosty a horniny - EV - vztah člověka k prostředí, základní podmínky života
8.	- popíše vlastnosti a použití vybraných kyselin, bezpečné ředění jejich koncentrovaných roztoků a první pomoc při zasažení lidského těla těmito látkami - zapíše z názvů kyselin jejich vzorce a ze vzorců jejich názvy - rozliší kyselé a zásadité roztoky pomocí indikátorů pH a změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem - vysvětlí vznik kyselých dešťů, zhodnotí jejich vliv na životní prostředí a uvede příklady opatření, kterými jim lze předcházet - posoudí vliv vybraných kyselin na životní prostředí	Kyseliny, pH - Kyselina – chlorovodíková, sírová, dusičná, uhličitá - Názvosloví kyselin - pH, indikátory pH - kyselé deště	- Př – biologie člověka, první pomoc - Rv – ochrana před úrazy, dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví - EV - vztah člověka k prostředí, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí

8.	- popíše vlastnosti a použití vybraných hydroxidů, jejich bezpečné rozpouštění a první pomoc při zasažení lidského těla těmito látkami - zapíše z názvů hydroxidů vzorce a ze vzorců jejich názvy - posoudí vliv vybraných hydroxidů (v odpadech) na životní prostředí	Hydroxidy - hydroxidy – sodný, vápenatý, amonný - názvosloví hydroxidů	- Př – biologie člověka, první pomoc - Z – vztah příroda a společnost - Rv – ochrana před úrazy, dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví - EV – vztah člověka k prostředí, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí
9.	- provede neutralizaci velmi zředěných roztoků známých kyselin a hydroxidů, uvede názvy a vzorce výchozích látek a produktů a zapíše je chemickými rovnicemi - zdůvodní první pomoc při zasažení kyselinami nebo hydroxidy - rozliší, které látky patří mezi soli - zapíše z názvů vybraných solí vzorce a ze vzorců jejich názvy - uvede příklady uplatnění solí v praxi - vysvětlí rozdíl mezi tvrdou a měkkou vodou	Neutralizace, soli - podstata neutralizace - vznik solí - názvy a vzorce síranů, dusičnanů, uhličitánů	- Př – biologie člověka, první pomoc - Rv – ochrana před úrazy, dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví - EV – vztah člověka k prostředí, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí - MDV – vnímání mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti
9.	- uvede význam průmyslových hnojiv a posoudí jejich vliv na životní prostředí - popíše složení, vlastnosti a použití nejznámějších stavebních pojiv	Hospodářsky významné látky - průmyslová hnojiva (N, P, K, stopové prvky) - vápenná malta, sádra, beton - keramika	- Př – neživá příroda, nerosty a horniny, ekologie, neživé složky ekosystému - Z – přírodní a společenské vlivy na životní prostředí, hospodářské aktivity - EV – vztah člověka k prostředí, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí
9.	- vysvětlí pojmy oxidace a redukce - určí, které ze známých reakcí patří mezi redoxní reakce - popíše princip výroby železa a oceli a zhodnotí jejich význam pro národní hospodářství - vysvětlí pojem koroze, uvede příklady činitelů ovlivňujících její rychlost, uvede způsoby ochrany ocelových výrobků před korozí - rozliší podstatu galvanických článků a elektrolýzy a uvede příklady jejich praktického využití	Redoxní reakce - oxidace a redukce - výroba železa a oceli - galvanický článek - elektrolýza - koroze	- F – elektromagnetické a světelné děje, elektrický proud - EV – vztah člověka k prostředí, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí
9.	- rozliší, které ze známých reakcí jsou exotermické a které endotermické - uvede příklady fosilních a průmyslově vyráběných paliv, popíše jejich vlastnosti a zhodnotí jejich využívání - posoudí vliv spalování různých paliv (včetně	Energie a chemická reakce - exotermické a endotermické reakce - obnovitelné a neobnovitelné zdroje	- F – energie, zdroje energie a jejich vliv na ŽP, obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie - Př – biologie člověka,

	motorových paliv) na životní prostředí - rozliší obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie - používá bezpečně spotřebiče na topné plyny v domácnosti - rozpozná označení hořlavých látek, uvede zásady bezpečné manipulace s těmito látkami - uvede, jak postupovat při vzniku požáru, zná telefonní číslo pro přivolání hasičů, poskytne první pomoc při popálení	energie - fosilní paliva (uhlí, ropa, zemní plyn) - průmyslově vyráběná paliva	první pomoc, nemoci, úrazy, prevence, ochrana přírody a životního prostředí, vliv člověka na ŽP - Z – vztah příroda a společnost, vlivy na ŽP - Rv - ochrana před úrazy, dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví - EV - vztah člověka k prostředí, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí - OSV - řešení problémů a rozhodovací dovednosti
9.	- rozliší anorganické a organické sloučeniny - rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich vzorce, vlastností a použití - vyhledá a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy a zemního plynu - vyhledá a uvede příklady havárií způsobené ropou, ropnými produkty a zemním plynem	Uhlovodíky - alkany, alkeny, alkiny, areny (methan, ethan, propan, butan, ethylen, benzen, naftalen) - průmyslové zpracování ropy	- Př – ochrana přírody a životního prostředí, ekologie, vlivy člověka na ŽP - Z – světové hospodářství, vztah příroda a společnost, Česká republika - EV - vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí - MDV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - OSV - rozvoj schopností poznávání
9.	- rozliší pojmy „uhlovodíky“ a „deriváty uhlovodíků“ - rozliší uhlovodíkový zbytek a funkční (charakteristickou) skupinu na příkladech vzorců známých derivátů - rozliší a zapíše vzorce methanu, ethanolu, fenolu, kyseliny mravenčí, octové, etylesteru kyseliny octové, formaldehydu a acetonu; uvede vlastnosti a příklady využití těchto látek - uvede výchozí látky a produkty esterifikace a rozliší esterifikaci mezi ostatními typy chemických reakcí	Deriváty uhlovodíků - halogenové deriváty - alkoholy - fenoly - aldehydy - ketony - karboxylové kyseliny - estery, esterifikace, etylester kyseliny octové	- Rv - odpovědnost za vlastní zdraví a zdraví druhých, dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví
9.	- orientuje se ve výchozích látkách a produktech dýchání a fotosyntézy - uvede podmínky pro průběh fotosyntézy a její význam pro život na Zemi - rozliší bílkoviny, tuky, sacharidy a vitamíny, uvede příklady zdrojů těchto látek pro člověka a posoudí různé potraviny z hlediska obecně uznávaných zásad zdravé výživy	Přírodní látky - sacharidy, tuky, bílkoviny, vitamíny - fotosyntéza	- Př - princip rostlinných fyziologických procesů, příčiny běžných nemocí, jejich prevence a léčba, životní styl - EV - základní podmínky života
9.	- rozliší plasty od dalších látek, uvede příklady jejich názvů, vlastností a použití	Plasty a syntetická vlákna	- EV - vztah člověka k prostředí, základní

	- posoudí vliv používání plastů na životní prostředí - rozliší přírodní a syntetická vlákna a uvede výhody a nevýhody jejich používání	- polyethylen, polypropylen, polystyren, polvinylchlorid - polyamidová a polyesterová vlákna	lidské aktivity a problémy životního prostředí - OSV - řešení problémů a rozhodovací dovednosti
9.	- doloží na příkladech význam chemických výrob pro národní hospodářství a pro člověka - uvede příklady prvotních a druhotných surovin pro chemické výroby a zhodnotí je z hlediska udržitelného rozvoje - zhodnotí ekonomický a ekologický význam recyklace odpadů - vysvětlí pojem biotechnologie a uvede příklady - zjistí, kde a jak v okolí dochází ke znečišťování životního prostředí a uvede, jak tomu předcházet - uvede příklady chování při nadměrném znečištění ovzduší - zachází bezpečně s běžnými mycími a čistícími prostředky používanými v domácnosti - rozpozná označení hořlavých, toxických a výbušných látek, uvede zásady bezpečné práce s běžně prodávanými hořlavinami a výbušninami - uvede příklady otravných látek a způsoby boje proti nim - uvede příklady volně i nezákonně prodávaných drog a popíše příklady následků, kterým se vystavuje jejich konzument	Chemie a společnost - chemické výroby - otravné látky - pesticidy - biotechnologie, enzymy - léčiva - drogy - detergenty - potraviny - chemie a životní prostředí	- Př - příčiny běžných nemocí, jejich prevence a léčba, první pomoc, vlivy člověka na ŽP, narušení rovnováhy - Z - vztah příroda a společnost, vlivy na ŽP, hospodářské aktivity v ČR - Rv - ochrana před chorobami, auto-destruktivní závislosti, bezpečnost a ochrana zdraví, podpora zdraví a její formy - EV - vztah člověka k prostředí, základní lidské aktivity a problémy životního prostředí - OSV - sebepoznání a sebepojetí, sebeorganizace, mezilidské vztahy, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti - VDO
9.	- uvede příklady nejrozšířenějších výbušných, hořlavých, toxických látek a způsob jejich označování - uvede a zdůvodní nejúčelnější jednání v případě havárie s únikem nebezpečných látek - zjistí výrobní podniky v regionu, uvede co vyrábějí a posoudí s nimi související nebezpečí	Havárie s únikem nebezpečných látek - látky výbušné, hořlavé, toxické - zásady chování při úniku nebezpečných látek - improvizovaná ochrana při úniku nebezpečných látek	- Rv - ochrana před chorobami, bezpečné chování, bezpečnost a ochrana zdraví, ochrana člověka za mimořádných událostí - EV - vztah člověka k prostředí, základní lidské aktivity a problémy životního prostředí - OSV – sebepoznání a sebepojetí, sebeorganizace, mezilidské vztahy, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, praktická etika

5.6.3. Přírodopis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Přírodopis je vyučován jako samostatný předmět v 6.-8. ročníku 2 hodiny týdně a 1 hodina týdně v 9. ročníku.

Přírodopis se vyučuje v běžných třídách, některé části výuky se uskutečňují v počítačové učebně.

Výuka přírodopisu jako samostatného předmětu vychází obsahově ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Zvláštní důraz je kladen především na poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě, porozumění zákonitostem přírody, osvojování dovednosti pozorovat, uvědomování si závislosti člověka na přírodních zdrojích a vlivu lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví, na ochranu životního prostředí a pozitivní vliv přírody na život člověka.

Výuka a vzdělávání jsou v předmětu přírodopis ještě specificky směřovány k:

- získávání přehledu o vzniku a vývoji Země a života, o podmíněném přizpůsobování organismů vnějším podmínkám a o jejich vzájemných vztazích
- získávání základních poznatků o stavbě těl a životě vybraných organismů včetně člověka, o nerostech, horninách, vesmíru a Zemi
- uvědomování si důležitosti citlivého vztahu k okolnímu prostředí a odpovědnosti za zachování života na Zemi a odpovědnosti za své zdraví
- významu biologických věd
- získávání a rozvíjení poznatků, dovedností a metod pozorování živé a neživé přírody
- využívání odborné literatury, časopisů a internetu
- aplikování poznatků v dalším vzdělávání a v praktickém životě
- respektování přírodních hodnot a podmínek existence přírodnin
- kritickému hodnocení svého jednání i jednání jiných lidí ve vztahu k životnímu prostředí jako celku
- odstraňování negativních vlivů ohrožující zdravý duševní i tělesný vývoj lidí

Předmět přírodopis významně souvisí i s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

- chemie – člověk a bezpečnost práce, ochrana životního prostředí, vliv člověka na životní prostředí, anorganické sloučeniny - neživé složky ekosystémů (horniny a nerosty), přeměna látek a energií (fyziologické procesy organismů), chemie a společnost - léky, drogy, hnojiva, hospodářství, energie a paliva apod.
- fyzika - zdroje energie, paliva, vliv využívání energetických zdrojů z hlediska životního prostředí, mechanické vlastnosti tekutin, vzájemné přeměny různých forem energie, zvukové, elektromagnetické a světelné děje, vesmír apod.
- zeměpis – životní prostředí, vztah příroda a společnost, vlivy na životní prostředí, hospodářské aktivity v ČR, světové hospodářství, atmosféra, hydrosféra, krajina a ekosystémy, ochrana člověka při ohrožení zdraví a života, Země jako vesmírné těleso, přírodní obraz Země apod.

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s využitím demonstračních pomůcek
- skupinové a laboratorní práce
- práce s internetem a výukovými programy
- projekty a referáty
- využití videomateriálů
- vycházky do přírody, pozorování přírody
- exkurze, ekocentra

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- rozvoj schopnosti poznávání a získávání praktických dovedností ve vztahu k přírodě i k člověku samému
- sebepoznávání a seberealizace
- spolupráce a týmová práce
- schopnost řešit problém
- prevence sociálně-patologických jevů a škodlivých způsobů chování vůči člověku i přírodě
- mezilidské vztahy, pomoc ostatním
- prevence onemocnění
- zdravý životní styl, komunikace, etologie

Výchova demokratického občana

- rozvoj dialogických a prezentačních schopností
- řešení a posuzování problémů v širších souvislostech
- rozvoj samostatnosti
- odpovědnost, ohleduplnost, ochota pomáhat
- respektování etnických odlišností, tolerance
- obhajoba lidských práv a svobod

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- příčiny a důsledky globálních problémů lidstva
- potřeba a závažnost ochrany životního prostředí

Multikulturní výchova

- mezilidské vztahy, tolerance a respekt
- prevence vzniku rasismu a xenofobie, etnický původ, lidské rasy

Environmentální výchova

- pochopení složitosti vztahů člověka a životního prostředí, dopad lidských činností na prostředí
- vlastní odpovědnost ve vztahu k prostředí a k přírodě
- utváření zdravého životního stylu, vnímání estetických hodnot, posouzení vlivu na životní prostředí, dopad na zdraví člověka, ochrana přírody a přírodních zdrojů, udržování přírodní rovnováhy, základní podmínky života a jejich ohrožování, zastoupení organismů v prostředí a jejich ochrana

Mediální výchova

- využití médií jako zdroje informací, hodnocení a ověřování věrohodnosti informací
- práce s internetem a odbornou literaturou
- odolnost vůči předsudkům
- kritické vnímání mediálních sdělení, vliv médií na spotřební život ve společnosti

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci se učí různým metodám poznávání přírodních objektů, jevů a procesů
- učí se zpracovávat informace z hlediska důležitosti i objektivitu a využívat je k dalšímu učení a praktickému použití
- propojují získané informace do větších celků, nalézají souvislosti
- operují s obecně užívanými termíny, znaky a symboly
- mají pozitivní vztah k učení

Kompetence komunikativní

- žáci se přesně a logicky vyjadřují či argumentují i
- žáci stručně, přehledně i objektivně sdělují (ústně i písemně) postup a výsledky svých pozorování
- žáci diskutují s ostatními, obhajují své názory, vhodně argumentují, respektují názory druhých
- žáci umějí využít dostupných informačních a komunikačních prostředků a zdrojů

Kompetence k řešení problémů

- žáci se učí přecházet od smyslového poznávání k poznávání založenému na pojmech, prvních teoriích a modelech
- učí se chápat vzájemné souvislosti či zákonitosti přírodních jevů
- učí se poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života
- učí se základům logického vyvozování a kritického myšlení a vyvozování závěrů
- pracují samostatně na řešení problémů a prakticky ověřují vyvozené závěry
- rozvíjí schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení

Kompetence sociální a personální

- žáci si osvojují dovednosti kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů, upevňují dobré mezilidské vztahy, jsou vedeni k ochotně pomáhat ostatním a o pomoc požádat, učí se odpovědnosti a sebehodnocení
- žáci se učí vzájemné spolupráci a respektu vůči ostatním

Kompetence občanské

- žáci rozpoznávají možný pozitivních i negativní vliv oboru přírodních věd na život občana
- vytvářejí si vlastní představy o kvalitním způsobu života a vhodném životním prostředí
- žáci se učí odpovědnosti za zachování životního prostředí a respektování práv a povinností v souvislosti s principem trvalé udržitelnosti
- chrání zdraví své i zdraví ostatních

Kompetence pracovní

- žáci se učí optimálně plánovat a provádět soustavná pozorování a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat
- využívají získané poznatky a zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje
- žáci se učí zásadám bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

Vzdělávací obsah

ROČNÍK	VÝSTUPY - ŽÁK	UČIVO, POJEM	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
6.	- charakterizuje postavení Země ve vesmíru - popíše stavbu zemského tělesa - vyjmenuje základní zemské sféry a objasní jejich vznik a význam vzhledem ke vzniku života na Zemi - popíše koloběh vody - hodnotí význam Slunce pro vývoj života na Zemi	Země a život - Sluneční soustava - atmosféra - hydrosféra - ozonosféra - biosféra	- Z - Země jako vesmírné těleso - F - vlastnosti tekutin - Ch - směsi (voda, vzduch), zásady bezpečné práce v laboratoři, organické sloučeniny - vznik života - EV - základní podmínky života
6.	- pozoruje lupou a mikroskopem	Poznávání přírody	- F - elektromagnetické

	- připraví jednoduchý mikroskopický preparát - dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce	- mikroskop - lupa - mikroskopický preparát	- a světelné děje, čočky - PČ - zásady hygieny a bezpečnosti práce, pomoc při úrazech - OSV - rozvoj schopností poznávání
6.	- uvede rozdíly mezi buňkou rostlinnou a buňkou živočišnou - jmenuje příklady částí buněk (organel) a jejich význam pro život buňky - objasní pojem pletivo, tkáň, orgány a orgánové soustavy - objasní základní principy fotosyntézy a dýchání	Buňka - Tkáň a pletiva - Orgány - Fotosyntéza - Dýchání	- F - vzájemné přeměny různých forem energie, elektromagnetické a světelné děje - Ch - anorganické sloučeniny, organické látky, výchozí látky a produkty životních dějů, stavební látky těl organismů - EV - základní podmínky života
6.	- rozliší rodový a druhový název u druhu a uvede další základní systematické jednotky - třídí organismy	Třídění organismů	
6.	- charakterizuje viry - svými slovy vyjádří význam virů	Nebuněčné organismy - Viry	- Rv - hodnota zdraví, odpovědnost za vlastní zdraví i zdraví druhých, aktivní podpora zdraví, odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví
6.	- vytkne základní odlišnosti buňky bakterie od buněk rostlin a živočichů - hodnotí význam bakterií pro oběh látek v přírodě a příklady možností jejich využívání	Jednobuněčné organismy s nepravým buněčným jádrem - Bakterie - Sinice	- Ch - chemie a společnost (léčiva, průmyslová výroba) - EV - vztah člověka k prostředí, lidská činnost a problémy ŽP, ekosystémy - MDV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
6.	- popíše rozmnožování jednobuněčné řasy, houby i prvoků - popíše podle obrázku stavbu těla prvoků a řas - popíše způsob života prvoků a řas - objasní funkci jednotlivých částí buňky prvoků - porovná tělo řasy, houby a prvoka s ohledem na způsob výživy	Jednobuněčné organismy s pravým buněčným jádrem - Řasy - Kvasinky - Prvoci	- Ch - hospodářsky významné organismy - EV - ekosystémy
6.	- objasní a správně použije pojem kolonie buněk a mnohobuněčný organismus	Mnohobuněčné organismy	
6.	- uvede příklady mnohobuněčných řas a jejich výskyt v přírodě	- Nižší rostliny - Mnohobuněčné řasy	- EV - ekosystémy
6.	- porovná nápadné odlišnosti rostlin a hub - vyjádří svými slovy způsob výživy hub, jejich význam pro tvorbu humusu v půdě - uvede zástupce vřeckovýtrusných hub bez plodnic a vysvětlí jejich význam - rozpozná několik našich nejznámějších jedlých hub - uvede příklady jedovatých hub, odliší je od hub jedlých - objasní funkci dvou organismů v lišejníku	- Houby - Vřeckovýtrusé - Stopkovýtrusé - Lišejníky	- EV - vztah člověka k prostředí, ekosystémy - MDV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

6.	- uveďte místa výskytu nezmara - popište podle obrázku vnější a vnitřní stavbu nezmara a způsob jeho života (příslušný živočich) - zařadí nezmara do systematické skupiny žahavci a vyloží jejich název	Mnolibuněční živočichové - Žahavci	- EV - ekosystémy, vztah člověka a prostředí
6.	- uveďte místa výskytu ploštěnců a hlístů - odliší způsob života nezmara a ploštěnky a přizpůsobení stavby těla - vysvětlí rozdíl mezi pohlavním a nepohlavním rozmnožováním, popíše přímý vývin - charakterizuje stavbu těla, způsob života, význam a funkci jednotlivých orgánů ploštěnců a hlístů - charakterizuje nejvýznamnější zástupce hlístů, uveďte jejich význam	- Ploštěnci, Hlísti	
6.	- popište vnější stavbu těla měkkýšů - popište způsob života plže, mlže a hlavonožce - vyjmenuje a na obrázku rozliší základní vnitřní orgánové soustavy a uveďte jejich význam pro život živočicha - popište způsob rozmnožování hlemýžďe a vysvětlí, co je obojetník - rozliší plže a mlže - uveďte zástupce plžů, mlžů a hlavonožců - pozná vybrané zástupce plžů, mlžů a hlavonožců	- Měkkýši - Plži - Mlži - Hlavonožci	
6.	- popište vnější stavbu žízály a uveďte význam žízály v přírodě - popište způsob života žízály a její postavení v potravních vztazích - vyjádří funkci základních orgánových soustav a regenerační schopnosti žízály - uveďte příklady kroužkovců žijících ve vodě i na souši - objasní přizpůsobení pijavek parazitickému způsobu života	- Kroužkovci	
6.	- charakterizuje významné znaky členovců - charakterizuje znaky pavoukovců, korýšů a hmyzu - charakterizuje vnější stavbu těla pavoukovců, korýšů a hmyzu - vyjádří funkci jednotlivých orgánových soustav těla pavoukovců, korýšů a hmyzu - uveďte příklady pavoukovců a korýšů ve vztahu k jejich životnímu prostředí - porovná a utřídí poznání druhy pavoukovců, korýšů a hmyzu - uveďte zásady ochrany před klíšťaty a nemocemi, které roznášejí - porovná a objasní způsob života vybraných zástupců členovců - charakterizuje nejvýznamnější zástupce vzdušnicovců (kromě hmyzu), jejich stavbu těla, způsob života a význam - objasní nepřímý vývin a odliší vývin s proměnou nedokonalou a dokonalou – uveďte příklady - uveďte charakteristické znaky a příklady hmyzu s proměnou nedokonalou, pozná vybrané zástupce - uveďte charakteristické znaky a příklady hmyzu s proměnou dokonalou, pozná vybrané zástupce - uveďte příklady hmyzu býložravého, hmyzožravého a parazitického a jejich vztahů, objasní pojem škůdce - porovná a utřídí poznání hmyz do systematických skupin	- Členovci - Pavoukovi - Korýši Hmyz - S proměnou nedokonalou - S proměnou dokonalou -	- Ch – voda, čistota vod, znečištění prostředí - EV - základní podmínky života, lidské aktivity a problémy ŽP - Z - vztah příroda a společnost, krajina, hospodářství - Ch – chemie a společnost, insekticidy - EV - vztah člověka k prostředí - OSV - řešení problémů - MDV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

	- uveďte příklady hmyzu významného z hlediska člověka - hodnotí význam bezobratlých pro hospodářství u nás i ve světě		
6.	- charakterizuje výskyt a tvar těla ostnokožců - uveďte nejznámější zástupce tohoto kmene	Ostnokožci	
7.	- charakterizuje významné znaky strunatců - rozdělí strunatce do tří základních podkmenů - jmenuje zástupce a popíše způsob života pláštěnců a bezlebečnic - charakterizuje významné znaky obratlovců a jejich přeměny ve vztahu ke způsobu života	Strunatci - Pláštěnci - Bezlebeční - Obratlovci	- Z - krajina a výskyt strunatců, Česká republika a hospodářství - Pč - zásady hygieny a bezpečnosti práce, pomoc při úrazech - EV - ekosystémy - OSV - rozvoj schopností poznávání - MDV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
7.	- uveďte zástupce a způsob života kruhoústých a paryb	Obratlovci - Kruhoústí, paryby	- Ch - hospodářsky významné organismy
7.	- vyjádří základní znaky vnější stavby těla ryb - vypráví o způsobu života kapra, jeho vývinu a přizpůsobení prostředí, o významu chovu kaprů pro naše hospodářství - přehledně vyjádří funkce a stavbu jednotlivých orgánových soustav ryby - vyjádří význam oplození a odliší oplození vnější a vnitřní, popíše přímý vývin ryby	- Ryby	- Pč - chovatelství - Zeměpis - hospodářství ČR
7.	- charakterizuje obojživelníky - uveďte příklady obojživelníků - objasní vázanost všech obojživelníků na vodu v souvislosti s rozmnožováním - přehledně vyjádří funkce a stavbu jednotlivých orgánových soustav obojživelníků - uveďte příklady obojživelníků a místo jejich výskytu, několik zástupců pozná	- Obojživelníci	- EV - vztah člověka k prostředí
7.	- charakterizuje plazy a jejich způsob života - popíše užovku a odliší ji od zmije - popíše vznik nového jedince u plazů - přehledně vyjádří funkce a stavbu jednotlivých orgánových soustav plazů vzhledem ke způsobu jejich života - uveďte, jak se chovat po zmijím uštknutí - uveďte zástupce a způsob života dalších řádů plazů, vytkne hlavní znaky a odlišnosti, některé zástupce pozná	- Plazi	
7.	- charakterizuje vnější stavbu těla ptáků - uveďte pokryv těla ptáků a jeho význam vzhledem k prostředí - charakterizuje rozmnožování a vznik nového jedince u ptáků a příklady péče o potomstvo - přehledně vyjádří funkce a stavbu jednotlivých orgánových soustav a jejich vztah - rozliší jednotlivé skupiny ptáků podle způsobu života a stavby těla - vytkne jejich charakteristické znaky ve stavbě těla, způsobu života a získávání potravy - uveďte příklady ptáků z jednotlivých skupin, několik zástupců pozná	- Ptáci	- MDV - fungování a vliv médií ve společnosti
7.	- objasní rozdíl mezi skupinou nižších a vyšších rostlin,	Vyšší rostliny - rostliny	- Z - krajina a výskyt

	charakterizuje vyšší rostliny a uvede příklady - uvede místa a podmínky výskytu mechů - popíše mechovou rostlinku podle přírodniny nebo obrázku - uvede příklady mechů popíše podle obrázku rozmnožování mechu	výtrusné mechorosty	vyšších rostlin, hospodářsky významné rostliny EV - ekosystémy
7.	- popíše kapradinu (přírodninu nebo obrázek) a její život v průběhu roku, podle obrázku popíše rozmnožování - vytkne základní charakteristické znaky kapradin, přesliček a plavuně	- kapradiny, přesličky a plavuně	
7.	- v souvislosti s přechodem rostlin na souš objasní nutnost vytvoření různých typů pletiv a jejich funkci - objasní pojem nahosemenná rostlina - popíše stavbu těla a život některých ze zástupců našich jehličnanů - popíše podle obrázku rozmnožování nahosemenné rostliny - bezpečně rozliší a pojmenuje několik jehličnanů - objasní význam lesů pro krajinu a způsoby ochrany lesů - správně se chová v lese	Vyšší rostliny-rostliny semenné - nahosemenné rostliny	- Ch - hospodářsky významné organismy - EV - ekosystémy, vztah člověka k prostředí MDV - fungování a vliv médií ve společnosti
7.	- rozliší tělo rostlin na kořen, stonek a listy - vysvětlí význam kořenu pro rostlinu - podle obrázku popíše vnitřní stavbu kořene - uvede význam stonku a popíše jeho základní vnější a vnitřní stavbu - rozliší byliny a dřeviny - vyjádří význam listu, popíše jeho základní části a uvede příklady různého uspořádání a vzhledu listů - popíše a rozliší růst a vývoj rostliny - popíše stavbu semene, vysvětlí pojem klíčení a uvede podmínky nutné ke klíčení a k růstu - porovná nepohlavní a pohlavní rozmnožování rostlin, uvede příklady nepohlavního rozmnožování semenných rostlin - popíše základní stavbu a funkci květu, vysvětlí, kde vznikají pohlavní buňky - objasní vztah mezi květem a plodem, uvede příklady plodu - podle obrázku popíše proces oplození - odliší oplození a opylení	Semenné rostliny - stavba rostlinného těla - kořen - stonek - listy - růst a vývin rostlin - vegetativní rozmnožování rostlin - květ a květenství - opálení a oplození - plody a semena	- F - vzájemné přeměny různých forem energie, elektromagnetické a světelné děje - Ch - anorganické a organické sloučeniny (fotosyntéza, dýchání) - EV - základní podmínky života
7.	- objasní rozdíl ve stavbě těla dvouděložné a jednoděložné rostliny, vytkne základní rozdíly - popíše, stručně charakterizuje a uvede příklady dvouděložných rostlin z jednotlivých čeledí - pozná vybrané zástupce	Vyšší rostliny krytosemenné - dvouděložné rostliny	- Ch - chemie a společnost, pesticidy, léčiva, návykové látky - Pč - pestitelství - EV - vztah člověka a prostředí, ekosystémy
7.	- uvede základní znaky a výskyt vybraných zástupců jednotlivých čeledí jednoděložných rostlin - vyjmenuje nejvýznamnější zástupce a některé z nich pozná - podle atlasu zařadí jednotlivé zástupce do systematických tříd, některé zástupce pozná - vytkne hospodářsky významné rostliny a vyjádří význam všech rostlin pro člověka a organismy	- jednoděložné rostliny	
8.	- charakterizuje vnější stavbu těla savců - uvede pokryv těla savců a jeho význam vzhledem k prostředí - přehledně vyjádří funkce a stavbu jednotlivých orgánových soustav savců	Savci	- MDV - fungování a vliv médií ve společnosti - Ch – zásady bezpečné práce v laboratoři

	- popíše vznik nového jedince u savců, příklady péče o potomstvo a objasní, jaký význam má placenta u savců - rozliší jednotlivé skupiny savců podle způsobu života a stavby těla - vytkne jejich charakteristické znaky ve stavbě těla, přizpůsobení podmínkám prostředí a způsobu života - uvede příklady savců z jednotlivých jmenovaných skupin, některé zástupce pozná - třídí poznané druhy savců do skupin		- Pč - zásady hygieny a bezpečnosti práce, pomoc při úrazech OSV - komunikace, rozvoj schopností poznávání
8.	- charakterizuje vrozené chování, správně používá pojem instinkt a nepodmíněný reflex, uvede příklady - charakterizuje získávání schopností učením a uvede příklady - zhodnotí význam a využití etologických poznatků v praxi	Základy etologie - vrozené chování - naučené chování - chování podmíněné látkovou výměnou - chování ochranné a obranné - dorozumívání živočichů - sociální chování	-
8.	- zařadí člověka do systému - uvede základní změny, ke kterým dochází u primátů v průběhu procesu polidštění - uvede prvního společného předchůdce člověka a stručně charakterizuje a vyjmenuje další vývojové stupně vedoucí k člověku	Původ a vývoj člověka - hominizace - rudimenty - atavismy - Charles Darwin	- Z - naleziště, doklady osídlení, evoluční teorie - D - vývoj člověka, doklady osídlení, nálezy a naleziště - OSV - sebepoznání, poznávání lidí
8.	- rozliší tři hlavní lidské rasy - podle obrázků vytkne základní znaky jednotlivých ras	Lidské rasy	- OSV - mezilidské vztahy, poznávání lidí, hodnoty, postoje, praktická etika - MDV - fungování a vliv médií ve společnosti, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - MV - lidské vztahy, etnický původ - VDO - občan, občanská společnost a stát
8.	- popíše lidské tělo - pojmenuje jeho části - popíše hlavní části lidské kostry, jejich význam a spojení kostí - vysvětlí význam správného držení těla a cvičení - popíše vnitřní stavbu kosti	Biologie člověka - Soustava opěrná	- Ch – anorganické sloučeniny, organické sloučeniny - Rv - EV - vztah člověka k prostředí, základní podmínky života
8.	- popíše podle obrazu hlavní části kosterního svalstva člověka	- Soustava pohybová	- Rv

	- objasní připojení svalů ke kostře a princip pohybu končetin - porovná stavbu a funkci příčně pruhovaných svalů, hladkých svalů a srdečního svalu - na obrázku nebo na sobě ukáže a vyjmenuje základní kosterní svaly		
8.	- popíše složení krve a její funkce, význam jednotlivých složek krve	- Tělní tekutiny - tkáňový mok - míza - krev - krevní skupiny, srážení krve, slezina	- Rv
8.	- popíše oběhovou soustavu, srdce a jeho činnost podle obrázku - odliší tepny a žíly, vyloží jejich význam v oběhové soustavě a význam vlásečnic - uvede běžná onemocnění cévní soustavy a jejich příčiny - předvede první pomoc při poranění žíly a tepny	- Soustava oběhová	- Ch - anorganické a organické sloučeniny, fyziologie organismu - Rv
8.	- uvede příklady infekčních onemocnění a jejich původců, objasní jejich šíření a prevenci - objasní funkci bílých krvinek a význam imunity	- Infekční choroby	- Ch - chemie a společnost - Rv - MDV - fungování a vliv médií ve společnosti - VDO - občan a stát
8.	- uvede funkci dýchací soustavy a popíše její stavbu - vyloží význam dýchacích pohybů, uvede podíl hlavních dýchacích svalů - uvede některá onemocnění dýchací soustavy - poskytne první pomoc při zástavě dechu	- Soustava dýchací	- Rv - Ch - fyziologie, návykové látky
8.	- popíše stavbu a funkci jednotlivých částí trávicí soustavy - objasní postup trávení potravy a vstřebávání živin - objasní význam jater, stálého obsahu glukózy v krvi a vlivu inzulínu - zdůvodní význam správné výživy pro zdraví - objasní význam zdravého způsobu života - hodnotí závažné důsledky i příčiny poruch příjmu potravy, uvede běžná onemocnění trávicí soustavy	- Soustava trávicí - metabolismus - výživa - nemoci, úrazy, prevence, epidemie - negativní a pozitivní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka	- Ch - organické látky a anorganické látky, fyziologie, získávání energie z potravy - Rv
8.	- vysvětlí význam vnitřní stálosti těla - popíše vylučovací soustavu, objasní funkci ledvin a tvorbu moče - uvede onemocnění ledvin	- Soustava vylučovací	- Rv
8.	- uvede význam kůže a jejich derivátů - objasní a popíše vnitřní stavbu kůže - uvede příklady poškození kůže a její ochrany - předvede předlékařskou první pomoc při různých poraněních kůže	- Kůže	- Rv
8.	- vyjádří základní funkci nervové soustavy a uvede význam řízení lidského organismu - popíše stavbu nervové soustavy a stavbu neuronu - popíše reflexní oblouk, odliší vrozené a získané reflexy, uvede příklady - vyloží význam míchy a mozku, rozliší jednotlivé části mozku podle obrázku nebo modelu - objasní význam částí mozku pro řízení lidského těla - vysvětlí ochranu míchy a mozku, uvede příklady jejich poškození a důsledky	- Soustava nervová - řízení lidského organismu - vyšší nervová činnost	- Rv - OSV - seberegulace a sebeorganizace

	- nacvičí první pomoc při úrazu míchy nebo mozku		
8.	- objasní význam hormonů, uvede jejich příklady a místa jejich vytváření	- Soustava žláz s vnitřním vyměšováním	- Rv
8.	- uvede možné důsledky různých negativních vlivů prostředí na člověka a jejich kumulace - objasní pojem závislost a uvede několik základních druhů závislostí - uvede zásady zdravého způsobu života	- Hygiena duševní činnosti - toxikomanie	- Ch - chemie a společnost, léčiva, návykové látky - Ov - zdravý životní styl - OSV - psychohygiena, seberegulace a sebeorganizace, sebepojetí - MDV - fungování a vliv médií ve společnosti - VDO - občan a stát
8.	- vyjmenuje lidské smysly, popíše jejich význam a charakterizuje funkci a stavbu odpovídajících smyslových ústrojí - uvede možnosti poškození smyslových ústrojí, vady oka a význam brýlí	- Smyslová ústrojí	- F - zvukové děje, elektromagnetické a světelné děje - Rv
8.	- popíše mužské a ženské pohlavní orgány a jejich funkci - objasní hormonální řízení rozmnožování a menstruační cyklus - uvede příklady pohlavních chorob a jejich prevenci - popíše nitroděložní vývin člověka, význam placenty - popíše porod - hodnotí význam zdravého životního stylu matky pro zdraví dítěte, význam vztahu matky a dítěte po porodu, důležitost kojení - charakterizuje jednotlivé etapy lidského života	- Vývin lidského jedince	- Ov - sexuální výchova - Ch — organické a anorganické látky, chemie a společnost - OSV - sebezpoznaní, poznávání lidí
8.	- jmenuje J. G. Mendela jako zakladatele nauky o dědičnosti (genetiky) - objasní co je vloha (gen), chromozóm a DNA a uvede jejich vztah - uvede, že některé choroby jsou dědičné - hodnotí význam genetické poradny	- Základy nauky o dědičnosti (genetiky)	- Rv - OSV - sebezpoznaní
9.	- popíše vznik vesmíru a sluneční soustavy - charakterizuje vznik a postavení Země ve sluneční soustavě - popíše stavbu zemského tělesa - vyjmenuje základní zemské sféry, objasní pojem litosféra	Vesmír – Země - Vznik Země - Země ve vesmíru - Stavba Země	- Z - Země jako vesmírné těleso - F - vesmír - Ch - zásady bezpečné práce v laboratoři - PČ - zásady hygieny a bezpečnosti práce, pomoc při úrazech - EV - základní podmínky života
9.	- charakterizuje nerosty a odliší je od hornin - objasní, jak vznikají krystaly, a uvede jejich příklady - určuje a rozlišuje vlastnosti nerostů - třídí nerosty, uvede příklady nerostů a jejich význam pro člověka	Mineralogie - Nerosty a horniny - Vlastnosti nerostů - Třídění nerostů	- Z - hospodářství, nerostné suroviny - Ch - organické a anorganické látky, nerosty a horniny, nerostné suroviny, paliva, využití - EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí

			- OSV - rozvoj schopností poznávání
9.	- rozlišuje horniny vyvřelé, usazené a přeměněné, objasní jejich vznik, uvede jejich odlišnosti a příklady - objasní zvětrávání hornin - uvede názory na vznik uhlí, ropy a zemního plynu a význam těchto přírodních zdrojů - objasní příčiny přeměny hornin - objasní vztahy mezi vyvřelinami, sedimenty a přeměněnými horninami	Geologie Petrologie - Přehled hornin-horniny vyvřelé - horniny usazené - horniny přeměněné - Horninový cyklus	- Z - přírodní obraz Země - F - energie, vliv využívání energetických zdrojů z hlediska vlivu na ŽP
9.	- uvede příklady vnitřních a vnějších geologických dějů - objasní zvětrávání hornin, rozliší zvětrávání mechanické a chemické, vznik krasových jevů - popíše pohyb kontinentů, vysvětlí jeho hlavní příčinu a následky - objasní vlivy pohybu zemské kůry na tvar zemského povrchu - objasní sopečnou činnost, zemětřesení a uvede jejich různé projevy a důsledky pro utváření zemského povrchu	Geologické děje - Vnitřní geologické děje - Vnější geologické děje	- Z - přírodní obraz Země, vztah člověk a společnost, ochrana člověka při ohrožení zdraví a života - Ch - anorganické sloučeniny, přeměna látek a energie, znečištění prostředí - EV - vztah člověka k prostředí
9.	- vyloží vznik půdy a vlivy podnebí na vlastnosti půdy - objasní rozkladné řetězce probíhající v půdě, vysvětlí pojem humus a půdní úrodnost - rozliší půdní typy a půdní druhy a uvede jejich příklady	Pedologie - půdy	- Z – přírodní obraz Země, typy, druhy a rozšíření půd - Ch – chemie a společnost, hnojiva - EV - lidské aktivity a problémy ŽP
9.	- uvede základní názory na vznik a vývoj života na Zemi - uvede jméno Ch. Darwin a objasní princip jeho evoluční teorie - nastíní základní etapy vzniku života na Zemi - charakterizuje jednotlivé geologické éry a vývoj života v nich - popíše rozsah vývoje jednotlivých skupin organismů ve vztahu k vývoji podmínek na Zemi - uvede vlivy podnebí na tvárnost zemského povrchu (dob ledových a meziledových)	Vznik a vývoj života na Zemi	- Z – přírodní obraz Země - Ch-organické sloučeniny, vznik života, paliva - EV - základní podmínky života - OSV - sebepoznání, sebepojetí
9.	- Popíše utváření povrchu v ČR během geologických ér	Geologický vývoj a stavba ČR - Český masiv - Západní Karpaty	- Z - Česká republika, stavba a členitost terénu, utváření zemského povrchu
9.	- vyloží pojem ekologie - uvede, že každý organismus žije v jiném prostředí a jiným způsobem se živí, uvede příklady - uvede příklady potravních řetězců v přírodě, zhodnotí jejich význam - popíše neživé (abiotické) a živé (biotické) složky prostředí a jejich roli pro život na Zemi - objasní pojmy: druh, populace, společenstvo, ekosystém a biosféra - uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů - charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími jevy, jejich následky a jak se před nimi chránit - uvede základní činnosti člověka, které pozitivně i negativně ovlivňují stav životního prostředí - vytkne nebezpečné látky a jejich účinky na kvalitu	Základy ekologie - Podmínky života - Stav životního prostředí - Člověk a biosféra	- Z - životní prostředí organismů, globální problémy lidstva, vztah člověk a prostředí - F - energie, vliv využívání energetických zdrojů z hlediska vlivu na ŽP - Ch - anorganické sloučeniny, znečištění prostředí, přeměna látek a energie, směsi-voda, vzduch - EV - ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity

	ovzduší a vody - uveďte příklady aktuálních environmentálních problémů ve světě a v naší republice		a problémy životního prostředí, vztah člověka a prostředí - OSV - rozvoj schopností poznávání, hodnoty, postoje, řešení problémů - MDV - fungování a vliv médií ve společnosti, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
--	---	--	---

5.6.4. Zeměpis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Zeměpis je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7, 9. ročníku 2 hodiny týdně, v 8. ročníku 1 hodinu týdně.

Zeměpis se vyučuje v běžných třídách, některé části výuky se uskutečňují v počítačové učebně.

Samostatný vyučovací předmět Zeměpis vychází obsahově ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Vzdělávání v předmětu Zeměpis směřuje k:

- získávání základních vědomostí o Zemi jako o vesmírném tělese, o znázornění povrchu Země (glóbus, mapa), o přírodních složkách Země, o krajinné sféře
- poznávání jednotlivých světadílů, oceánů, států světa a současných globálních problémů lidstva
- rozšiřování poznatků o své vlasti
- získávání a rozvíjení dovedností pracovat se zdroji geografických informací
- respektování přírodních hodnot, lidských výtvorů a k podpoře ochrany životního prostředí
- rozvíjení kritického myšlení a logického uvažování
- aplikování geografických poznatků v praktickém životě

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznávání
- mezilidské vztahy, komunikace
- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- týmová spolupráce

Výchova demokratického občana

- respektování kulturních, etnických a jiných odlišností obyvatelstva
- podpora principů demokracie
- tolerance, odpovědnost, slušnost

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- orientace na mapě dnešního světa
- seznámení se s příčinami a důsledky globálních problémů lidstva

Multikulturní výchova

- seznámení se s různými kulturami

- podpora mezilidské vztahy
- základní znalosti o etnickém původu
- principy solidarity

Environmentální výchova

- základní podmínky života
- problémy životního prostředí
- ekosystémy

Mediální výchova

- kritické vnímání mediálních sdělení
- zájem o odbornou literaturu a časopisy, sledování zpravodajských relací
- práce s internetem

Předmět Zeměpis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

- chemie: znečištění atmosféry, hydrosféry, biosféry aj.
- fyzika: sluneční soustava, vesmír aj.
- přírodopis: rozšíření živočichů a rostlin, biotopy, CHKO, národní parky aj.

Mezipředmětové vztahy jsou aplikovány i na předměty z ostatních vzdělávacích oblastí:

- matematika: měřítko mapy, převody jednotek, práce s grafy, diagramy aj.
- ICT: zdroj aktuálních informací a jejich zpracování
- dějepis: kultura národů, historie států aj.

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami, obrazovým materiálem
- skupinová práce (s využitím map, pracovních listů, odborné literatury, časopisů, internetu)
- zeměpisné vycházky s pozorováním
- krátkodobé projekty

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci:

- vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti
- získané poznatky kriticky posuzují, porovnávají a formulují závěry
- poznávají smysl a cíl učení, mají pozitivní vztah k učení

Kompetence komunikativní

Žáci:

- formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřují se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- se učí naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagují
- ohajují vlastní myšlenky
- řídí diskuzi

Kompetence k řešení problémů

Žáci:

- jsou schopni pochopit problém, vyhledat k němu vhodné informace, diskutovat o možnostech řešení
- se učí myslet kriticky, jsou schopni hájit svá rozhodnutí
- pracují s chybou
- inovují známé postupy řešení problémů, improvizují

Kompetence sociální a personální

Žáci:

- spolupracují ve skupinách na základě vytvořených pravidel, upevňují dobré mezilidské vztahy, pomáhají si a jsou schopni o pomoc požádat, učí se vzájemnému naslouchání
- hodnotí názory ostatních i vlastní
- respektují právo druhých na vlastní názor

Kompetence občanské

Žáci:

- respektují názory druhých, uvědomují si svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu
- se rozhodují zodpovědně podle dané situace
- chápou základní environmentální problémy, respektují požadavky na kvalitní životní prostředí, jednájí v zájmu trvale udržitelného rozvoje

Kompetence pracovní

Žáci:

- jsou seznámeni s pravidly bezpečného chování v terénu
- jsou vedeni k efektivní práci

Vzdělávací obsah

ROČNÍK	VÝSTUPY - ŽÁK	UČIVO, POJEM	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
6.	- používá glóbus jako zmenšený a zjednodušený model planety Země k demonstraci rozmístění oceánů, kontinentů a základních tvarů zemského povrchu	- Glóbus	- M - měřítko, poměr - OSV - rozvoj schopnosti poznávání, komunikace
6.	- rozlišuje mezi plánem a mapou, používá plány a mapy jako zmenšený a zjednodušený rovinný obraz zemského povrchu, rozlišuje druhy map podle měřítka a obsahu, - přiměřeně čte informace z různých druhů plánů a map, orientuje se v obsahu a rejstříku zeměpisných atlasů, snaží se o jednoduché náčrty vlastních map a plánek - používá s porozuměním základní pojmy: glóbus, mapa, plán, obsah a měřítko plánů a map, výškopis, polohopis, vysvětlivky mapy, vrstevnice, výšková kóta, nadmořská výška, druhy map	- Plán a mapa - Komunikační geografický a kartografický jazyk - Geografická kartografie a topografie	- M - měřítko, převody jednotek - Př, D - tematické mapy - OSV - týmová spolupráce, rozvoj schopnosti poznávání - MDV - zdroj informací - mapy - EGS - pohled na svět, ve kterém žijí
6.	- rozlišuje jednotlivé pojmy: poledník, rovnoběžka, zeměpisná síť, místní poledník, hlavní poledník, rovník, obratníky, polární kruhy, zeměpisné souřadnice, zeměpisná délka, zeměpisná šířka, datová mez, časová pásma; pomocí těchto pojmů se snaží o určování zeměpisné polohy a časových pásem	- Zeměpisná poloha	- M - polokružnice, kružnice - Ov - režim dne - EGS - časová pásma - OSV - rozvoj schopnosti poznávání
6.	- určí a popíše tvar Země - používá s porozuměním základní pojmy: vesmír, vesmírná tělesa, galaxie, Mléčná dráha, hvězda, Slunce, sluneční soustava, planeta, měsíce, planetka, meteorická tělesa, kometa - objasní postavení Slunce ve vesmíru a popíše tělesa Sluneční soustavy - vysvětlí význam Slunce pro život na Zemi, určí polohu Země ve sluneční soustavě a porovná vlastnosti	- Země jako vesmírné těleso - Pohyby Země	- F - látka a tělesa, pohyb těles, vesmír - EV - základní podmínky života - MDV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

	- planety Země s ostatními tělesy sluneční soustavy - aplikuje poznatky o vesmíru a o sluneční soustavě v pohledu na zemské těleso - předvede otáčení Země kolem zemské osy s pomocí glóbu - hodnotí důsledky otáčení Země kolem vlastní osy a oběhu Země kolem Slunce pro praktický život na Zemi - určí délku jednoho otočení Země kolem osy a délku jednoho oběhu Země kolem Slunce - vysvětlí pojmy: zemská osa, severní a jižní pól, naznačí sklon zemské osy na glóbu, vysvětlí příčiny střídání dne a noci na Zemi, střídání čtyř ročních období na Zemi - s porozuměním vysvětlí letní a zimní slunovrat, jarní a podzimní rovnodennost, polární den a noc - vysvětlí trvání dne a noci v závislosti na zeměpisné šířce		
6.	- popíše polohu, povrch a pohyby Měsíce, pojmenuje jednotlivé fáze Měsíce, posoudí vztah mezi Zemí a Měsícem, zdůvodní rozdílnost teplot na přivrácené a odvrácené straně Měsíce	- Měsíc – přirozená družice Země	- F - Vesmír
6.	- popíše zemský povrch, pojmenuje a vyhledá na mapě světa oceány a světadíly - vysvětlí pojmy: poloostrov, ostrov, souostroví, záliv, průliv, průplav - vysvětlí příčiny rozdílného času jednotlivých míst na Zemi, pochopí účel časových pásem a úlohu hlavního a 180. poledníku pro určování času na Zemi, dokáže stanovit místní čas - rozumí pojmům: poledník, místní poledník, rovnoběžka, zemský rovník, zeměpisná síť, nadhlavník, obratníky, polární kruh, datová mez	- Oceány a světadíly - Časová pásma na Zemi	- EGS - Evropa a svět nás zajímá - M - Práce s daty, jednoduché převody jednotek času - VDO - globalizace, letní čas
7.	- objasní stavbu zemského tělesa, dna oceánů - vyjádří základní představu o působení vnitřních přírodních sil v zemském tělese (vrásy, zlomy, vznik pohoří) - vysvětlí s porozuměním zemětřesení a sopečnou činnost, vyhledá na fyzické mapě světa nejčastější oblasti zemětřesení a sopečné činnosti - popíše proces zvětrávání působením vnějších přírodních činitelů - vysvětlí činnost tekoucí vody, pracuje s pojmy: říční koryto, říční usazenina, ústí řeky a jeho tvary - vysvětlí výškové rozdíly v krajině - rozlišuje tvary povrchu podle poměrné výšky a podle nadmořské výšky	- Obecný fyzický zeměpis - Litosféra - stavba zemského tělesa - vznik pohoří - zemětřesení a sopečná činnost - zvětrávání	- EV - změny v krajině (dříve a dnes), vliv člověka na životní prostředí, ochrana životního prostředí - F - látky a tělesa - Ch - částicové složení látek a chemické prvky - Př - neživá příroda
7.	- s porozuměním pracuje s pojmy: počasí, podnebí, meteorologické prvky, celkový oběh vzduchu v atmosféře - vysvětlí význam atmosféry - vysvětlí rozdíl mezi podnebím a počasím - vymezí a vyhledá jednotlivé teplotní pásy, vysvětlí příčinu jejich vzniku - objasní vznik větrů a uvede základní charakteristiku, vyjmenuje a vyhledá hlavní pravidelné větry - zhodnotí význam pasátů a monzunů pro život obyvatel s jejich výskytem	- Atmosféra - počasí, podnebí - podnebné pásy - oběh vzduch v atmosféře	- MDV - sledování a vyhodnocování předpovědi počasí - EV - základní podmínky života - Př - neživá příroda - Rv - ochrana člověka za mimořádných událostí
7.	- popíše rozložení zásob vody na zemi, vysvětlí oběh vody na Zemi, znázorní vodní tok od pramene k ústí - pracuje s pojmy: povodí, úmoří, rozvodí, říční síť,	- Hydrosféra - vodstvo na pevnině - podpovrchová voda	- Ch - směsi: voda - F - mechanické vlastnosti tekutin

	bezodtoková oblast, bezodtokové nádrže, průtočné nádrže, příboj, příliv, odliv, půdní voda, podzemní voda, pojmenuje a vyhledá na mapách jednotlivé oceány - vysvětlí rozdíl mezi mořem a jezerem, mezi jezerem a umělými vodními nádržemi, mezi průlivem a průplavem - popíše vznik pramenů - vysvětlí vznik horských a pevninských ledovců, porovná jejich rozmístění, činnost a význam, vyhledá na mapě největší ledovce - popíše vznik a složení půdy, posoudí význam humusu v půdě, rozlišuje mezi půdním druhem a půdním typem - objasní vznik různých typů přírodních krajín a jejich rozmístění na Zemi v závislosti na zeměpisné šířce a nadmořské výšce - vyhledá v mapách rozmístění tropických deštných lesů na Zemi, charakterizuje podnebí, vodstvo, rostlinstvo a živočišstvo, popíše život lidí - posoudí význam deštných lesů pro životní prostředí - vyhledá v mapách rozmístění savan na Zemi, charakterizuje podnebí, vodstvo, rostlinstvo a živočišstvo, popíše život lidí - posoudí význam savan pro životní prostředí - vyhledá v mapách rozmístění pouští a polopouští na Zemi, charakterizuje podnebí, vodstvo, rostlinstvo a živočišstvo, popíše život lidí - posoudí význam pouští a polopouští pro životní prostředí - vyhledá v mapách rozmístění subtropických krajín na Zemi, charakterizuje podnebí, vodstvo, rostlinstvo a živočišstvo, popíše život lidí - posoudí význam subtropů pro životní prostředí - vyhledá v mapách rozmístění stepí a lesostepí na Zemi, charakterizuje podnebí, vodstvo, rostlinstvo a živočišstvo, popíše život lidí - posoudí význam stepí pro životní prostředí - vyhledá v mapách rozmístění lesů mírného pásu na Zemi, charakterizuje podnebí, vodstvo, rostlinstvo a živočišstvo, popíše život lidí - posoudí změny lesů mírného pásu pro životní prostředí - vyhledá v mapách rozmístění tunder a polárních krajín na Zemi, charakterizuje podnebí, vodstvo, rostlinstvo a živočišstvo, popíše život lidí - posoudí význam přírodních zdrojů - vysvětlí vznik výškových (vegetačních) stupňů v pohořích v závislosti na stoupající nadmořské výšce - vysvětlí pojem krajinná sféra, orientuje se v objektech, jevech a procesech v jednotlivých složkách přírodní sféry - rozpoznává souvislost a vzájemnou podmíněnost mezi jednotlivými přírodními složkami krajinné sféry - popíše jednotlivé typy kulturní krajiny	- ledovce - Pedosféra - Biosféra - Tropické deštné lesy - Savany - Pouště a polopouště - Subtropické krajiny - Stepí a lesostepi - Lesy mírného pásu - Tundry a polární krajiny - Výškové stupně v krajině - Krajinná sféra	- D - vývoj mořeplavby - EV - základní podmínky života, vodní ekosystémy, ekosystémy, ochrana biosféry, vztah člověka k prostředí, problémy životního prostředí, ochrana životního prostředí - MDV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení k problematice biosféry - VDO - odpovědnost k ochraně biosféry a životního prostředí, globalizace - EGS - globální vlivy na biosféru a na životní prostředí, problémy životního prostředí, ekologická hrozba - Př - neživá příroda, základy ekologie - D - vliv lidských činností na krajinu a životní prostředí
7.	- vysvětlí pojmy: kontinent, světadíl, světový oceán - porovná vzájemný poměr světového oceánu a souše na zemském povrchu - rozliší podle určitých kritérií druhy moří a vyhledá na mapách jejich příklady - vyhledá na mapě Atlantský oceán, Tichý oceán,	- Světadíly a oceány	- Př - základy ekologie - EGS - globální vlivy na oběh hydrosféry - EV - vztah člověka k prostředí

	Indický oceán, Severní ledový oceán - vzájemně porovná jednotlivé oceány podle polohy, rozlohy, hloubky		
7.	- popíše zásadní společné znaky a odlišnosti polárních oblastí: Arktida a Antarktida - vysvětlí vliv zeměpisné polohy na podnebí - vyhledá na mapách Arktidu, určí její polohu, zhodnotí podnebí a přírodní poměry - vyhledá na mapě Antarktidu, určí její polohu, popíše podnebí, přírodní poměry, zhodnotí mezinárodní politický význam, vědecké výzkumy	- Polární oblasti - Arktida - Antarktida	- EGS - ochrana životního prostředí
7.	- vyhledá na mapách světa Afriku, určí její geografickou polohu, porovná její rozlohu s ostatními světadíly, ukáže na mapě průběh rovníku, obratníků, hlavního poledníku - pojmenuje a vyhledá na mapách jednotlivé prvky členitosti pobřeží, vybrané povrchové celky, nejvyšší horský masiv - podle polohy určí podnebné pásy, porovná podnebí v jednotlivých částech Afriky, posoudí vliv pasátů a mořských proudů - určí a vyhledá úmoří afrických řek, vyhledá na mapách hlavní vodní toky, jezera, vodopády - pojmenuje a vyhledá přírodní krajiny, vybrané národní parky, uvede předmět jejich ochrany, způsoby, problémy v jejich užívání z pozice cestovního ruchu - pojmenuje a vyhledá přírodní zdroje - vyhledá na mapě nejhustěji a řidce zalidněné oblasti Afriky, posoudí příčiny nerovnoměrného rozmístění afrického obyvatelstva - určí, vyhledá a vymezí oblasti Afriky, porovná je podle zadaných hledisek, vyhledá na mapě vybrané státy, hlavní města, pojmenuje a vyhledá nerostné suroviny, průmysl, zemědělství, zajímavosti, velká města	Afrika - poloha - povrch - podnebí - vodstvo - půdy, rostlinstvo, živočišstvo a ochrana přírody - přírodní zdroje - obyvatelstvo - oblasti Afriky	- EGS - orientace na politické mapě světa - EV - ochrana životního prostředí - OSV - rozvoj schopnosti poznávání, kreativita - MV - kulturní tradice, zvyky, náboženství, etnické skupiny - VDO - respektování kulturních, etnických a jiných odlišností - MDV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
7.	- vyhledá na mapách světa Austrálii a Oceánii, určí jejich geografickou polohu, porovná rozlohu Austrálie s ostatními světadíly, ukáže na mapě průběh obratníku Kozoroha - pojmenuje a lokalizuje v mapách oblasti Oceánie: Polynésii, Mikronésii, Melanésii, Nový Zéland - pojmenuje a vyhledá na mapách jednotlivé prvky členitosti pobřeží, vybrané povrchové celky, nejvyšší horský masiv - podle polohy určí podnebné pásy, porovná podnebí v jednotlivých oblastech Austrálie podle teploty a množství srážek - určí na mapě úmoří australského kontinentu, vyhledá hlavní vodní toky, jezera, bezodtokové oblasti - pojmenuje a vyhledá přírodní krajiny, uvede příklady živočichů a rostlin, zdůvodní osobitost původní australské a novozélandské zvířeny - vyhledá na mapě nejhustěji a řidce zalidněné oblasti Austrálie, posoudí příčiny nerovnoměrného rozmístění australského obyvatelstva, popíše způsob osídlování - vyhledá s pomocí mapy a pojmenuje členské státy a teritoria australského svazu, největší města a hlavní město, popíše a lokalizuje v mapách zdroje nerostných surovin, hospodářskou úroveň, zemědělství - pojmenuje, lokalizuje a vyhledá regiony Oceánie,	Austrálie a Oceánie - poloha - povrch - podnebí - vodstvo - rostlinstvo a živočišstvo - obyvatelstvo - Australský svaz - Oceánie	- EGS - regiony v globálních souvislostech - EV - ochrana přírody a životního prostředí - MV - kulturní tradice, zvyky, náboženství - VDO - respektování kulturních, etnických a jiných odlišností - MDV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

	vyhledá v mapách hlavní město Nového Zélandu		
7.	- vyhledá na mapách světa Ameriku, určí její geografickou polohu, porovná rozlohu Ameriky s ostatními světadíly, ukáže na mapě průběh rovníku, obratníků, severního polárního kruhu - pojmenuje a vyhledá na mapách jednotlivé prvky členitosti pobřeží, vybrané povrchové celky, nejvyšší horský masiv - podle polohy určí podnebné pásy, porovná podnebí v jednotlivých částech Ameriky podle teploty a množství srážek, vysvětlí vliv mořských proudů - určí a vyhledá na mapě úmoří řek v Americe, vyhledá hlavní vodní toky, jezera, vodopády - pojmenuje a vyhledá přírodní krajiny, uvede příklady živočichů a rostlin - vyhledá na mapě nejhustěji a řídce zalidněné oblasti Ameriky, posoudí příčiny nerovnoměrného rozmístění amerického obyvatelstva, popíše způsob osídlování světadílu, určí nejvíce zastoupené lidské rasy - vyhledá a s pomocí mapy pojmenuje oblasti a státy Ameriky, největší města a hlavní města vybraných států, popíše a lokalizuje v mapách zdroje nerostných surovin, hospodářskou úroveň, zemědělství	Amerika - poloha - povrch - podnebí - vodstvo - rostlinstvo a živočišstvo - obyvatelstvo - Oblasti Ameriky	- EGS - orientace na politické mapě - EV - ochrana přírody a životního prostředí - MV - kulturní rozdíly, tradice, zvyky - VDO - respektování kulturních a etnických odlišností - MDV - kritické čtení a vnímání mediálního sdělení
7.	- vyhledá na mapách světa Asii, určí její geografickou polohu, porovná rozlohu Asie s ostatními světadíly, ukáže na mapě průběh rovníku, obratníků, severního polárního kruhu, poledníku 180° - pojmenuje a vyhledá na mapách jednotlivé prvky členitosti pobřeží, vybrané povrchové celky, nejvyšší horský masiv - podle polohy určí podnebné pásy, porovná podnebí v jednotlivých částech Asie podle teploty a množství srážek, vysvětlí vliv monzunů - určí a vyhledá na mapě úmoří řek v Asii, vyhledá hlavní vodní toky, jezera, bezodtoková území - pojmenuje a vyhledá přírodní krajiny, uvede příklady živočichů a rostlin - vyhledá na mapě nejhustěji a řídce zalidněné oblasti Asie, posoudí příčiny nerovnoměrného rozmístění asijského obyvatelstva, popíše způsob osídlování světadílu, určí nejvíce zastoupené lidské rasy, pojmenuje hlavní náboženství zastoupená v Asii - vyhledá a s pomocí mapy pojmenuje oblasti a státy Asie, největší města a hlavní města vybraných států, popíše a lokalizuje v mapách zdroje nerostných surovin, hospodářskou úroveň, zemědělství	Asie - poloha - povrch - podnebí - vodstvo - -rostlinstvo a živočišstvo - obyvatelstvo - Oblasti Asie	- EGS - orientace na politické mapě - EV - ochrana přírody a životního prostředí - MV - kulturní rozdíly-tradice, zvyky, náboženství, etnický původ - VDO - respektování kulturních, etnických a jiných odlišností - MDV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
8.	- vyhledá na mapách světa Evropu, určí její geografickou polohu, porovná rozlohu Evropy s ostatními světadíly, ukáže na mapě průběh severního polárního kruhu, hlavního poledníku - pojmenuje a vyhledá na mapách jednotlivé prvky členitosti pobřeží, vybrané povrchové celky, nejvyšší horský masiv - podle polohy určí podnebné pásy, porovná podnebí v jednotlivých oblastech Evropy podle teploty a množství srážek, vysvětlí vliv nadmořské výšky - určí a vyhledá na mapě úmoří řek v Evropě, vyhledá hlavní vodní toky, jezera (vysvětlí vznik jezer), bezodtoková území - pojmenuje a vyhledá přírodní krajiny, výškové stupně,	Evropa - poloha - povrch - podnebí - vodstvo - -rostlinstvo a živočišstvo - obyvatelstvo - Oblasti Evropy - Rusko	- EGS - orientace na politické mapě - EV - ochrana přírody a životního prostředí - MV - kulturní rozdíly tradice, zvyky, náboženství - VDO - respektování kulturních, etnických a jiných odlišností - MDV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - EGS - orientace na

	uvede příklady živočichů a rostlin, vyhledá několik příkladů národních parků - vyhledá na mapě nejhustěji a řidce zalidněné oblasti Evropy, posoudí příčiny nerovnoměrného rozmístění obyvatelstva, popíše způsob osídlování světadílu, určí evropské státy s nejvyšším počtem obyvatelstva, srovná obyvatelstvo podle kultury, způsobu života a náboženství, vyhledá v mapách státy EU - vyhledá a s pomocí mapy pojmenuje oblasti Evropy (severní, západní, jižní, střední, jihovýchodní, východní Evropa), určí jejich polohu, lokalizuje na politické mapě státy, popíše přírodní poměry a přírodní zdroje, zhodnotí hospodářskou úroveň, zemědělství, dopravu, cestovní ruch, vyhledá významná města jednotlivých oblastí - vyhledá v mapách území Ruské federace, určí její geografickou polohu, vymezení podle mapy hranici mezi asijskou a evropskou částí Ruska, zhodnotí přírodní poměry a přírodní zdroje, posoudí hospodářský a politický význam Ruska v současném světě, charakterizuje obyvatelstvo, hospodářství, kulturní tradice oblastí Ruska		politické mapě světa
8.	- zhodnotí vývoj počtu obyvatel na Zemi, pracuje s pojmy: porodnost, úmrtnost, přirozený přírůstek - popíše rozdíly v hustotě zalidnění na Zemi, vyhledá podle mapy přelidněné oblasti, rozlišuje typy migrací, popíše proces urbanizace, zhodnotí rozmístění lidských ras, národů, jazyků, náboženství, sídel - určí a vyhledá hlavní oblasti světového hospodářství, porovná a lokalizuje na mapách hlavní (jádrové) a vedlejší (periferní) oblasti světového hospodářství, vymezení kritéria hodnocení vyspělosti států, rozlišuje jednotlivá odvětví průmyslové výroby, popíše základní charakteristiku zemědělské výroby, rozlišuje jednotlivé druhy dopravy, zhodnotí cestovní ruch, služby obyvatelstvu a zahraniční obchod v celosvětovém měřítku	- Společenské a hospodářské složky krajiny - obyvatelstvo - hospodářství - doprava - cestovní ruch - zahraniční obchod	- VDO - člověk ve společnosti - D - počátky lidské společnosti, modernizace společnosti - OSV - sociální rozvoj - EV - vztah člověka k prostředí, ekosystémy, problémy životního prostředí - MDV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - MV - etnický původ - EGS - objevujeme Evropu a svět
8.	- orientuje se na politické mapě současného světa, vyhledá na mapě nově vzniklé státy, rozlišuje a porovnává státy podle polohy, počtu obyvatel, hlediska svrchovanosti, státního zřízení a formy vlády, správního členění, uvádí příklady různé míry demokracie ve světě, lokalizuje aktuální příklady politických, národnostních a náboženských konfliktů ve světě, uvede příklady nejvýznamnějších politických, vojenských a hospodářských seskupení	- Politická mapa dnešního světa	- VDO - stát a právo - EGS - orientace na politické mapě světa - MdV - fungování a vliv médií ve společnosti - VDO - občanská společnost a stát - MV - lidské vztahy
8.	- rozlišuje vzhled, funkci a znaky přírodních a kulturních krajín, posuzuje působení krajinnotvorných procesů a vzájemný vztah mezi přírodou a lidskou společností, její vliv na krajinu a životní prostředí - zhodnotí, jak činnost lidské společnosti působí na krajinu a životní prostředí - pracuje s pojmy ekologie, ekosystémy, vymezení globální problémy, hledá jejich příčiny, diskutuje o možných důsledcích, hledá řešení - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině - uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného	- Krajina a životní problémy	- Př - ekologie - Rv - zdravý způsob života - Vv - výtvarné vyjádření krajiny - EV - vztah člověka k prostředí - EGS - globální problémy lidstva - MDV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení v oblasti

	chování a jednání při mimořádných událostech		životního prostředí
9.	- určí geografickou polohu ČR v zeměpisné síti i polohu vzhledem k Evropě, k mořím a sousedním státům, rozliší typy a průběh státní hranice, porovná rozlohu ČR s ostatními evropskými státy - nastíní hlavní evoluční přírodní změny a procesy probíhající na území dnešní ČR, rozlišuje hlavní typy hornin (usazené, vyvřelé a přeměněné), popíše průběh zvětvávání a eroze hornin - vymezí na geologické mapě ČR podle geologického vývoje oblast Českého masívu a Karpat, na fyzické mapě ČR je rozliší jako dvě základní geomorfologické jednotky Českou vysočinu a Západní Karpaty, orientuje se na fyzické mapě ČR, vyhledává hlavní pohoří - pojmenuje hlavní činitele ovlivňující podnebí ČR, zhodnotí oceánské a kontinentální vlivy podnebí na oblasti ČR, objasní pojem teplotní inverze, vyjádří znaky a rozmístění podnebných oblastí na území ČR, rozliší mezi podnebím a počasím - zařadí území ČR k úmořím, pojmenuje hlavní vodní toky, vyhledá je na mapách, rozlišuje s uvedením konkrétních příkladů povrchové a podpovrchové vodstvo, rozlišuje mezi přírodními a umělými vodními nádržemi, objasní původ jezer v ČR, zdůvodní význam českého rybníkářství, objasní příčiny povodňových situací na území ČR - rozlišuje mezi půdními druhy a půdními typy, pojmenuje hlavní půdní typy a půdní druhy na území ČR a porovná jejich využití v zemědělské výrobě, rozlišuje podmínky vzniku a následky půdní eroze - analyzuje souvislosti mezi zeměpisnou šířkou, nadmořskou výškou, půdou a charakterem rostlinstva, popíše vývojové změny rostlinstva na území ČR v souvislosti s historickým osídlováním, zemědělstvím a těžbou dřeva, skladbu a rozšíření lesních porostů, pojmenuje výškové vegetační stupně - popíše rozmístění obyvatelstva ČR podle nadmořské výšky, zásob přírodních zdrojů, průmyslové výroby, uvede změny ve struktuře obyvatelstva, pokud jde o zastoupení národností, náboženství, zaměstnanosti, dělí obyvatelstvo podle věku, používá pojmy: porodnost, úmrtnost, přirozený přírůstek, migrace - rozděluje sídla podle velikosti, charakteru zástavby, funkce, hodnotí proces urbanizace v místním regionu	Česká republika - Poloha a rozloha - Geologická stavba a povrch - Geomorfologické členění povrchu - Podnebí - Vodstvo - Půdy - Biota - Obyvatelstvo - Sídla	- EGS - Evropa a svět nás zajímá, evropské a globální vlivy na rozvoj společenského prostředí ČR - VDO - člověk ve společnosti - Př - neživá příroda, základy ekologie - D - historie rybníkářství - EV – ekosystémy, vztah člověka k prostředí - OSV - sociální rozvoj - MV - etnický původ
9.	- členění hospodářství do jednotlivých sektorů, objasní ekonomické pojmy: hrubý domácí produkt, národní produkt, ekonomicky aktivní obyvatelstvo - rozlišuje nerostné suroviny, zhodnotí strukturu surovinové základny v ČR, vymezí a lokalizuje v mapách oblasti těžby - objasní pojmy obnovitelné a neobnovitelné energetické zdroje, popíše výhody a nevýhody jednotlivých druhů elektráren, vysvětlí význam alternativních zdrojů - objasní pojmy hutnictví železa a hutnictví neželezných kovů, vztah v rozmístění hutních závodů a zdrojů surovin a energie - zařazuje strojírenský průmysl do základního systému členění průmyslové výroby, uvádí konkrétní příklady	- Hospodářství - Nerostné suroviny - Těžební a energetický průmysl - Hutnický průmysl - Strojírenský průmysl - Chemický průmysl, průmysl stavebních hmot, skla, keramiky a porcelánu - Spotřební průmysl - Zemědělství a potravinářský průmysl	- EGS - orientujeme se v hospodářských mapách - VDO - stát a hospodářství, stát a právo - Př - základy ekologie - D - industrializace - F - energie - D - úloha strojů v dějinách - Ch - bezpečnost práce - Pč - pěstitelské práce - EV - vztah k životnímu prostředí

	specializovaných strojírenských oborů, popíše vztah mezi rozmístěním strojírenské výroby a zdroji surovin, energie, pracovní síly - uvádí příklady použití ropy, popíše vztah mezi rozmístěním chemických závodů, cementáren ve vazbě na zdroje surovin, vody energie a pracovní síly, zhodnotí zdravotní rizika, rozlišuje surovinovou základnu pro průmysl skla, keramiky a porcelánu - uvádí konkrétní příklady jednotlivých oborů spotřebního průmyslu, vysvětluje jejich rozmístění v závislosti na surovinové základně, pracovní síle - zhodnotí charakter zemědělství v ČR v závislosti na nadmořské výšce a kvalitě půdy, uvede návaznost zemědělství a potravinářského průmyslu, používá pojmy: příměstské zemědělství, ekologické zemědělství, produkční oblast, spotřební oblasti		
9.	- rozlišuje jednotlivé druhy dopravy podle prostředí a účelu, vyhledá na mapách hlavní dopravní tahy, objasní příčiny vzrůstu kamionové dopravy a poklesu námořní dopravy, vysvětlí, proč má vodní doprava v ČR malý význam, posoudí jednotlivé druhy dopravy podle vlivu na životní prostředí - pojmenuje podstatné faktory určující atraktivitu cestovního ruchu v ČR, objasní pojmy aktivní a pasivní cestovní ruch, vyhledá památky UNESCO - vysvětlí pojmy import a export, pojmenuje druhy zboží, rozlišuje výrobní a nevýrobní služby - pojmenuje mezinárodní organizace, jejichž členem je ČR, zhodnotí jejich zaměření	- Doprava - Cestovní ruch - Zahraniční obchod, služby obyvatelstvu - Členství ČR v mezinárodních organizacích	- F - pohyb těles - EGS - význam dopravní polohy ČR v Evropě, evropské integrace - EV - vliv dopravy na životní prostředí, ochrana kulturních památek - VDO - kulturní život, stát a hospodářství, globální svět
9.	- rozlišuje základní správní kategorie v územním členění ČR, srovnává jednotlivé regiony podle vybraných kritérií, uvádí příklady spolupráce pohraničních oblastí v euregionech, vyjadřuje své názory na kvalitu jednotlivých regionů - zhodnotí postavení místní oblasti z hlediska státu	- Oblasti ČR - Místní oblast	- VDO - stát a právo, principy demokracie - MDV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení o regionech ČR

5.6.5. Seminář ze zeměpisu

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Seminář ze zeměpisu je vyučován jako volitelný předmět v 7., popř. 8. nebo 9. ročníku jako jednoroční kurz 1 hodinu týdně. Seminář se vyučuje v běžných třídách, některé části výuky se uskutečňují v počítačové učebně.

Vzdělávání v předmětu Seminář ze zeměpisu směřuje k:

- rozšiřování a zdokonalování praktických dovedností s názornými pomůckami
- získávání a rozvíjení dovedností pracovat se zdroji geografických informací
- respektování přírodních hodnot, lidských výtvarů
- podpoře ochrany životního prostředí
- rozvíjení kritického myšlení a logického uvažování
- aplikování geografických poznatků v praktickém životě
- orientaci v současných i minulých světových problémech
- rozvoji povědomí o makroregionech světa v širších souvislostech

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznávání
- mezilidské vztahy, komunikace
- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- týmová spolupráce

Výchova demokratického občana

- respektování kulturních, etnických a jiných odlišností obyvatelstva
- podpora principů demokracie, tolerance, odpovědnosti a slušnosti

Multikulturní výchova

- poznávání různých kultur
- podpora mezilidských vztahů
- poskytnutí základních znalostí o etnickém původu

Environmentální výchova

- základní podmínky života, problémy životního prostředí, ekosystémy

Mediální výchova

- kritické vnímání mediálních sdělení

Mezipředmětové vztahy jsou aplikovány i na předměty z ostatních vzdělávacích oblastí:

- matematika: měřítko mapy, převody jednotek, práce s grafy, diagramy aj.
- ICT: zdroj aktuálních informací a jejich zpracování
- chemie: znečištění atmosféry, hydrosféry, biosféry
- přírodopis: ochrana životního prostředí

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami a obrazovým materiálem
- skupinová práce (s využitím map, pracovních listů, odborné literatury, časopisů, internetu)
- zeměpisné vycházky s pozorováním, terénní cvičení
- krátkodobé projekty

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci:

- vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti
- získané poznatky kriticky posuzují, porovnávají a formulují závěry
- poznávají smysl a cíl učení, mají pozitivní vztah k učení

Kompetence komunikativní

Žáci:

- formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu
- se učí naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagují
- sami řídí konstruktivní diskuzi

Kompetence k řešení problémů

Žáci:

- jsou schopni pochopit problém, vyhledat k němu vhodné informace, diskutovat o možnostech řešení
- se učí myslet kriticky, jsou schopni hájit svá rozhodnutí
- volí vhodné postupy při řešení problémů, inovují je

- dokáží při řešení problémů improvizovat

Kompetence sociální a personální

Žáci:

- spolupracují ve skupinách na základě vytvořených pravidel, upevňují dobré mezilidské vztahy, pomáhají si a jsou schopni o pomoc požádat, učí se vzájemnému naslouchání
- utvářejí si pocit zodpovědnosti za své jednání
- hodnotí kriticky výsledky vlastní i ostatních
- respektují názory ostatních

Kompetence občanské

Žáci:

- respektují názory druhých, uvědomují si svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu
- se rozhodují zodpovědně podle dané situace
- chápou svá práva a povinnosti v souvislosti s principem trvale udržitelného rozvoje
- utvářejí si osobní představu o geografickém a životním prostředí

Kompetence pracovní

Žáci:

- jsou seznámeni s pravidly bezpečného chování v terénu
- jsou vedeni k efektivní práci
- dodržují pravidla bezpečného chování v terénu
- vyhledávají a využívají různých zdrojů informací
- ovládají práci s běžným geografickým vybavením

Vzdělávací obsah

ROČNÍK	VÝSTUPY – ŽÁK	UČIVO, POJEM	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
9.	- pracuje aktivně s různými typy map - orientuje se podle význačných objektů v krajině - porovnává vzdálenosti na mapách podle měřítka a podle zeměpisných souřadnic - orientuje mapy podle světových stran - určuje zeměpisnou polohu a pochodový úhel (azimut) - zakresluje azimut do mapy - připravuje nákresy a náčrty map, plánů, pracuje s tabulkami a výsledky porovnává pomocí grafů, zdokonaluje se v určování zeměpisné polohy a pochodového úhlu (azimutu), zakresluje azimut do mapy - pracuje s jízdními řádů v tištěné i elektronické podobě - připravuje návrh jednodenního i vícedenního výletu s veškerým zajištěním služeb - aplikuje při pobytu v přírodě zásady bezpečného pohybu a pobytu v terénu - vykonává aktivně praktické činnosti a úkoly plynoucí z konkrétních námětů, výsledky svých prací prezentuje v písemné i grafické podobě na vhodných místech ve třídě a v budově školy	- Práce s mapami, orientace v krajině - Azimut - Situační náčrtky, překreslování map - Práce s jízdními řádů - Bezpečnost pobytu v přírodě	- M – měřítko, poměr - Př – příroda v místní krajině – stav, ochrana, ohrožení zdraví a života člověka - Vv – náčrtky, plány - VDO – odpovědnost za rozvoj a ochranu životního prostředí - MDV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, práce se získanými informacemi - EV – vztah člověka k prostředí - OSV - rozvoj schopnosti poznávání

9.	- popíše přírodní poměry jednotlivých makroregionů - orientuje se v aktuálním dění ve světě - objasní příčiny, popíše průběh vybraných současných i historických světových konfliktů, lokalizuje na mapě světa konfliktní oblasti - vyhledává, analyzuje a třídí data ze statistik států světa - objasní pojem hospodářství, zemědělství, průmysl, služby - chápe vztahy mezi jednotlivými sektory hospodářství - dokáže vysvětlit pojmy jádrová a periferní oblast a lokalizuje vybrané - rozlišuje obyvatelstvo světa podle různých kritérií - rozeznává jednotlivé typy státních zřízení a jejich základní charakteristiky, dokáže u vybraných států světa určit typ státního zřízení, zná vybrané hlavní představitele nejvýznamnějších států světa, chápe rozdíly v různých formách vlády, u vybraných států světa zhodnotí míru demokracie - lokalizuje, popíše a navrhne postup řešení vybraných globálních problémů	- Makroregiony světa - Konfliktní oblasti - Světové hospodářství - Obyvatelstvo světa - Politická mapa dnešního světa - Globální problémy	- PŘ – lidské rasy, ochrana životního prostředí - VDO – státní zřízení, formy vlády - D – druhá světová válka, komunismus, vývoj člověka
----	--	--	---

5.6.6. Ekologická výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět ekologická výchova se vyučuje jako samostatný volitelný předmět v 7. až 9. ročníku v rozsahu 1 hodiny týdně.

Předmět seznamuje žáky se základními ekologickými problémy a jejich dopady. Podává komplexní pohled na vztah člověka a jeho prostředí, vlivy lidské činnosti na přírodu, souvislosti a vazby mezi stavem prostředí a zdravím. Žáci získají vědomosti o principech udržitelného rozvoje, o podmínkách života a jejich ohrožení, o nutnosti spolupráce na regionální i mezinárodní úrovni. Učí se prakticky ovlivňovat své životní prostředí a chápat vlastní zodpovědnost za své zdraví.

Předmět ekologická výchova svou náplní odpovídá průřezovému tématu environmentální výchova. Zároveň zasahuje i do myšlení v globálních souvislostech, mediální výchovy a výchovy demokratického občana. Metody práce jsou založeny především na prožitku, týmové spolupráci, schopnosti prezentovat svůj názor, nacházet společně optimální řešení. Důležitou součástí je praktické uplatňování poznatků při zapojení do ekologických aktivit školy i města.

Hodnocení žáka sleduje jeho schopnost pracovat s informacemi a aplikovat je v praxi, schopnost zapojit se prakticky do ekologických aktivit i umět formulovat a obhájit vlastní řešení problému. Opírá se o výsledky prezentací a míru aktivity při praktickém uplatňování poznatků.

Průřezová témata

Výchova demokratického občana

- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti.

Osobnostní a sociální výchova

- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti
- vede k uvědomování si hodnoty různosti názorů, přístupů k řešení problémů

Environmentální výchova

- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí

- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování
- umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí
- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů

Mediální výchova

- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu
- napomáhá k uvědomování si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žák užívá různé aktivující metody, které přibližují základní poznatky z přírodních věd a jejich využívání v životě člověka

Kompetence k řešení problémů

- žák porovnává odborné názory, mediální tvrzení a vlastní praktické zkušenosti s významem v každodenním životě člověka
- žák vnímá nejružnější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností

Kompetence komunikativní

- žák naslouchá názorům druhých lidí, porozumí jim a obhájí svůj názor a vhodně argumentuje

Kompetence sociální a personální

- žák si umí stanovit pravidla pro práci ve skupině i mimo ni a dodržuje je
- žák přispívá k diskusi v malé skupině, spolupracuje s druhými při řešení daného úkolu

Kompetence občanské

- žák umí myslet ekologicky
- žák je schopen se vcítit do situací ostatních lidí
- žák je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo ni

Kompetence pracovní

- žák dodržuje pravidla bezpečnosti práce a hygieny
- žák dodržuje řády v chráněných oblastech, zoologických a botanických zahradách

Vzdělávací obsah

ROČNÍK	VÝSTUPY - ŽÁK	UČIVO, POJEM	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
9.	- uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi - rozliší populace, společenstva, ekosystémy a objasní základní principy některého ekosystému - vysvětlí podstatu potravních řetězců v různých ekosystémech - popíše změny vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky - pozná kladný a záporný vliv člověka na	- organismy a prostředí - vzájemné vztahy mezi organismy - vzájemné vztahy mezi organismy a prostředím - populace - společenstva - přirozené a umělé ekosystémy	- Př – ekologie - VDO – občan a společnost - EV – vztah člověka k prostředí, lidská činnost a problémy životního prostředí, ekosystémy - MDV - fungování a vliv médií ve

	životní prostředí - třídí odpad ve třídě – papír, plasty, hliníkový odpad - uvede, kde nalezne kontejnery v okolí ZŠ a svého bydliště - spolupracuje s ekocentrem ŠÍPEK	- potravní řetězce - rovnováha v ekosystému	společnosti, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - OSV – rozvoj schopností poznávání, řešení problémů, komunikace
--	--	--	---

5.6.7. Přírodovědný seminář

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět přírodovědný seminář se vyučuje jako samostatný volitelný předmět v 7. až 9. ročníku v rozsahu 1 hodiny týdně.

Vyučovací předmět přírodovědný seminář obsahově vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda, ze vzdělávacího oboru Přírodopis a z průřezového tématu Environmentální výchova – tematický okruh Ekosystémy.

Výuka probíhá podle možností a probíraného učiva v odborné učebně chemie, v terénu (přírodě), případně během odborných exkurzí a v mimoškolních objektech (např. ekocentrum ŠÍPEK).

Vyučovací předmět přírodovědný seminář vede žáky především k praktickému poznávání přírody a přírodních zákonitostí, žáci sami formou pozorování a jednoduchých experimentů jednak získávají nové informace a jednak ověřují již získané poznatky.

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- rozvoj schopnosti poznávání a získávání praktických dovedností ve vztahu k přírodě i k člověku samému
- sebepoznávání a seberealizace
- spolupráce a týmová práce
- schopnost řešit problém
- prevence sociálně-patologických jevů a škodlivých způsobů chování vůči člověku i přírodě
- mezilidské vztahy, pomoc ostatním
- prevence onemocnění
- zdravý životní styl, komunikace, etologie

Výchova demokratického občana

- rozvoj dialogických a prezentačních schopností
- řešení a posuzování problémů v širších souvislostech
- rozvoj samostatnosti
- odpovědnost, ohleduplnost, ochota pomáhat
- respektování etnických odlišností, tolerance
- obhajoba lidských práv a svobod

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- příčiny a důsledky globálních problémů lidstva
- potřeba a závažnost ochrany životního prostředí

Multikulturní výchova

- mezilidské vztahy, tolerance a respekt
- prevence vzniku rasismu a xenofobie, etnický původ, lidské rasy

Environmentální výchova

- pochopení složitosti vztahů člověka a životního prostředí, dopad lidských činností na prostředí
- vlastní odpovědnost ve vztahu k prostředí a k přírodě
- utváření zdravého životního stylu, vnímání estetických hodnot, posouzení vlivu na životní prostředí, dopad na zdraví člověka, ochrana přírody a přírodních zdrojů, udržování přírodní rovnováhy, základní podmínky života a jejich ohrožování, zastoupení organismů v prostředí a jejich ochrana

Mediální výchova

- využití médií jako zdroje informací, hodnocení a ověřování věrohodnosti informací
- práce s internetem a odbornou literaturou
- odolnost vůči předsudkům
- kritické vnímání mediálních sdělení, vliv médií na spotřební život ve společnosti

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

podle probíraného učiva (tématu) vyučující zařadí následující formy a metody práce:

- laboratorní práce (pozorování, experimenty)
- práce s přírodninami, odbornou literaturou a dalšími pomůckami
- přírodovědné vycházky, exkurze, besedy
- samostatná a skupinová práce
- videoprojekce
- frontální výuka

Kompetence k učení:

- žák vyhledává, třídí a využívá získané informace
- žák pracuje s běžně užívanými termíny, znaky a symboly a rozumí jim (vysvětlí je)
- žák uvádí získané poznatky do širších souvislostí, propojuje je i s poznatky z jiných předmětů
- žák provádí samostatná pozorování a pokusy, získané výsledky shrne a prezentuje

Kompetence k řešení problémů:

- žák rozpozná problém a řeší ho na základě svých znalostí, zkušeností, s vyhledáním potřebných informací či s vyhledáním pomoci

Kompetence komunikativní:

- žák vyjádří své názory a myšlenky, v případě potřeby je také obhájí vhodnými argumenty
- žák vyslechne názory a myšlenky druhých lidí
- diskutuje
- rozumí běžně používaným gestům
- využívá své komunikativní dovednosti ke spolupráci s ostatními

Kompetence sociální a personální:

- spolupracuje s ostatními (v menších i větších skupinách)
- v případě potřeby pomůže druhým, nebo o pomoc sám požádá

Kompetence občanské:

- žák je veden k zodpovědnému chování vůči sobě samému (svému zdraví) i ostatním lidem, přírodě (životnímu prostředí) a dalším hodnotám

Kompetence pracovní:

- žák bezpečně a účinně pracuje s používanými pomůckami (např. mikroskop, preparační souprava)

- dodržuje (respektuje) pravidla bezpečnosti a hygieny práce

Vzdělávací obsah

ROČNÍK	VÝSTUPY – ŽÁK	UČIVO, POJEM	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
7.	- porozumí pojmu ekosystém - pozoruje rostliny a živočichy – v lese, kolem vody, v trávě, kolem lidského obydlí - popíše způsob života rostlin a živočichů v lese, kolem vody, v trávě, kolem lidského obydlí - popíše vztahy mezi populacemi - popíše vztah člověka k ostatním živočichům - popíše migraci živočichů - pozná léčivé rostliny - zná ohrožené a chráněné druhy rostlin a živočichů - půjde na vycházku do lesa se zaměřením na hospodaření v lese - popíše chov domácích zvířat - vysvětlí význam vztahu rostlin a člověka - pozná různé plody a semena - pozná koření - aranžuje rostliny - připraví aktivity pro žáky 1. stupně ke Dni Země na téma Vzduch - vysvětlí pojmy obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	- ekologie, ekosystém a jiné pojmy - les, rostliny a živočichové lesa - voda, rostliny a živočichové kolem vody a ve vodě - lidská obydlí, rostliny a živočichové kolem lidského obydlí - travní společenstva, rostliny a živočichové v travních společenstvech - etologie - obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie - globální problémy Země - poznávání přírody	- EV – Ekosystémy - F - elektromagnetické a světelné děje, čočky - Pv - zásady hygieny a bezpečnosti práce, pomoc při úrazech - OSV - rozvoj schopností poznávání - EV - vztah člověka k prostředí, ekosystémy - Ch – voda, čistota vod, znečištění prostředí - Z - vztah příroda a společnost, krajina, hospodářství - Z - krajina a výskyt strunatců, Česká republika a hospodářství - MDV - fungování a vliv médií ve společnosti

5.7. UMĚNÍ A KULTURA

5.7.1. Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Hudební výchova je vyučován jako samostatný předmět v 1. – 5. ročníku 1 hodinu týdně.

Vzdělávací obsah je rozdělen do čtyřech oblastí:

- **vokální činnost** – práce s hlasem, kultivace pěveckého i mluveného projevu
- **instrumentální činnost** – hra na hudební nástroje a jejich využití při reprodukci a produkci
- **hudebně pohybová činnost** – ztvárnění hudby pohybem, tancem, gesty
- **poslechová činnost** – aktivní vnímání hudby, poznávání žánrů, stylů a podob

Žáci pracují s využíváním audiovizuální techniky, za pomoci různých forem s využitím dostupných vyučovacích pomůcek a případně v různém prostředí.

Průřezová témata

V tomto předmětu jsou realizována tato:

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Multikulturní výchova

Environmentální výchova

Mediální výchova

Osobnostní a sociální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- žák zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase
- žák užívá správné terminologie a symboliky
- žák si uvědomuje svůj pokrok

Kompetence k řešení problémů

- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální
- žáci sledují svůj pokrok
- žáci si vzájemně naslouchají

Kompetence komunikativní

- žák rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- žáci úměrně svému věku prosazují své názory, zkušenosti
- žáci relevantně komunikují mezi sebou

Kompetence sociální a personální

- žáci jsou vedeni ke kritickému usuzování a posuzování žánrů a stylů hudby
- žáci se snaží vnímat odlišnosti a potřeby ostatních

Kompetence občanská

- žák přemýšlí nad obsahy hudebních děl

- žáci se podílejí na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků

Kompetence pracovní

- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře, tanečním pohybem vyjadřuje hudební náladu
- žák používá obecně známé termíny, znaky a symboly
- žáci užívají různé nástroje a vybavení

Vzdělávací obsah

ROČNÍK	VÝSTUPY - ŽÁK	UČIVO, POJEM	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
1.	- provádí hlasová a dechová cvičení - zřetelně vyslovuje - poznává významy not - rozlišuje tón, zvuk, hlas mluvený a zpěvný - snaží se vytleskat podle vzoru - rozlišuje krátké a dlouhé tóny - učí se používat dětské hudební nástroje k rytmickým cvičením a hudebnímu doprovodu - pozná a rozliší některé hudební nástroje, např. klavír, kytaru, flétnu, dřívka, triangel, hůlky a bubínek - provádí hudebně pohybovou činnost (držení těla, chůze, jednoduché taneční hry, pochod) - pozná a naučí se vybrané vánoční koledy - pozná vybrané hudební nástroje podle zvuku - poslouchá vybrané skladby klasiků	Vokální činnosti - pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena) - hudební rytmus (realizace písni ve 2/4 taktu) - dvojhlas (lidový dvojhlas) Instrumentální činnosti - hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů Orffova instrumentáře - rytmizace hudební hry (ozvěna) Hudebně pohybové činnosti - pohybové vyjádření hudby, pohybová improvizace Poslechové činnosti - kvality tónů hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj - hudební výrazové prostředky, hudební prvky (pohyb, melodie, rytmus) - lidský hlas – hudební nástroj - hudební styly (hudba pochodová taneční, ukolébavka ...)	- EGS - Evropa a svět, poznávání evropské hudby - MV – kulturní difference - lidské vztahy – hudba etnických skupin - EV – základní podmínky života – výchova k životnímu prostředí – hudba, rámus. - MDV – vnímání autora mediálních sdělení – výběr kvalitní hudby. - Prv (Prší, prší...) - OSV – rozvoj schopností poznávání
2.	- rozlišuje rytmus pomalý a rychlý, melodii stoupavou a klesavou, zeslabování a zesilování	Vokální činnosti - pěvecký a mluvní	- Vv – ilustrace - Tv – pochod, taneční

	- vytleskává rytmus - setkává se s pojmy notová osnova, noty, houslový klíč - rozlišuje noty, takty - doplňuje zpěvohrou na jednoduché hudební nástroje - rozlišuje některé hudební nástroje podle zvuku (klavír, trubka, housle, pikola) - užívá dětské hudební nástroje - snaží se pohybovat podle daného rytmu při tanci - snaží se pohybově vyjádřit hudbu, zpěv tancem - seznámí se s vybranými skladateli - zpívá vybrané písně	projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena, dynamicky odlišný zpěv, rozšiřování hlasového rozsahu) - hudební rytmus (realizace písni ve 2/4 a 3/4 taktu) - dvojhlas, lidový dvojhlas, kánon) Instrumentální činnosti - hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů Orfeova instrumentáře) - rytmizace, hudební hry (otázka – odpověď) - hudební improvizace Hudebně pohybové činnosti - taktování, pohybový doprovod znějící hudby (2/4takt) - pohybové vyjádření hudby (pohybová improvizace) Poslechové činnosti - hudebně výrazové prostředky, hudební prvky (pohyb melodie, rytmus) - hudba vokální, instrumentální a vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj – smyčcové nástroje - hudební styly (hudba pochodová, taneční, ukolébavka)	krok - Čj – říkadla, vypravování - Vv – Vánoce - Pč – vánoční výzdoba - Prv – lidové zvyky a tradice - OSV -rozvoj schopnosti poznání - EV – vztah člověka k prostředí - MDV – vnímání autora mediálních sdělení (uplatnění výrazových prostředků v hudbě a tanci) - MV – lidské vztahy – mezilidské vztahy v lidové písni
3.	- vytleskává a taktuje dvoučtvrteční a tříčtvrteční takt - pojmenuje notovou osnovu - rozliší a přečte z notového zápisu takt dvoučtvrteční a tříčtvrteční - zapisuje notu celou, notu půlovou a čtvrtovou - podle zápisu not pozná stoupavou a klesavou melodii - seznámí se s pojmem hymna a hymna ČR - zpívá vybrané písně - dbá na správné dýchání - rozlišuje nástroje dechové, smyčcové, žesťové a bicí (snaží se uvést příklad) - dle svých dovedností doprovází na rytmické nástroje - snaží se rozlišit rytmus valčíku, polky - učí se kroky valčíku a polky (chůze dvoudobá, třídobá) - pokouší se pohybově vyjádřit hudbu - poznává některé hudební skladatele	Vokální činnosti - pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena, dynamicky odlišný zpěv, rozšiřování hlasového rozsahu) Instrumentální činnosti - snaží se hrát na hudební nástroje Orfeova instrumentáře - rytmizace, hudební hra (otázky a odpovědi) - hudební improvizace Hudebně pohybové	- Vv – ilustrace - Tv – pochod, taneční krok - Vv – Vánoce - Pč – vánoční výzdoba - Čj – vypravování - Prv – lidové zvyky a tradice - OSV –rozvoj schopností poznávání, psychohygiena - VDO – mezilidské vztahy - EGS – objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané

	- poslechem rozeznává některé hudební nástroje - poslouchá vážnou hudbu, zábavnou i slavnostní	činnosti - taktování, pohybový doprovod znějící hudby - pohybové vyjádření hudby (pohybová improvizace) Poslechové činnosti - kvality tónů, vztahy mezi tóny (akord) - hudebně výrazové prostředky, hudební prvky - hudba vokální, instrumentální a vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj – hudební styly (hudba pochodová, taneční, ukolébavka)	- MV – lidské vztahy - EV – vztah člověka k prostředí - MDV – vnímání autora med.sdělení
4	- poznává další písně - poznává pojmy repetice, houslový klíč, umí ho i napsat, snaží se rozlišovat délky not a zapisuje je - poznává dynamická znaménka - rozlišuje nástroje dechové, smyčcové, klávesové, drnkací a bicí - doprovází písně na rytmických nástrojích - rytmitizuje říkadla - vyjadřuje hudbu pohybem - poslouchá vybrané skladby - zná některé autory - poznává písně ve dvoučtvrtovém a tříčtvrtovém taktu	Vokální činnosti - pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena) - hudební rytmus (realizace písní ve 2/4 taktu) - dvojhlas a vícehlas (kánon a lidový dvojhlas) - hudební rytmus, prodleva - intonace a vokální improvizace - grafický záznam (orientace v notovém záznamu, rytmické schéma písně) Instrumentální činnosti - Orffovy hudební nástroje - rytmitizace, instrumentace schématu písně - tvorba hudebního doprovodu, hudební hry - grafický záznam melodie (stoupavá, klesavá) Hudebně pohybové činnosti - taktování, pohybový doprovod znějící hudby, pantomima, improvizace Poslechové činnosti - kvality tónů	- Vv – ilustrace - Tv – pochod, taneční krok - Vv – Vánoce - Pč - vánoční výzdoba - MV – lidské vztahy – vzájemné obohacování různých kultur, kulturní difference - poznání vlastního kulturního zakotvení, respektování zvláštností různých etnik - OSV – Rozvoj schopností poznávání, psychohygiena - EGS – jsme Evropané, objevujeme Evropu a svět - EV – vztah člověka k prostředí - MDV – vnímání autora mediálních sdělení

		- vztahy mezi tóny - hudební výrazové prostředky a hudební prvky - hudba vokální a instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj - hudební styly a žánry (hudba pochodová, taneční, ukolébavka) - hudební formy (malá a velká písňová forma, rondo, variace) - interpretace hudby (slovní hříčky)	
5.	- rozlišuje smyčcové nástroje - rozlišuje dechové nástroje - orientuje se ve struktuře symfonického orchestru - chápe pojmy stupnice C dur, repetice, zesílení, zeslabení, basový klíč - orientuje se v krajových lidových tancích - vysvětlí původ naší státní hymny - vyjadřuje pohybem náladu - dbá na pravidelné dýchání a relaxaci - doprovází píseň na jednoduché hudební nástroje - poslouchá vybrané skladby - poslouchá a interpretuje vánoční hudbu a vánoční koledy - zpívá vybrané trampské písničky	Vokální činnosti - pěvecké dovednosti, hlasová výchova (hygiena) - hudební rytmus - kánon a lidový dvojhlas - intonace v dur - grafický záznam (orientace v notovém záznamu) Instrumentální činnosti - hra na nástroje Orffova instrumentáře - tvorba hudební hry - grafický záznam melodie Hudebně pohybové činnosti - taktování, pohybový doprovod znějící hudby - pohybové vyjádření hudby, pantomima a pohybová improvizace - orientace v prostoru Poslechové činnosti - kvality tónů - vztah mezi tóny - hudební výrazové prostředky a hudební prvky - hudba vokální a instrumentální - lidský hlas a hudební nástroj - hudební styly a žánry - hudební forma (malá a velká písňová forma, rondo a variace) - interpretace hudby (slovní vyjádření) - někteří autoři	- Vv – ilustrace - Tv – pochod, taneční krok - Vv- Vánoce - Pč – vánoční výzdoba - Čj – vypravování - Prv – lidové zvyky a tradice - koncert vánoční hudby - MDV – kritické a vnímání mediálních sdělení - vnímání autora mediálních sdělení - MV – lidské vztahy – etnický původ - EGS – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané - OSV – rozvoj schopností poznávání, psychohygiena, mezilidské vztahy - EV – vztah člověka k prostředí

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Hudební výchova je vyučován jako samostatný předmět v 6.–9. ročníku 1 hodinu týdně.

Vzdělávání v oboru hudební výchova směřuje k:

- vnímání hudby jako důležité součásti života jedince a celé společnosti prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových, poslechových i jiných aktivit
- chápání hudebního jazyka jako specifické formy komunikace
- získávání orientace v širokém spektru hudebních stylů a žánrů současnosti a minulosti
- pochopení různorodé hudební kultury různých národů a národností
- rozvoji žákovy celkové hudebnosti

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- skupinové vyučování
- samostatná práce
- kolektivní práce

Průřezová témata

Environmentální výchova

- vztah člověka k přírodě

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- jsme Evropané
- Evropa a svět nás zajímá

Osobnostní a sociální výchova

- poznávání lidí
- kreativita
- sebepoznání a sebepojetí
- komunikace
- hodnoty, postoje
- rozvoj schopností poznávání
- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- kooperace

Mediální výchova

- schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty z médií

Výchova demokratického občana

- slušnost, tolerance, aktivita, samostatnost

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci

- podle individuálních hudebních schopností a dovedností vyhledávají a třídí informace
- používají některé obecně užívané hudební termíny
- získané znalosti propojují do souvislostí

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- hledají spojitosti mezi vlastní hudební zkušeností a poslouchaným hudebním dílem
- samostatně a kriticky přemýšlejí
- samostatně zpracovávají daná témata
- při zadání úkolu se snaží rozpoznat problém a hledají nejvhodnější způsob řešení

Kompetence komunikativní

Žáci

- při práci ve skupině dokáže žák vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých

Kompetence sociální a personální

Žáci

- efektivně spolupracují, respektují názory jiných
- učí se hodnotit svoji práci i práci ostatních, učí se chápat odlišné kvality svých spolužáků
- učí se respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je

Kompetence občanské

Žáci

- respektují názor druhých
- seznamují se s našimi kulturními tradicemi
- účastní se kulturních akcí v regionu

Kompetence pracovní

Žáci

- se snaží dodržovat stanovená kritéria své práce
- vytváří si pozitivní vztah k hudebním činnostem

Vzdělávací obsah

ROČNÍK	VÝSTUPY - ŽÁK	UČIVO, POJEM	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
6.	- pohybem vyjadřuje rytmus a obsah - taktuje dvoučtvrtý a tříčtvrtý takt - používá Orffovy nástroje - sluchem rozlišuje zvuk vybraných hudebních nástrojů a pojmenuje je - rozliší skladbu vokální a instrumentální - seznámí se s lidovou a umělou píseň, melodramem, muzikálem, operou a operetou - poslouchá vybrané skladby - podle svých individuálních dispozic zpívá v jednohlase - orientuje se v jednoduchém notovém zápisu	Hudebně pohybové činnosti - pohybový doprovod znějící hudby Instrumentální činnosti - Orffovy nástroje, hra na tělo - Noty, stupnice Poslechové činnosti - poznávání hudebních nástrojů - píseň lidová a umělá - vokální a instrumentální skladba - melodram - muzikál - opereta, opera - symfonie, koncert - Vokální činnosti - intonační a hlasová	- OVS – umění jako prostředek komunikace - D – vznik křesťanství - OVS – estetika mezilidských vztahů - Tv – hudeb. pohyb. Činnosti, krok pochodový, valčíkový a polkový - OVS – rozvoj smyslového vnímání, obecná kreativita - D, Vv – datové zařazení hudebních děl, emotivnost - EGS – vnímání evropské hudební kultury, prožitek

		cvičení	
7.	- snaží se využívat správné pěvecké návyky - při poslechu používá získané zkušenosti - rozpozná hudební nástroje - seznamuje se s dalšími hudebními formami - poznává další hudební výrazové prostředky	Vokální činnosti - lidové a umělé písně - výběr písní různých období	- MV – lidové písně různých národů, poznávání kulturních tradic - EV – citlivý přístup k okolní krajině, vnímání krásy přírody
7.	- spojuje poslech s instrumentální nebo pohybovou činností - pohybem se snaží reagovat na znějící hudbu s využitím jednoduchých gest a tanečních kroků - různými prostředky vyjádří hudebně dramatické ukázky	Poslechové činnosti - pochod, tanec, vážná hudba k poslechu, výběr poslechových skladeb – duchovní, světská hudba, muzikál Instrumentální a pohybové činnosti - taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění - klasické, moderní tance - dramatizace v hudebním projevu	- OSV – hudba jako prostředek komunikace - EGS – vnímání evropské hudební kultury - OSV – obecná kreativita, rozvoj smyslového vnímání
8.	- podle individuálních dispozic zpívá intonačně čistě, rytmicky přesně - snaží se respektovat dynamiku písně - používá k doprovodu jednoduché hudeb. nástroje - zná pojem akord - dle svých dispozic rozlišuje durovou a mollovou stupnici - získává poznatky o jazzové hudbě - poznává rytmické, dynamické a výrazové změny v hudebním proudu - sluchem rozlišuje melodii vzestupnou a sestupnou - pojmenuje vybrané hudební formy - poslouchá vybrané skladby českých novodobých skladatelů - pokouší se sestavit pásmo hudby a mluveného slova - rytmizace - pohybem vyjadřuje různé taneční rytmy	Vokální činnosti - hlasová a rytmická cvičení - rytmický výcvik s oporou hudebního nástroje - zpěv umělých i lidových písní - akord Poslechové činnosti - poslech různých hudebních žánrů, srovnání, postihování charakteristických rozdílů	
9.	- dodržuje správné pěvecké návyky a hlasovou hygienu - poznává nejstarší hudební díla a zařazuje je do historických souvislostí - zhruba se orientuje v jednotlivých hudebních obdobích - poznává charakteristické znaky a nalézá souvislosti z jiných oborů umělecké činnosti	Instrumentální činnosti - Výběr skladeb s výrazně odlišným tempem a rytmem Hudebně pohybové	

- podle svých individuálních dispozic zpívá kultivovaně a pěvecky správně písně různých žánrů - při poslechu využívá získaných znalostí a zkušeností - postihuje hudebně výrazové prostředky - spojuje poslech s instrumentální nebo pohybovou činností - rozpoznává hudební nástroje, jejich výrazové možnosti	činnosti - taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění Poslechové činnosti - shrnutí hudebních dějin - divadla malých forem - Semafor - Osvobozené divadlo - technika v hudbě	
---	--	--

5.7.2. Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Výtvarná výchova je vyučován jako samostatný předmět v 1., 2. a 4. ročníku 1 hodina týdně, ve 3. ročníku 2 hodiny týdně, v 5. ročníku 2 hodiny týdně.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu výtvarná výchova

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění
- vede k porozumění základním pojmům ve výtvarné výchově
- seznamuje se základními zákonitostmi při používání různých výtvarných technik
- učí chápat umělecký proces jako způsob poznání a komunikace
- učí se užívat různorodé umělecké vyjadřovací prostředky pro vyjádření svého vnímání, citění, poznávání

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci jsou vedeni k samostatnému pozorování a vnímání reality a řešení výtvarných problémů
- žáci využívají poznatky v dalších výtvarných činnostech
- žáci zaujímají a vyjadřují svůj postoj k vizuálně obraznému vyjádření

Kompetence k řešení problémů

- žáci tvořivě přistupují k řešení výtvarných úkolů
- žáci zaujímají svůj postoj k výtvarným dílům
- žáci využívají získaná poznání při vlastní tvorbě

Kompetence komunikativní

- žáci se zapojují do diskuse
- žáci respektují názory jiných
- žáci se vyjadřují k různým výtvarným dílům

Kompetence sociální a personální

- žáci tvořivě pracují ve skupině
- žáci si vzájemně pomáhají
- žáci respektují různorodost téhož vizuálně obrazného vyjádření, možnost alternativního přístupu

Kompetence pracovní

- žáci užívají samostatně vizuálně obrazné techniky
- žáci dodržují hygienická a bezpečnostní pravidla

Kompetence občanské

- žáci chápou a respektují estetické požadavky na životní prostředí
- žáci si vytváří vlastní postoj k výtvarným dílům

Vzdělávací obsah

ROČNÍK	VÝSTUPY – ŽÁK	UČIVO, POJEM	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
1.	- používá vodové barvy - pojmenovává barvy, objekty, tvary - kreslí dřívkem (špejlí), voskovkami a suchým pastelem - modeluje s různým materiálem - výtvarně zpracovává přírodní materiál - nalepování, dotváření, tisk, otisk	- malba - rozvíjení smyslové citlivosti, teorie barvy - barvy základní - kresba - rozvíjení smyslové citlivosti, výrazové vlastnosti linie, tvaru, jejich kombinace v ploše, uspořádání objektu do celků, vnímání velikosti	- OSV - občanská společnost a škola- výchova k samostatnosti a sebekritice, ohleduplnost - EGS - Evropa a svět nás zajímá - poznávání evropských kultur - EV - ekosystémy, vztah člověka k prostředí
2.	- zvládá rozfukávání barev - tvaruje papír - zvládne koláž, frotáž	- techniky plastického vyjádření - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - hmatové, pohybové podněty	- MDV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - kritický přístup k výtvarnému umění a věst k všeobecné informovanosti a orientaci ve výtvarném umění
3.	- používá temperové barvy - míchá barvy - rozlišuje teplé a studené tóny - kreslí perem, rudkou, uhlím - pozná známé ilustrace - používá výtvarné techniky na základě vlastní životní zkušenosti - citového prožitku, vnímání okolního světa pomocí sluchových vjemů, hmatových, zrakových vjemů, které jsou prvotním krokem k vyjádření a realizaci jejich výtvarných představ - komunikuje na základě vlastní zkušenosti a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil	- další výtvarné techniky, motivace založené na fantazii a smyslového vnímání - ilustrátoři dětské knihy - vytváření osobního postoje v komunikaci v rámci skupin spolužáků, rodinných příslušníků apod., vysvětlování výsledků tvorby, záměr tvorby	- OSV - kreativita - Čj - čtení
4.	- kresbou vystihuje tvar, strukturu materiálu - komunikuje o obsahu svých prací - barevně vyjadřuje své pocity a nálady	- malba – hra s barvou, emocionální malba, míchání barev	- EV – ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity

5.	- využívá barevné kontrasty a proporční vztahy - zaměřuje se vědomě na projevení vlastních životních zkušeností - používá grafické techniky, zobrazuje svoji fantazii a životní zkušenosti - hledá a nalézá vhodné prostředky pro svá vyjádření na základě smyslového vnímání, které uplatňuje pro vyjádření nových prožitků - získává cit pro prostorové ztvárnění zkušeností získané pohybem a hmatem - výtvarně zpracovává přírodní materiály - nalepování, dotváření - pozná ilustrace známých českých ilustrátorů - porovnává různé interpretace a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	- ověřování komunikačních účinků - osobní postoj v komunikaci - proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vlastních děl - kresba – výrazové vlastnosti linie, kompozice v ploše, kresba různým materiálem – pero a tuš, dřívko a tuš, rudka, uhl - kresba dle skutečnosti, kresba v plenéru. - grafické techniky – tisk z koláže, ze šablon, otisk, vosková technika - techniky plastického vyjadřování – modelování z papíru, hlíny, sádry, drátů - další techniky – koláž, frotáž, - ilustrátoři dětské knihy	a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí - MV - kulturní difference, lidské vztahy (empatie), etnický původ - MDV - stavba mediálních sdělení - OSV - Kreativita
----	--	--	---

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Výtvarná výchova je vyučován jako samostatný předmět v 6. – 7. ročníku 1 hodinu týdně, v 8. - 9. ročníku 2 hodiny týdně.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu výtvarná výchova

- aplikuje znalosti z oblasti výtvarných technik a technologií
- učí uchopit výtvarný proces jako tvorbu, jíž je třeba si autorsky odpovídající kultivovanou formou obhájit
- učí aplikovat moderní multimediální technologie ve výtvarném projevu
- seznamuje s domácí i světovou uměleckou tvorbou a na jejím základu rozvíjí esteticko-umělecké cítění
- učí propustnost estetiky do ostatních odvětví tvůrčí práce

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci jsou vedeni k aktivnímu vizuálně obraznému vyjadřování
- žáci reflektují skutečnost a jsou schopni ji odpovídajícím způsobem realisticky ztvárnit
- žáci ovládají doplňkové a rozšiřující výtvarné techniky, snaží se jich vhodně užívat k dosažení výtvarného záměru

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou vedeni k postihování skutečnosti a jejímu umělecky transformovanému ztvárnění

- žáci invenčně kombinují jednotlivé zvládnuté techniky a odpovídajícím způsobem je využívají pro dosažení uměleckého záměru

Kompetence komunikativní

- žáci jsou schopni komunikovat při kolektivní práci výtvarnými prostředky a přizpůsobovat vlastní práci kolektivnímu umělecko-estetickému cítění
- žáci se zapojují do polemiky o kvalitě vlastní práce
- žáci respektují názory ostatních a jsou schopni je reflektovat
- žáci jsou schopni vyjadřovat vlastní myšlenky pomocí výtvarných prostředků

Kompetence sociální a personální

- žáci respektují různorodost téhož vizuálně obrazného vyjádření, možnost alternativního přístupu
- žáci při skupinové tvorbě citlivě spolupracují
- žáci jsou vedeni ke konstruktivnímu odbornému způsobu vyjadřování kritiky
- žáci zaujímají postoj ke ztvárňovaným skutečnostem a jsou schopni svůj názor obhájit coby umělecký záměr

Kompetence pracovní

- žáci užívají svébytně vizuálně obrazné techniky ke ztvárnění konkrétních námětů
- žáci dodržují hygienická a bezpečnostní pravidla
- žáci jsou vedeni k využívání výtvarných a technických schopností v zájmu dosažení výtvarného záměru

Kompetence občanské

- žáci chápou a zohledňují estetické požadavky
- žáci si vytvářejí postoj k uměleckým dílům, k estetickému cítění a k chápání umění jako elementární podvědomé touhy člověka po kráse

Vzdělávací obsah

ROČNÍK	VÝSTUPY – ŽÁK	UČIVO, POJEM	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
6.	- kreslí různými druhy šrafury a vytváří tak zdání plochy a objemu	Kresba a grafika - kresba - různé druhy kreslířských technik, - kresba různými tvrdostmi tužek, posléze nově uhlem - kresba zátiší, včetně stínů vlastních i vržených, tvořeného tělesy geometrických tvarů - používání šrafūr různé intenzity a zakřivení bez použití obrysové linie	
6.	- ovládá teorii barev (Goethův kruh) - míchá ze základních barev barvy doplňkové, pracuje s jejich různou intenzitou	Malba - malba jako výtvarný prostředek reflektující pocitovou rovinu	- Z - barva jako prostředek vyjádření rozdílné vrstvy - mapa
6.	- zúročuje předchozí modelářskou praxi, užívá nové materiály a technologie, jednoduché materiálové	Modelování - modelování	- Z - plastická mapa jako inspirace pro

	kombinace	jednoduchých objektů na podložce - plastická studie povrchu zemského	modelování
7.	- využívá kresbu tužkou jako grafický výtvarný výraz, vhodně používá různé tvrdosti tužek, vytváří tušovou kresbu kapátkem - realizuje jednoduchou koláž, tiskne z této matrice	Kresba a grafika - kresba tužkou jako ilustrace, stínování v návaznosti na lineární předkresbu - lineární kresba tuší, jednoduché zátiší tvořené geom. předměty - vytvoření jednoduché papírové, nebo textilní koláže pro tisk z výšky - tisk jako jednoduchá grafika - písmo – konstrukce a zákonitosti	- Čj - ilustrace ke známému textu
7.	- využívá teorii teplých a studených barev, vhodně ji aplikuje a zdůvodňuje - zvládá vhodně barevně reflektovat okolní přírodu vzhledem k ročním cyklům - maluje pomocí různých tónů barev	Malba - vyjádření pocitů tepla a chladu pomocí teplých a studených barev, vyjádření jiných pocitů pomocí barevného spektra - temperová malba	
7.	- modeluje jednoduchou postavu i jako reliéf, ctí elementární proporce lidského těla	Modelování - použití různých materiálů - prvotní základy reliéfní kompozice	
8.	- kombinuje jednotlivé kreslířské a grafické techniky, zdůvodňuje vlastní výtvarný záměr - fotografie	Kresba a grafika - kopie výřezu některého grafického díla, procvičení techniky perokresby - nauka o proporci, o „Zlatém řezu“ jako základu kompozičního řešení - digitální fotografie jako dokumentační fenomén současnosti	
8.	- maluje kopii obrazu známého autora na svojí úrovni, používá teorii barev a míchání barev pro dosažení výtvarného záměru - užívá pojem abstraktní malba, vytváří barevné kompozice na určité abstraktní téma	Malba - kopie obrazů za použití co nejvyšší míry napodobení rukopisu autora - vysvětlení pojmu Abstraktní malba, procvičení této výtvarné disciplíny	- M - převedení abstraktních pojmů do vizuální podoby
8.	- modeluje propracovanější lidskou postavu	Modelování - větší míra propracovanosti lidské postavy v detailu	

9.	- využívá škálu grafických technik - seznamuje se s technikou linorytu a jeho tiskem - vytváří počítačovou grafiku za použití odpovídajících grafických programů	Kresba a grafika - vysvětlení rozšiřujících technik v grafice a jejich procvičení na příkladech - ukázka vyrobení linorytové matrice - seminář počítačové grafiky	- Inf – používá počítačovou grafiku
9.	- ovládá krajinomalbu včetně malby městské zástavby jako krajinotvorného prvku, zakomponuje postavy	Malba - krajinomalba se všemi jejími především kompozičními principy - velkoformátová přípravná malba na základu barevné kresby, postava v kontrapostu nebo v pohybu při dodržení proporčního kánonu - jako doplněk k malbě vysvětlení pojmu Bodyart, a praktické vyzkoušení	
9.	- používá různé výrazové prostředky v modelování a kombinuje je s jinými technikami, Land'art jako fenomén doby	Modelování - modelování abstraktních kompozic z různých materiálů, jejich kombinování s jinými materiály a technikami - diskuse o výtvarných dílech	- D - jednotlivé umělecké řády v toku dějin

5.7.3. Seminář z výtvarné výchovy

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Seminář z výtvarné výchovy se vyučuje jako samostatný volitelný předmět v 7. až 9. ročníku v rozsahu 1 hodiny týdně.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Seminář z výtvarné výchovy

- aplikuje znalosti z oblasti výtvarných technik a technologií
- učí aplikovat moderní multimediální technologie do životního prostoru
- učí prostupnost estetiky do ostatních odvětví tvůrčí práce

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci jsou vedeni k aktivnímu vizuálně plastickému vyjadřování
- žáci reflektují trojrozměrnou skutečnost a jsou schopni ji odpovídajícím způsobem ztvárnit
- žáci ovládají keramické technologie a výtvarné techniky, umí jich vhodně užívat k dosažení výtvarného záměru

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou vedeni k postihování skutečnosti a jejímu umělecky transformovanému ztvárnění
- žáci invenčně kombinují jednotlivé zvládnuté techniky a odpovídajícím způsobem je využívají pro dosažení uměleckého záměru
- žáci dokáží postupnými kroky zvládnout keramickou technologii a využít jejích výrazových prostředků k dosažení výtvarného záměru

Kompetence komunikativní

- žáci se zapojují do polemiky o kvalitě vlastní práce
- žáci respektují názory ostatních a jsou schopni je reflektovat
- žáci jsou schopni vyjadřovat vlastní myšlenky pomocí keramických výtvarných prostředků, ovládají odbornou terminologii z výtvarné oblasti a z oblasti kunsthistorie

Kompetence sociální a personální

- žáci respektují různorodost téhož vizuálně obrazného vyjádření, možnost alternativního přístupu
- žáci jsou vedeni ke konstruktivnímu odbornému způsobu vyjadřování kritiky
- žáci zaujímají postoj ke ztvárňovaným skutečnostem a jsou schopni svůj názor obhájit coby umělecký záměr

Kompetence pracovní

- žáci využívají výrazových prostředků keramiky ke ztvárnění konkrétních námětů
- žáci dodržují hygienická a bezpečnostní pravidla
- žáci jsou vedeni k využívání výtvarných a technických schopností v zájmu dosažení výtvarného záměru

Kompetence občanské

- žáci chápou a zohledňují estetické požadavky na kvalitu života a na životní prostor
- žáci si vytvářejí postoj k uměleckým dílům, k estetickému cítění a k chápání umění jako elementární podvědomé touhy člověka po kráse
- žáci reflektují společnost ve výtvarných dílech jako zpětnou projekci jimi cítěné skutečnosti

Vzdělávací obsah

ROČNÍK	VÝSTUPY - ŽÁK	UČIVO, POJEM	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
9.	- zúročuje předchozí modelerskou praxi, užívá nové materiály a technologie, jednoduché materiálové kombinace - modeluje jednoduché tvary, převede je do formy reliéfu - modeluje jednoduchou nádobu pomocí válečkové a plátové techniky - lepí keramickou hlínu správným způsobem, zná proces sušení - modeluje jednoduchou postavu i jako reliéf, ctí elementární proporce lidského těla - glazuje přezahnuté výrobky a používá glazury k dosažení výtvarného záměru - využívá techniky dvojího keramického výpalu - točí na hrnčířském kruhu jednoduché základní nízké tvary, ovládá základy teorie vytáčení z volné ruky - modeluje lidskou postavu na drátěné kostře, pohybem plastiky vyjadřuje děj a dokáže o ztvárnění fundovaně	Modelování - modelování jednoduchých objektů na podložce - kubistické znázornění předmětů - keramická hlína jako materiál navazující na plastelínu z prvního stupně – modelování jednoduchých abstrahovaných postav, - prvotní základy reliéfní kompozice - modelování zmenšené postavy na drátěné kostře z hlíny,	- Př – lidské tělo - Ch – výroba keramiky - M – geometrická tělesa

	diskutovat - používá různé výrazové prostředky v modelování a umí je kombinovat s jinými technikami - modeluje keramický abstraktní reliéf a využívá při tom různých technik modelace a barevného ztvárnění - vytváří jednoduchý užitkový set dle vlastního uvážení technikou modelování - vytáčí na hrnčířském kruhu drobnější duté nádoby a sestaví z nich soupravu s ohledem na design	zachycení dramatických gest jako strach, úzkost, útok - větší míra propracovanosti v detailu - modelování abstraktních kompozic z keramické hlíny a jejich kombinování s jinými materiály a technikami - postup výroby keramického výrobku s přihlédnutím k technologickým úskalím	
--	---	---	--

5.8. ČLOVĚK A ZDRAVÍ

5.8.1. Rodinná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Rodinná výchova je vyučován jako samostatný předmět v 6.–8. ročníku 1 hodinu týdně. V tomto předmětu je realizován vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví vzdělávací obor Výchova ke zdraví obsahuje výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova.

Nejdůležitějšími obsahovými prvky předmětu jsou zdraví a rodina jako základní předpoklad utváření aktivního zdraví každého jedince a jeho sociálních vztahů. Komplexní charakter předmětu dává možnost zabývat se jednotlivými tématy z různých pohledů a naplňovat je učivem podle vyspělosti a zájmu žáků. Rodinná výchova sleduje především aspekt chování podporující zdraví s návody pro každodenní život. Tím připravuje podmínky pro praktickou aplikaci poznatků a zkušeností v běžném životě.

Žákům poskytuje porozumění právům a povinnostem členů rodiny, pocitům jistoty, bezpečí i klidu domova, včetně otázek respektování potřeb bydlení, hospodaření a estetického vnímání způsobu života v rodině. Seznamuje žáky s příčinami tělesných a duševních změn v období dospívání. Posiluje pozitivní postoje k sobě samému, svému tělu a zdraví, jakož i k okolnímu životnímu prostředí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních rizikových situacích i při mimořádných událostech. Vzdělávací obsah předmětu Rodinná výchova je rozdělen na jednotlivé tematické okruhy.

Učivo rozvíjí a prohlubuje daná témata o další specifické poznatky a dovednosti, které žákům umožňují lépe porozumět různým životním situacím a správně se rozhodovat v otázkách zdraví, partnerských vztahů, rodinného života, rodičovství a osobního bezpečí.

Žáci se učí porozumět hodnotě zdraví jako předpokladu smysluplného a šťastného života. Seznámí se se zásadami zdravé výživy a jejího vlivu na tělesný růst a duševní vývoj dítěte. Seznámí se s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích.

Učivo rozvíjí a prohlubuje daná témata o další specifické poznatky a dovednosti, které žákům umožňují lépe porozumět různým životním situacím a správně se rozhodovat v otázkách zdraví, partnerských vztahů, rodinného života, rodičovství a osobního bezpečí.

Žáci se učí porozumět hodnotě zdraví jako předpokladu smysluplného a šťastného života. Seznámí se se zásadami zdravé výživy a jejího vlivu na tělesný růst a duševní vývoj dítěte. Chápu vznik závislosti, účinky drog, jejich vliv a záludnosti v působení na lidský organismus, nástrahy v životě. Uvědomí si situace nebezpečné pro psychické i fyzické zdraví, biopsychosociální změny v období dospívání a hledají význam odlišností mezi mužem a ženou.

Výuka probíhá ve třídě, v případě potřeby v počítačové učebně.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- pracuje s různými informačními zdroji (knihy, učebnice, noviny, časopisy, internet aj.)
- snaží se rozpoznat a posoudit seriózní a objektivní zdroje
- pracuje samostatně nebo ve skupině
- vyhledává a rozliší podstatné informace či údaje

Kompetence k řešení problémů

- využívá vlastních pozitivních i negativních zkušeností při řešení problémů
- odhaduje vlastní možnosti při řešení úkolů
- řeší teoretické i praktické úkoly samostatně nebo ve skupině

Komunikativní kompetence

- svůj postoj si vytváří prostřednictvím diskusí, dialogu, besed
- vyjadřuje vlastní názor
- dokáže prezentovat vlastní i skupinovou práci

Kompetence sociální a personální

- podílí se na vytváření uvolněné, přátelské atmosféry ve třídě
- ovládá vlastní jednání vůči druhým
- respektuje a toleruje názory druhých

Kompetence občanské

- podílí se svým názorem na řešení společenských problémů (drogy, prostituce, násilí aj.)

Kompetence pracovní

- dodržuje stanovené termíny dokončení práce
- udržuje v pořádku své pracovní prostředí

Vzdělávací obsah

ROČNÍK	VÝSTUPY - ŽÁK	UČIVO, POJEM	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
6.	- poskytne první pomoc - chápe význam rodiny jako základní společenské jednotky - objasní základy zákona o rodině, pojem manželství, zákonný zástupce, zletilost a nezletilost, náhradní rodinná péče - popíše správně vyvážený strukturovaný jídelníček - posoudí špatný vliv alkoholu a kouření na lidský organismus - respektuje zásady ochrany přírody	- První pomoc - Integrovaný záchranný systém - Rodina – základní společenská jednotka - Vztahy - manželství - význam - dům x domov - záchranná síť - náhradní péče - Zdravá výživa a zdravý životní styl - Prevence sociálně-patologických jevů - Šikana - Návykové látky (kouření, alkohol) - Zásady pobytu v přírodě	- VDO – Občan, občanská společnost a stát - Ov, D - OSV – sociální a morální rozvoj, psychohygiena, občanská společnost a škola, občan, občanská společnost a stát - Pč - Tv, Př - Ch - Z - EV – Vztah člověka k prostředí
7.	- podílí se na chodu a ekologii domácnosti - ošetří závažnější poranění - uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí - orientuje se ve složkách integrovaného záchranného systému - posoudí špatný vliv návykových látek na lidský	- Rodina (rodinný rozpočet, práva a povinnosti členů rodiny, hospodaření a bydlení rodiny) - Ochrana obyvatel za mimořádných událostí - Prevence sociálně-	- Ov, D - MV – Lidské vztahy, Princip sociálního smíru a solidarity, Kulturní difference - Ch, Př - Z - OSV

	- organismus - posuzuje rozdíly mezi pohlavími a chápe jejich specifika - respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje - respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou - chápe význam zdrženlivosti v dospívání a zodpovědného sexuálního chování - chápe význam antikoncepce - chápe nutnost dodržování bezpečných zásad pro pobyt v přírodě	- patologických jevů - Agresivita - Záškoláctví - Návykové látky (drogy) - Sexuální výchova - Zásady pobytu v přírodě	EV
8.	- posoudí vhodnost partnera pro život - spoluodpovídá za své zdraví - popíše princip dělby práce v domácnosti - sestaví rozpočet vlastních financí - dodržuje zásady hospodárnosti s penězi i se svěřeným majetkem - pozoruje lidské tělo a jeho proměny v dospívání - vnímá rovnoprávnost homosexuálního partnerství - uvědomuje si nebezpečí deviantního chování - objasní způsoby přenášení pohlavních nemocí a jejich prevenci - uvědomuje si zdravotní rizika přerušení těhotenství - chápe význam plánovaného rodičovství - vysvětlí početí, vývoj plodu a dítěte po narození - vnímá nebezpečí promiskuitního života	- Rodina - Manželství - Člověk a zdraví - Hospodaření - Dělba práce - Lidská sexualita - Sexuální menšiny - Sexuální deviace - Pohlavní nemoci - Přerušení těhotenství - Plánované rodičovství - Vývoj dítěte - Promiskuita	MV – Lidské vztahy OSV – Komunikace, mezilidské vztahy, kooperace a kompetice, psychohygiena Př M Pč
8.	- odsoudí asociální jednání - seznámí se s trestním zákonem - aktivně předchází rizikovým a nebezpečným situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí - zná zodpovědné chování v rizikových situacích - toleruje jednotlivá náboženství a vnímá nebezpečí sekt - vysvětlí závislost mezi užíváním drogy a přenosem infekčních chorob - chápe trestně právní odpovědnost v souvislosti s užíváním a distribucí drog - dodržuje zásady bezpečného pobytu v přírodě	- Prevence sociálně-patologických jevů - Trestní zákon - Náboženská hnutí a sekty - Drogy - Drogy a zákon - Zásady pobytu v přírodě	Ch OSV Ov VDO – občan, občanská společnost a stát Př MV D Z EV

5.8.2. Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Tělesná výchova je vyučován jako samostatný předmět v 1., 4. a 5. ročníku 2 hodiny týdně, ve 2. a 3. ročníku 3 hodiny týdně.

Vzdělávací obsah je rozdělen na 3 tematické okruhy:

- činnosti ovlivňující zdraví - význam pohybu pro zdraví, příprava organismu na fyzickou zátěž, zdravotně zaměřené činnosti, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, hygiena, bezpečnost při pohybových činnostech
- činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností - pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, základy atletiky, základy sportovních her, turistika a pobyt v přírodě, plavání, dle možnosti bruslení a další pohybové činnosti

- činnosti podporující pohybové učení - komunikace, zásady sportovního jednání a chování, pravidla osvojovaných pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností, zdroje informací o pohybových činnostech

Žáci s přihlédnutím k určité sportovní aktivitě cvičí v tělocvičně, na hřišti, na stadionu, ve volné přírodě nebo v plaveckém bazénu. Žáci cvičí ve vhodném sportovním oblečení a obuvi. Učitel v hodinách využívá různé metody a formy práce. Děti používají dostupné náčiní a nářadí.

Průřezová témata

Výchova demokratického občana

- odpovědné chování, zásady slušnosti a vzájemné tolerance

Osobnostní a sociální výchova

- obecné modely řešení problémů, zvládání rozhodovacích situací, schopnosti poznávání a sebepoznávání, jednání ve specifických rolích a situacích

Environmentální výchova

- chápání vlivu prostředí na vlastní zdraví i zdraví ostatních lidí

Mediální výchova

- interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, práce v realizačním týmu

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

žáci

- osvojují si základní tělocvičné názvosloví
- změří základní pohybové výkony a porovnají je s předchozími, sledují svůj vlastní pokrok
- orientují se v informačních zdrojích o aktivitách a sportovních akcích

Kompetence k řešení problémů

žáci

- uplatňují zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí a adekvátně reagují při zranění spolužáka
- řeší problémy s nesportovním chováním, nevhodným sportovním prostředím a nevhodným sportovním náčiním a nářadím.

Kompetence komunikativní

žáci

- spolupracují při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- učí se reagovat na základní povely a pokyny a sami je i vydávají
- zorganizují jednoduché pohybové soutěže, činnosti a jejich varianty

Kompetence sociální a personální

žáci

- jednají v duchu fair-play: dodržují pravidla, označí přestupky, respektují opačné pohlaví, zvládají pohybové činnosti ve skupině

Kompetence občanská

žáci

- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu a projevují přiměřenou samostatnost
- spojují svou pohybovou činnost se zdravím
- přemýšlí nad svou pohybovou aktivitou a vyhodnocuje ji
- učí se být ohleduplní a taktní

Kompetence pracovní

žáci

- uplatňují hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě
- učí se užívat jednotlivé tělocvičné nářadí a náčiní

Vzdělávací obsah

ROČNÍK	VÝSTUPY - ŽÁK	UČIVO, POJEM	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
1.	- zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou - dbá na správné dýchání - vyjádří melodii a rytmus pohybem - užívá základní tělocvičné pojmy – názvy pohybových činností, tělocvičného nářadí a náčiní - dodržuje pravidla bezpečnosti a hlavní zásady hygieny při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě - reaguje na smluvené povely, gesta, signály pro organizaci činnosti - používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv - spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích - uvědomuje porušení pravidel a následků pro sebe i tým	- Příprava ke sportovnímu výkonu - příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti - Cvičení během dne, rytmické a kondiční formy - Rytmická cvičení - Tělocvičné pojmy – komunikace v TV - Bezpečnost při sportování - Základy sportovních her - Základy atletiky – rychlý běh, skok do dálky, hod míčkem, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti a koordinace pohybu - Základy gymnastiky – cvičení na nářadí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, průpravná cvičení a úpoly - Vztah ke sportu – zásady jednání a chování fair play	- VDO - Občanská společnost a škola - rozvíjíme smysl pro spravedlnost a odpovědnost - EV - Vztah člověka k prostředí - OSV - Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Mezilidské vztahy, Komunikace
2.	- užívá základní tělocvičné pojmy – názvy pohybových činností, tělocvičného nářadí a náčiní - jedná v duchu fair-play - dodržuje pravidla bezpečnosti a hlavní zásady hygieny při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě - zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností - změří základní pohybové výkony	- Příprava ke sportovnímu výkonu - příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti - Cvičení během dne, rytmické a kondiční formy - Rytmická cvičení - Tělocvičné pojmy – komunikace v TV - Bezpečnost při sportování - Základy sportovních her - Základy atletiky –	- VDO - Občanská společnost a škola, (dodržování pravidel, smysl pro čistou a bezkonfliktní hru) - MV – Lidské vztahy (ohleduplnost, spolupráce) - OSV - Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Mezilidské vztahy, Komunikace - EV – Vztah člověka

		rychlý běh, skok do dálky, hod míčkem, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti a koordinace pohybu - Základy gymnastiky – cvičení na nářadí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, průpravná cvičení a úpoly - Vztah ke sportu – zásady jednání a chování fair play - Základy turistiky, přesun v terénu	k prostředí (životní styl, prostředí a zdraví)
3.	- používá kompenzační a relaxační cviky - rozlišuje různé druhy míčů - zdokonaluje se v obratnosti a pohotovosti - dohodne se na spolupráci a jednoduché taktice družstva a dodržuje ji - chápe význam sportování pro zdraví - provádí kondiční cvičení s hudbou a s prvky aerobiku - osvojuje si základy plavání	- Příprava ke sportovnímu výkonu – příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti - Cvičení během dne, rytmické a kondiční formy - Rytmičká cvičení - Tělocvičné pojmy – komunikace v TV - Bezpečnost při sportování - Základy sportovních her - Základy atletiky – rychlý běh, skok do dálky, hod míčkem, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti a koordinace pohybu, šplh - Základy gymnastiky – cvičení na nářadí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, průpravná cvičení a úpoly - Vztah ke sportu – zásady jednání a chování fair play - Základní plavecká výuka – základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob, hygiena plavání a adaptace na vodní prostředí	- VDO – Občan, občanská společnost a stát – respekt k identitám, zdroje konfliktů - MV – Lidské vztahy - Prv – držení těla - Čj – přesné vyjadřování - Prv – bezpečnost - OSV - Sebepoznání a sebepečení, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena - Mezilidské vztahy - Komunikace - Prv – komunikace lidí - význam pravidel - M – měření délky, bodové hodnocení - Vv – sportovní nářadí - Prv – zdraví - Hv – rytmus, melodie - Prv – bezpečnost
4.	- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu - dbá na správné držení těla při různých činnostech i provádění cviků, projevuje přiměřenou samostatnost - dodržuje pravidla bezpečnosti při sportování	- Příprava ke sportovnímu výkonu – příprava organismu, zdravotně zaměřené	- MV – mezilidské vztahy - EV – vztah člověka k prostředí

	- v tělocvičně, na hřišti, v přírodě, ve vodě - vytváří varianty osvojených pohybových her, zhodnotí kvalitu pohybové činnosti - reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti - osvojuje si základy plavání	- činnosti - Cvičení během dne, rytmické a kondiční formy - Tělocvičné pojmy – komunikace v TV - Bezpečnost při sportování - Základy sportovních her - Základy atletiky – rychlý běh, skok do dálky, hod míčkem, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti a koordinace pohybu, šplh - Základy gymnastiky – cvičení na nářadí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, průpravná cvičení a úpoly - Vztah ke sportu – zásady jednání a chování fair play - Základní plavecká výuka – základní plavecké dovednosti, 2 plavecké styly, hygiena plavání a adaptace na vodní prostředí	- OSV - Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Mezilidské vztahy, Komunikace - MDV – fungování a vliv médií ve společnosti
5.	- zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení - podílí se na realizaci pohybového režimu - uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka - jedná v duchu fair play - užívá základní tělocvičné názvosloví, cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení - zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost na úrovni třídy - změří základní pohybové výkony a porovná je - orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách ve svém okolí, samostatně získá potřebné informace	- Příprava ke sportovnímu výkonu - příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti - Cvičení během dne, rytmické a kondiční formy - Tělocvičné pojmy – komunikace v TV - Bezpečnost při sportování - Základy sportovních her - Základy atletiky – rychlý běh, skok do dálky, hod míčkem, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti a koordinace pohybu, šplh - Základy gymnastiky – cvičení na nářadí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti,	- MV – lidské vztahy – multikulturalita - EV – vztah člověka k prostředí (prostředí a zdraví) - MDV – fungování a vliv médií ve společnosti - OSV - Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Mezilidské vztahy, Komunikace

		průpravná cvičení a úpoly - Vztah ke sportu – zásady jednání a chování fair play - Sportovní aktuality	
--	--	--	--

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Tělesná výchova je vyučován jako samostatný předmět v 6. až 9. ročníku 2 hodiny týdně.

Vzdělávací obsah je rozdělen na 3 tematické okruhy:

- činnosti ovlivňující zdraví - význam pohybu pro zdraví, zdravotně orientovaná zdatnost, prevence a korekce jednostranné zátěže a svalových dysbalancí, hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech
- činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností - pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, základy atletiky, základy sportovních her, turistika a pobyt v přírodě, plavání, bruslení, další pohybové činnosti
- činnosti podporující pohybové učení - komunikace, organizace prostoru a pohybových činností, historie a současnost sportu, pravidla osvojovaných pohybových činností, zásady chování a jednání v různém prostředí a různých činnostech, měření výkonů a posuzování pohybových dovedností

Při tělesné výchově využíváme tělocvičnu školy a městský park. Turistika, pobyt v přírodě a cyklistika se realizují při školních výletech a různých soutěžích. Zimní sporty: sjezdové lyžování je součástí lyžařského kurzu pro žáky 7. ročníku, bruslení se uskuteční v souladu s vybavením a zájmem žáků.

Průřezová témata

Výchova demokratického občana

- odpovědné chování, zásady slušnosti a vzájemné tolerance

Osobnostní a sociální výchova

- obecné modely řešení problémů, zvládání rozhodovacích situací, schopnosti poznávání a sebepoznávání, jednání ve specifických rolích a situacích

Environmentální výchova

- vysoké oceňování zdraví a chápání vlivu prostředí na vlastní zdraví i zdraví ostatních lidí

Mediální výchova

- interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, práce v realizačním týmu

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci

- poznávají smysl a cíl svých aktivit
- plánují, organizují a řídí vlastní činnost
- užívají osvojené názvosloví
- zpracovávají informace o pohybových aktivitách ve škole

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- vnímají nejruznější problémové situace a hledají způsob řešení problémů

- přemýšlejí kriticky, učí se přijímat rozhodnutí a obhájit je
- uvědomují si zodpovědnost při rozhodování a učí se obhájit svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

Žáci

- komunikují na odpovídající úrovni
- osvojují si kultivovaný ústní projev
- zapojují se do diskuse

Kompetence sociální a personální

Žáci

- spolupracují ve skupině
- podílejí se na vytváření pravidel práce v týmu
- v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají
- si vytvářejí pozitivní představu o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj

Kompetence občanské

Žáci

- respektují názory ostatních
- zlepšují své volní a charakterové vlastnosti
- se zodpovědně rozhodují podle dané situace
- se aktivně zapojují do sportovního dění
- se rozhodují v zájmu podpory a ochrany zdraví
- rozlišují a uplatňují práva a povinnosti vyplývající z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák)

Kompetence pracovní

Žáci

- jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce
- využívají znalostí a dovedností v běžné praxi
- ovládají základní postupy první pomoci

Vzdělávací obsah

ROČNÍK	VÝSTUPY - ŽÁK	UČIVO, POJEM	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
6.	- chápe význam pohybu pro zdraví - rozvíjí své rychlostní, vytrvalostní, silové a koordinační schopnosti - pravidelně zařazuje zvolené pohybové činnosti - zvládá pohybové dovednosti v souladu se svými předpoklady - aplikuje osvojené pohybové dovednosti ve hře, soutěži a ve volném čase - dodržuje pravidla her z pozice hráče i diváka - sleduje výkony, eviduje je	- průpravná, kondiční a koordinační cvičení - kompenzační a relaxační cvičení - průpravná cvičení ke správnému držení těla - hygiena, vhodné oblečení a obutí - improvizované ošetření a odsun raněného - Gymnastika - akrobacie - kotouly vpřed a vzad, kotoul s oddáleným dohmatem - stoj na rukou	VDO - občanská společnost a škola-rozvíjíme smysl pro spravedlnost a odpovědnost EV - vztah člověka k prostředí OSV - sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, mezilidské vztahy, komunikace

		- s dopomocí - přeskoky - trampolína – skok prostý - roznožka přes kozu našír - skrčka přes kozu našír - hrazda po čelo - náskok do vzporu, zákmihem seskok, sešin - chůze, rovnovážné polohy - Atletika - krátké běhy 60 m - vytrvalostní běhy – do 12 min. - štafetový běh - skok daleký - skok vysoký (flop) - hod kriketovým míčkem - Sportovní hry - průpravné a pohybové hry - košíková - florbal - baseball (pálkovaná) - vybíjená, přehazovaná - odbíjená - kopaná	
7.	- podílí se na organizaci pohybových činností - zvládá pohybové dovednosti v souladu se svými předpoklady - hodnotí provedené pohybové činnosti - řídí se pravidly fair play - pomáhá postiženým - respektuje opačné pohlaví - chrání přírodu - dodržuje pravidla her z pozice rozhodčího	- průpravná, kondiční a koordinační cvičení - kompenzační a relaxační cvičení - průpravná cvičení ke správnému držení těla - hygiena, vhodné oblečení a obutí - improvizované ošetření a odsun raněného - Gymnastika - akrobacie - kotouly vpřed a vzad, - stoj na rukou s dopomocí - přeskoky - trampolína – skok prostý, s obraty - roznožka přes kozu našír - skrčka přes kozu našír - hrazda po čelo - náskok do vzporu, zákmihem seskok, sešin - chůze, rovnovážné polohy, seskoky - Atletika	- VDO - Občanská společnost a škola (dodržování pravidel, smysl pro čistou a bezkonfliktní hru) - MV – Lidské vztahy (ohleduplnost, spolupráce) - OSV - Sebepoznání a sebezpojetí, Seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, mezilidské vztahy, komunikace - EV – Vztah člověka k prostředí (životní styl, prostředí a zdraví)

		- krátké běhy 60 m - vytrvalostní běhy – do 12min. - štafetový běh - skok daleký - skok vysoký (flop) - hod kriketovým míčkem - hod granátem – hoši - Sportovní hry - průpravné a pohybové hry - košíková - florbal - baseball (pálkovaná) - vybíjená - přehazovaná - odbíjená - kopaná	
8.	- uvědomuje si důležitost prevence a korekce jednostranné pohybové zátěže - samostatně se připraví před pohybovou činností a samostatně ji ukončí - aplikuje osvojené pohybové dovednosti ve hře, soutěži a ve volném čase - dohodne se na spolupráci se členy družstva a dodržuje ji - sleduje výkony, eviduje je a vyhodnotí	- průpravná, kondiční a koordinační cvičení - kompenzační a relaxační cvičení - průpravná cvičení ke správnému držení těla - hygiena, vhodné oblečení a obutí - improvizované ošetření a odsun raněného - Gymnastika - akrobacie - kotouly vpřed a vzad, kotoul s oddáleným dohmatem - kotoul vzad do zášvihu - stoj na rukou s dopomocí i samostatně - přemet stranou - dívky - přeskoky - trampolína – skok prostý, s obraty - roznožka přes kozu našíř - roznožka přes kozu nadél - skřčka přes kozu našíř - hrazda po čelo - náskok do vzporu, zákmihem seskok, sešín - výmyk - chůze, rovnovážné polohy, seskoky, klus a poskoky - Atletika - krátké běhy –60 m, 100 m - vytrvalostní běhy –	- VDO – Občan, občanská společnost a stát – respekt k identitám, zdroje konfliktů - MV – Lidské vztahy - Čj – přesné vyjadřování - OSV - Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena - Mezilidské vztahy - Komunikace - M – měření délky, bodové hodnocení - Vv – sport. náradí

		dívky do 2000 m, hoši do 3000 m - štafetový běh - skok daleký - skok vysoký (flop) - hod kriketovým míčkem - dívky - hod granátem - vrh koulí - Sportovní hry - průpravné a pohybové hry - košíková - florbal - baseball (pálkovaná) - vybíjená - přehazovaná - odbíjená - kopaná	
9.	- dbá na hygienu a bezpečnost (odmítá drogy, pohybovou činnost přizpůsobuje stavu ovzduší, chová se vhodně na sportovištích a v přírodě, svým chováním předchází úrazu) - užívá osvojené názvosloví - dodržuje pravidla her z pozice organizátora - sleduje výkony, eviduje je, vyhodnotí a podílí se na jejich prezentaci - zorganizuje jednoduché turnaje, závody a jiné sportovní akce na úrovni školy	- průpravná, kondiční a koordinační cvičení - kompenzační a relaxační cvičení - průpravná cvičení ke správnému držení těla - hygiena, vhodné oblečení a obutí - improvizované ošetření a odsun raněného - Gymnastika - akrobacie - kotouly vpřed a vzad, kotoul s oddáleným dohmatem - kotoul vzad do zášvihu - stoj na rukou s dopomocí i samostatně - přemet stranou - dívky - přeskoky - trampolína – skok prostý, s obraty - roznožka přes kozu našíř - roznožka přes kozu nadél - skrčka přes kozu našíř - hrazda po čelo - náskok do vzporu, zákmihem seskok, sešin - výmyk - chůze, rovnovážné polohy, seskoky, klus a poskoky - Atletika - krátké běhy –60 m, 100 m - vytrvalostní běhy –	- MV – mezilidské vztahy - EV – vztah člověka k prostředí - OSV - Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, komunikace - MDV – fungování a vliv médií ve společnosti

		dívky do 2000 m, hoši do 3000 m - štafetový běh - skok daleký - skok vysoký (flop) - hod kriketovým míčkem - dívky - hod granátem - vrh koulí - Sportovní hry - průpravné a pohybové hry - košíková - florbal - baseball (pálkovaná) - vybíjená - přehazovaná - odbíjená - kopaná	
--	--	---	--

5.8.3. Sportovní hry

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět se vyučuje jako samostatný volitelný předmět v 7. až 9. ročníku v rozsahu 2 hodin týdně.

Vzdělávání směřuje k regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže způsobené pobytem ve škole a nedostatkem pohybu ve volném čase, k rozvoji pohybových dovedností a kultivaci pohybu, k poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty a k rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví a k osvojování dovedností jim předcházet nebo je řešit.

Výuka je zaměřena převážně na rozšiřující učivo sportovních a pohybových her.

Při sportovních hrách využíváme tělocvičnu školy, atletický stadion a městský park.

Průřezová témata

Výchova demokratického občana

- odpovědné chování, zásady slušnosti a vzájemné tolerance

Osobnostní a sociální výchova

- obecné modely řešení problémů, zvládání rozhodovacích situací, schopnosti poznávání a sebepoznávání, jednání ve specifických rolích a situacích

Environmentální výchova

- vysoké oceňování zdraví a chápání vlivu prostředí na vlastní zdraví i zdraví ostatních lidí

Mediální výchova

- interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, práce v realizačním týmu

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák

- poznává smysl a cíle svých aktivit
- plánuje, organizuje a řídí vlastní činnost
- užívá osvojené názvosloví

Kompetence k řešení problémů

Žák

- vnímá nejružnější problémové situace a hledá způsob řešení problémů
- přemýšlí kriticky, učí se přijímat rozhodnutí a obhájit je

Kompetence komunikativní

Žák

- komunikuje na odpovídající úrovni
- osvojuje si kultivovaný ústní projev
- zapojuje se do diskuse

Kompetence sociální a personální

Žák

- spolupracuje ve skupině
- podílí se na vytváření pravidel práce v týmu
- v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj

Kompetence občanské

Žák

- se učí respektovat názory ostatních
- se snaží zlepšovat své volní a charakterové vlastnosti
- se zodpovědně rozhoduje podle dané situace
- se aktivně zapojuje do sportovního dění
- se rozhoduje v zájmu podpory a ochrany zdraví
- rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák)

Kompetence pracovní

Žák

- je veden k efektivitě při organizování vlastní práce
- využívá znalostí a dovedností v běžné praxi
- ovládá základní postupy první pomoci

Vzdělávací obsah

ROČNÍK	VÝSTUPY – ŽÁK	UČIVO, POJEM	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
9.	- chápe význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských kontaktů - rozumí základním rozdílům mezi jednotlivými druhy sportovních her - zvládá několik her a rozumí jejich základním pravidlům - ovládá základní herní činnosti jednotlivce a uplatňuje je ve hře - Umí zvolit taktiku hry a dodržovat ji - chápe role v družstvu a jedná při hře v duchu fair-play - vytváří různé variace her a soutěží - uvědomuje si nebezpečí vzniku úrazu a důležitost dodržování pravidel - zvládá základní údržbu a úpravu hřiště před a po utkání	Vybíjená - pravidla hry - základní činnosti jednotlivce - taktika hry - vedení a rozhodování hry Košíková - pravidla hry - základní činnosti jednotlivce: přihrávky, střelba na koš, dvojtakt - taktika hry - vedení a rozhodování hry	- MV – mezilidské vztahy - EV – vztah člověka k prostředí - OSV - Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, komunikace

		Přehazovaná - průprava na odbíjenou - pravidla hry - vedení a rozhodování hry Odbíjená - pravidla hry - základní činnosti jednotlivce: odbíjení obouruč vrchem a spodem, podání - taktika hry - vedení a rozhodování hry Florbal - pravidla hry - základní činnosti jednotlivce: vedení míče, přihrávky, střelba na branku, činnost brankáře - taktika hry - vedení a rozhodování hry Kopaná - pravidla hry - základní činnosti jednotlivce: vedení míče, přihrávky, střelba na branku, činnost brankáře - taktika hry - vedení a rozhodování hry Softbal - pravidla hry - základní činnosti jednotlivce: nácvik odpalů, nadhozů a přihrávek - taktika hry - vedení a rozhodování hry Další sportovní hry: ringo, lakros, frisbee, petague - seznámení se základními pravidly - zjednodušená hra	
--	--	---	--

5.9. ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

5.9.1. Pracovní činnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Pracovní činnosti je vyučován jako samostatný předmět v 1. – 5. ročníku 1 hodinu týdně. Žáci se v něm učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu.

Pracovní činnosti patří do vzdělávacího oboru Člověk a svět práce, který je na 1. stupni rozdělen do čtyř tematických okruhů:

Práce s drobným materiálem

- vytváření předmětů z tradičních i netradičních materiálů, poznávání vlastností materiálů
- funkce a využití pracovních pomůcek a materiálů
- jednoduché pracovní postupy a organizace práce
- lidové zvyky, tradice a řemesla

Konstrukční činnosti

- práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční)
- sestavování modelů
- práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

Pěstitelské práce

- základní podmínky pro pěstování rostlin
- péče o nenáročné rostliny
- pěstování rostlin ze semen
- pozorování přírody, zaznamenávání a hodnocení výsledků pozorování

Příprava pokrmů

- pravidla správného stolování
- příprava tabule pro jednoduché stolování

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Výchova demokratického občana

- zodpovědnost každého jedince za své zdraví
- spolupráce a pomoc při práci

Environmentální výchova

- podmínky života
- vztah k životnímu prostředí

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci si osvojují základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí, učí se používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě
- žáci používají různé materiály, vhodné nástroje a nářadí

Kompetence k řešení problémů

- žáci promýšlejí pracovní postupy při plnění zadaných úkolů

- žáci rozvíjejí svou tvořivost a uplatňují vlastní nápady

Kompetence komunikativní

- žáci si rozšiřují slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, náradí a pomůcek, učí se popsat postup práce
- žáci užívají správnou terminologii

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují a vzájemně si pomáhají
- žáci pracují ve skupině, vytvářejí společné práce, při kterých se učí spolupracovat a respektovat nápady druhých, společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku

Kompetence občanské

- žáci si vytváří pozitivní vztah k práci a jsou odpovědní za kvalitu svých i společných výsledků práce
- žáci na základě kritérií hodnotí své činnosti nebo výsledky své práce

Kompetence pracovní

- žáci dodržují pravidla bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- žáci správným způsobem užívají materiál a pracovní nástroje
- žáci správně a zodpovědně zachází s pracovními pomůckami

Vzdělávací obsah

ROČNÍK	VÝSTUPY – ŽÁK	UČIVO, POJEM	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
1.	- vytváří jednoduchými postupy (mačkání, stříhání, trhání, skládání, lepení, navlékání, aranžování) různé předměty z tradičních i netradičních materiálů (papír, přírodniny) - pracuje podle slovního návodu a předlohy	Práce s drobným materiálem - vlastnosti materiálu - pracovní pomůcky a nástroje - jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce - zásady hygieny a bezpečnosti práce	- VDO, EV - OSV - kreativita
1.	- zvládá základní činnosti při práci se stavebnicemi	Konstrukční činnosti - stavebnice, sestavování modelů - práce s předlohou, návodem, jednoduchým náčrtem	
1.	- provádí pozorování přírody, výsledky pozorování zaznamenává a hodnotí	Pěstitelské práce - základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo	- EV – základní podmínky života
1.	- chová se vhodně při stolování	Příprava pokrmů - jednoduchá úprava stolu - pravidla správného chování	- Vv
2.	- vytváří jednoduchými postupy (mačkání, stříhání,	Práce s drobným	- VDO, EV

	trhání, skládání, lepení, aranžování) různé předměty z modelovací hmoty, kartonu, textilu...	materiálem - vlastnosti materiálu - pracovní pomůcky a nástroje - jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce - zásady hygieny a bezpečnosti práce	- OSV - kreativita
2.	- pečuje o nenáročné rostliny	Pěstitelské práce - pěstování pokojových rostlin	- Př
2.	- připraví tabuli pro jednoduché stolování	Příprava pokrmů - jednoduchá úprava stolu - pravidla správného chování	- VDO – občanská společnost a škola – dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne nebo zajistí první pomoc při úrazu (dle svých schopností a možností)
2.	- sestaví jednoduchý model podle návodu	Konstrukční činnosti - stavebnice, sestavování modelů - práce s předlohou, návodem, jednoduchým náčrtem	
3.	- pracuje s textilem, jehlou a nití	Práce s drobným materiálem - vlastnosti materiálu - pracovní pomůcky a nástroje - jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce - zásady hygieny a bezpečnosti práce	
3.	- provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	Konstrukční činnosti - stavebnice, sestavování modelů - práce s předlohou, návodem, jednoduchým náčrtem	
3.	- zná základy péče o pokojové květiny – otírání listů, zalévání, kypření, - dodržuje zásady hygieny bezpečnosti práce	Pěstitelské práce - pěstování pokojových rostlin - základní podmínky pro pěstování rostlin	- EV – základní podmínky života
3.	- seznamuje se se zásadami stolování	Příprava pokrmů - zásady stolování	
4.	- pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	Konstrukční činnosti - stavebnice, sestavování modelů - práce s předlohou, návodem, jednoduchým náčrtem	
4.	- udržuje pořádek na svém pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce	Práce s drobným materiálem - vlastnosti materiálu - pracovní pomůcky a nástroje	

		- jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce - zásady hygieny a bezpečnosti práce - lidové zvyky, tradice, řemesla	
4.	- uvede rozdíl mezi setím a sázením - popíše množení rostlin odnožemi a řízkováním, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úraze	Pěstitelské činnosti - základní podmínky pro pěstování rostlin, pěstování pokojových rostlin, pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě - rostliny jedovaté	
4.	- udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce	Příprava pokrmů - jednoduchá úprava stolu - pravidla chování - základní vybavení kuchyně - výběr, nákup a skladování potravin - technika v kuchyni	
5.	- podle svého záměru využívá různé (vhodné) druhy materiálu, - ošetří drobná poranění a přivolá pomoc.	Práce s drobným materiálem - vlastnosti materiálu - pracovní pomůcky a nástroje - jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce - zásady hygieny a bezpečnosti práce - lidové zvyky, tradice řemesla	
5.	- snaží se vytvářet pro rostliny vhodné podmínky pro jejich růst, - uvědomuje si vhodnost či nevhodnost některých běžných rostlin pro venkovní či domácí pěstování.	Pěstitelské činnosti - základní podmínky pro pěstování rostlin, pěstování pokojových rostlin, pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě - rostliny jedovaté	
5.	- připravuje si jednoduché návrhy, plánky, postupy a podle nich postupuje při práci.	Konstrukční činnosti - stavebnice, sestavování modelů - práce s předlohou, návodem, jednoduchým náčrtem	
5.	- navrhne a připraví jednoduché občerstvení ze studené, případně teplé kuchyně.	Příprava pokrmů - příprava slavnostní tabule - studená kuchyně – např. pomazánky, saláty, obložené chleby, jednohubky atd. - teplá kuchyně – např.	

		polévky, moučníky, jednoduchá jídla atd.	
--	--	---	--

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Pracovní činnosti se vyučuje jako samostatný předmět v 6. až 9. ročníku 1 hodinu týdně.

Vzhledem k materiálně technickým a pedagogickým záměrům školy jsou vybrány tyto tematické okruhy: Práce s technickými materiály, Pěstitelské práce a chovatelství, Provoz a údržba domácnosti, Svět práce a Příprava pokrmů.

Průřezová témata

Výchova demokratického občana

- zásady slušnosti, tolerance a odpovědného jednání, řešení problémů samostatně a odpovědně společně komunikovat, podporovat aktivitu a kooperovat

Osobnostní a sociální výchova

- orientovat se v sobě samém, rozvíjet dovednosti a schopnosti, dobré vztahy k sobě samému, k dalším lidem a k dalším složkám životního prostředí

Environmentální výchova

- pozorovat a popisovat okolní prostředí, získávat informace o ekologické problematice, získané poznatky kriticky zvažovat a domýšlet možné důsledky, provádět konkrétní pracovní aktivity ve prospěch životního prostředí: péče o zeleň, třídění odpadů, zlepšování okolního prostředí

Mediální výchova

- schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z médií, tisku, rozhlasu, televize, internetu

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- zavést evropskou dimenzi, evropský rozměr do vzdělávání jako prostředek mezinárodní a multikulturní orientace, rozvíjet vědomí evropské identity při respektování identity národní

Multikulturní výchova

- zlepšovat klima třídy a školy, harmonizovat mezilidské vztahy, zlepšovat vztahy žák-žák, žák-učitel, učitel-rodíč

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žák získává pozitivní vztah k učení prostřednictvím zadávaných úkolů v rámci výuky, snaží se využívat i odbornou literaturu
- posuzuje vlastní pokrok
- kriticky zhodnotí výsledky své práce a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

- žák promýšlí pracovní postupy praktických cvičení
- při řešení hledá různé způsoby a využívá dosavadní znalosti

Kompetence komunikativní

- žák postupuje podle technologického postupu, používá správnou terminologii

- využívá různých informačních zdrojů k získání nových poznatků
- učí se věcně argumentovat

Kompetence sociální a personální

- žák se učí spolupracovat v týmu, uvědomuje si rozdílnost jednotlivých členů skupiny
- přispívá k diskusi a respektuje názory jiných

Kompetence občanské

- žák respektuje stanovená pravidla a kritéria pro práci
- dokáže přivolat pomoc při zranění

Kompetence pracovní

- dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla při práci
- používá vhodné nástroje, vybavení, materiály
- své znalosti využívá v běžné praxi

Vzdělávací obsah

ROČNÍK	VÝSTUPY - ŽÁK	UČIVO, POJEM	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
6.	Pěstitelské práce, chovatelství - volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin - pěstuje a využívá květiny pro výzdobu - používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu - prokáže základní znalost chovu drobných zvířat - dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty Práce s technickými materiály - provádí jednoduché práce s technickými materiály - řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí - dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím, poskytne první pomoc při úrazu	- podmínky pro pěstování (půda, výživa, ochrana rostlin) - zelenina (osivo, sadba, pěstování) - okrasné rostliny (pokojové rostliny, péče o ně, jednoduchá vazba, rostliny-drogy) - léčivé rostliny a koření - chovatelství (podmínky chovu, druhy zvířat, bezpečný kontakt) - pracovní a ochranné pomůcky - první pomoc při drobném poranění	- Př - rostliny - Z - půda - Př - semena, rostliny - Z - půda, ochrana zdraví, ochrana půdy - Rv - zdraví - Ch - postřiky, hnojiva - Př - plevel, zdraví, ochrana životního prostředí - Z - pěstování v ČR - EV - plodiny, ochrana přírody
7.	Práce s technickými materiály - provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň - organizuje a plánuje svoji pracovní činnost - připraví si jednoduchý náčrt výrobku - dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím, poskytne první pomoc při úrazu Pěstitelské práce, chovatelství - používá vhodné pracovní pomůcky při práci na zahradě a provádí jejich údržbu - dodržuje zásady bezpečného kontaktu se zvířaty	- různé druhy materiálů - pracovní pomůcky, nářadí - pracovní postupy a náčrty - technika a životní prostředí - zásady bezpečného kontaktu s různými druhy zvířat - první pomoc při	- Vv - estetická výchova, lidové tradice - OSV - osobní rozvoj, historie odívání, módní trendy, kultura odívání, módní přehlídka - EV - přírodní a umělé materiály - MV - módní časopisy, odborné časopisy

	- dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty	- poranění zvířetem - některé nemoci přenášené zvířaty	- kritický postoj k odívání - EGS – módní trendy v Evropě a ve světě - MKV – tolerance k tradicím jiných národů
8.	Svět práce - orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí - posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě Provoz a údržba domácnosti - ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů - správně zachází s pomůckami, nástroji, náradím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu - dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem Příprava pokrmů - používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče - připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	- možnosti vzdělávání (náplň učebních a studijních oborů) - volba profesní orientace (sebezpoznavání, osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav...) - údržba domácnosti - elektrotechnika v domácnosti - kuchyně (vybavení) - potraviny (výživa) - příprava některých jednoduchých pokrmů	- Př - zdraví, výživa - VDO – pravidla bezpečné práce, vlastní zodpovědnost - Ch – aroma, bílkoviny - F – elektrické obvody, schéma zapojení el. obvodu, tepelné el. spotřebiče - MKV - koření světa - Ch - hasicí přístroje
9.	Svět práce - využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání - prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce Provoz a údržba domácnosti - provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví Příprava pokrmů - dodržuje základní principy stolování, společenské chování a obsluhu u stolu ve společnosti	- trh práce - zaměstnání - podnikání - finance, provoz domácnosti - úprava stolu a stolování	- Ov – stolování - M - příjmy a výdaje

5.9.2. Vaření

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Vaření se vyučuje jako samostatný volitelný předmět v 7. až 9. ročníku v rozsahu 1 hodiny týdně.

Vzdělávání směřuje k:

- získání základních pracovních dovedností a návyků zejména při činnostech v domácnosti, vedení domácnosti apod.
- osvojování správné volby a postupu práce
- osvojení a uplatňování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce, základů organizace a plánování práce a technologické kázně
- získání pozitivního vztahu k práci a odpovědného a tvořivého postoje k vlastní činnosti a její kvalitě

- získávání orientace v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci
- seznámení s historií domácích prací a dovedností

Průřezová témata

Výchova demokratického občana

- zásady slušnosti, tolerance a odpovědného jednání
- řešení problémů samostatně a odpovědně

Osobnostní a sociální výchova

- orientovat se v sobě samém
- rozvíjet dovednosti a schopnosti, dobré vztahy k sobě samému, k dalším lidem a k dalším složkám životního prostředí

Environmentální výchova

- pozorovat a popisovat okolní prostředí, získávat informace o ekologické problematice, získané poznatky kriticky zvažovat a domýšlet možné důsledky, třídění odpadů, zlepšování okolního prostředí

Mediální výchova

- schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z médií, tisku, rozhlasu, televize, internetu

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- zavést evropskou dimenzi, evropský rozměr do vzdělávání jako prostředek mezinárodní a multikulturní orientace, rozvíjet vědomí evropské identity při respektování identity národní

Multikulturní výchova

- zlepšovat klima třídy a školy, harmonizovat mezilidské vztahy,
- zlepšovat vztahy žák-žák, žák-učitel

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák

- poznává smysl a cíl učení
- má pozitivní vztah k učení prostřednictvím zadávaných úkolů v rámci výuky
- umí posoudit vlastní pokrok
- kriticky zhodnotí výsledky své práce a diskutuje o nich

Učitel

- zadává úkoly, které umožní volbu různých postupů
- vede žáky, aby v hodinách pracovali s odbornou literaturou
- pozoruje pokrok u všech žáků v hodině

Kompetence k řešení problémů

Žák

- promýšlí pracovní postupy praktických cvičení
- při řešení se učí chápat, že se při práci bude setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení
- poznatky aplikuje v praxi

Učitel

- se zajímá o náměty
- klade otevřené otázky

Kompetence komunikativní

Žák

- se učí správnému technologickému postupu při práci
- při komunikaci používá správné technické názvosloví
- využívá informační zdroje k získání nových poznatků

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují
- vede žáky, aby na sebe brali ohledy

Kompetence sociální a personální

Žáci

- pracují ve skupinách
- spolupracují při řešení problémů
- přispívají k diskusi a respektují názory jiných
- učí se věcně argumentovat

Učitel

- podle potřeby pomáhá žákům
- každému žákovi umožňuje zažít úspěch
- dodává žákům sebedůvěru

Kompetence občanské

Žáci

- respektují pravidla při práci
- dokáží přivolat pomoc při zranění
- chápou základní ekologické souvislosti, chrání a oceňují naše kulturní tradice a historické dědictví
- projevují pozitivní postoj k uměleckým dílům

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- dodává žákům sebedůvěru

Kompetence pracovní

Žák

- dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla při práci
- používá bezpečně a účinně nástroje, vybavení, materiály
- dodržuje technologický postup a pravidla, plní povinnosti, myslí na ochranu svého zdraví a zdraví druhých
- dbá na ochranu životního prostředí
- své znalosti využívá v běžné praxi.

Učitel

- vede žáky ke správným způsobům užití materiálů a nástrojů
- pozoruje pokrok při práci v hodině
- jasnými pokyny směřuje činnosti ke stanovenému cíli
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Vzdělávací obsah

ROČNÍK	VÝSTUPY – ŽÁK	UČIVO, POJEM	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
--------	---------------	--------------	---

9.	- zvládá pracovní postupy - dodržuje zásady správné výživy - ovládá základní principy stolování a obsluhy u stolu - dodržuje hygienická pravidla a předpisy - využívá profesní informace - používá základní kuchyňský inventář - volí odpovídající technologii - organizuje a plánuje pracovní činnost - dodržuje zásady zdravého a příjemného prostředí v bytě - získává informace o ekonomice v rodině - dodržuje zásady bezpečnosti práce - poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	- hygiena výživy – výživa člověka - zásady správné výživy – výživová hodnota - úprava stolu a bytu, podávání základních druhů pokrmů a nápojů - společenské chování - kuchařské knihy, vhodná sestava jídel - polévky, omáčky, saláty, pečivo, úpravy masa, ryb a drůbeže - úpravy tepelné, za studena - režim dne, životospráva a vhodná sestava jídelníčku - Stolování, inventář, aranžování květin - Nákup a skladování potravin, správné využití	- OSV – osobní rozvoj, sebepoznání, kultura stolování - VDO – osobní zodpovědnost za své zdraví - respektování a dodržování předpisů a norem - MDV – recepty a návody v tisku, televizní a rozhlasové pořady - MV – stravovací návyky a zvyklosti ve stravování ostatních národů
----	--	---	--

6. HODNOCENÍ ŽÁKŮ

6.1. PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ ŽÁKŮ

- 6.1.1. Tuto problematiku upravuje vyhláška, § 14 a školský zákon, § 51-53.
- 6.1.2. Hodnocení vychází z toho, že se posoudí míra dosažení očekávaných výstupů, které byly formulovány v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, a ze zaměření školy na kompetence, které budou po absolventech školy vyžadovány: umět se domluvit, umět týmově pracovat, umět aktivně vyhledávat a pracovat s informacemi.
- 6.1.3. Hodnocení je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné. Při hodnocení žáka učitel přihlíží převážně k tomu, co žák umí. Základem klasifikace je tzv. kladná klasifikace, tj. hodnotí se to, čeho již žák dosáhl. Učitel přihlíží převážně k tomu, co žák umí, a zohledňuje přitom věci podstatné. Chování neovlivňuje klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech.
- 6.1.4. Při průběžné i souhrnné klasifikaci učitel uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi.
- 6.1.5. Učitel řádně zdůvodní každou klasifikaci žákovi, popř. jeho zákonnému zástupci. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek, písemných prací a praktických činností oznámí žákovi co nejdříve. Žák má právo se vhodným způsobem ke klasifikaci vyjádřit.
- 6.1.6. Při souhrnné klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.
- 6.1.7. Učitel je povinen si vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka. Žákovské práce archivuje do začátku dalšího školního roku.
- 6.1.8. Žák 2. stupně musí být z naukového předmětu klasifikován alespoň dvakrát za každé klasifikační období.
- 6.1.9. Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily. Termín kontrolní písemné práce prokonzultuje učitel s třídním učitelem. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu celohodinovou písemnou zkoušku.
- 6.1.10. Stupeň prospěchu se neurčuje jen na základě průměru z klasifikace za příslušné období.
- 6.1.11. Na čtvrtletních pedagogických radách se projednají v pedagogické radě případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování.
- 6.1.12. Na konci klasifikačního období, v termínu, který určí ředitel školy, zapíše učitelé příslušných předmětů číslicí výsledky souhrnné klasifikace do školní matriky.
- 6.1.13. Zákonný zástupce žáka informuje o prospěchu a chování žáka vhodným způsobem třídní učitel nebo učitelé jednotlivých předmětů:
 - a) na informačních schůzkách o prospěchu a chování za 1. a 3. čtvrtletí,
 - b) jestliže o to zákonní zástupci žáka požádají,
 - c) v případě mimořádného zhoršení prospěchu nebo chování, a to prokazatelným způsobem.
- 6.1.14. Přestoupí-li žák na naši základní školu a je opožděn v probraném učivu, osvobozuje se od průběžné klasifikace na dobu až dvou měsíců. Tuto dobu využije žák k doplnění učiva a je hodnocen pouze slovně. O tomto opatření jsou vyrozuměni rodiče žáka.
- 6.1.15. Uvolnění žáka z vyučovacích předmětů upravuje školský zákon v § 50 odst. 2.

6.2. Klasifikace žáka v naukových předmětech

6.2.1. Za naukové předměty se považují jazykové, společenskovední, přírodovědné předměty a matematika.

6.2.2. Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle této stupnice:

- **Stupeň 1 (výborný)**

Žák ovládá požadované poznatky uceleně a přesně, chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti pro řešení úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně. Jeho ústní a písemný projev je správný. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Samostatně studuje vhodné texty. Uvědoměle a aktivně pracuje v týmu. Je téměř vždy schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

- **Stupeň 2 (chvalitebný)**

Žák ovládá učebními osnovami vymezené poznatky v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované činnosti. Převážně samostatně uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. V jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev má menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je bez podstatných nedostatků. Samostatně nebo s menší pomocí studuje vhodné texty. V podstatě uvědoměle a aktivně pracuje v týmu. Většinou je schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

- **Stupeň 3 (dobrý)**

Žák má mezery v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků. Požadované činnosti nevykonává vždy přesně. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. Osvojené poznatky a dovednosti aplikuje při řešení úkolů s chybami. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné. Ústní a písemný projev není vždy správný, přesný a výstižný. Častější nedostatky se projevují v kvalitě výsledků jeho činnosti. Studuje podle návodu učitele. Není příliš aktivní při práci v týmu. Je schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

- **Stupeň 4 (dostatečný)**

Žák má závažné mezery v osvojení požadovaných poznatků. Při provádění požadovaných činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků je nesamostatný. Jeho ústní a písemný projev má závažné nedostatky a chyby, které dovede žák s pomocí učitele opravit. Při hodinách pracuje se třídou a snaží se podat co nejlepší výkon vzhledem ke svým schopnostem. Práce v týmu se účastní, jeho působení není příliš přínosné. Sebehodnocení a hodnocení ostatních členů je schopen málokdy.

- **Stupeň 5 (nedostatečný)**

Žák si požadované poznatky neosvojil. Nevykonává požadované činnosti. Není schopen uplatňovat vědomosti a dovednosti ani s výraznou pomocí učitele. Vyskytují se u něho časté logické nedostatky. Jeho ústní a písemný projev je slabý. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Při hodinách pracuje převážně jen pod přímým vedením vyučujícího. Nesnaží se nebo nedokáže podat co nejlepší výkon vzhledem ke svým schopnostem. Jeho působení není pro tým přínosné. Adekvátního sebehodnocení a hodnocení ostatních členů není schopen.

6.3. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického a výchovného zaměření

6.3.1. Vždy se bere v úvahu nadání, osobní schopnosti a snaha žáka v daném předmětu.

6.3.2. Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

- **Stupeň 1 (výborný)**

Žák je v činnostech velmi aktivní, pracuje tvořivě a samostatně. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce. Využívá svých osobních předpokladů v individuálních i kolektivních projevech. Samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci.

- **Stupeň 2 (chvalitebný)**

Žák je v činnostech aktivní, převážně samostatný a nedopouští se velkých chyb. Aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v individuálních i kolektivních úkolech. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci.

- **Stupeň 3 (dobrý)**

Žák je v činnostech méně aktivní, samostatný a pohotový. V praktických činnostech se dopouští chyb a potřebuje pomoc učitele. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci.

- **Stupeň 4 (dostatečný)**

Žák je v činnostech málo aktivní, nesamostatný a málo spolupracuje. Úkoly řeší s častými chybami a potřebuje soustavnou pomoc učitele. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci.

- **Stupeň 5 (nedostatečný)**

Žák je v činnostech převážně pasivní. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Nedokáže nebo nechce pracovat ani s pomocí učitele. Nevytváří žádné úsilí. Neovládá a nedodržuje předpisy o ochraně zdraví při práci.

6.4. Klasifikace a hodnocení žáků s vývojovými poruchami

6.4.1. Při klasifikaci učitel vychází ze zpracovaného individuálního plánu, v němž byly stanoveny konkrétní cíle a který žák a jeho zákonný zástupce podepsali. Plán se může i značně lišit od výuky v daném postupném ročníku, přitom však bude poskytovat zvládnutelné základy. Individuální plány mají charakter smlouvy mezi vedením školy, vyučujícím(i) a rodiči dítěte; vypracovávají se rámcově v písemné formě. U žáků, kteří nemají zpracován IVP, jsou při klasifikaci zohledněny jejich vývojové poruchy.

6.4.2. Výsledky se hodnotí známkou nebo na žádost rodičů slovně.

6.4.3. Při klasifikaci se vychází z jevů, které žák zvládl.

6.5. Klasifikace a hodnocení absolventa kurzu pro získání základního vzdělání

6.5.1. Na závěr kurzu koná žák zkoušky z předmětů stanovených školním vzdělávacím programem pro poslední ročník základního vzdělávání, s výjimkou předmětů volitelných a nepovinných.

6.5.2. Po úspěšném vykonání zkoušek nebo opravných zkoušek žák obdrží vysvědčení.

6.5.3. Konání zkoušek je možné i bez předchozího vzdělávání v denní nebo dálkové formě vzdělávání v kurzu.

6.5.4. Žákovi, který byl v kurzu při zkouškách na závěr kurzu hodnocen z jednoho nebo více předmětů stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením, umožní ředitel školy vykonání opravné zkoušky. Opravná zkouška je komisionální a koná se:

- 6.5.4.1 do dvou měsíců od poslední zkoušky na závěr kurzu, jestliže byl žák hodnocen stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením nejvýše ze dvou předmětů,
- 6.5.4.2 nejdříve za půl roku od poslední zkoušky na závěr kurzu, jestliže byl žák hodnocen stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením z více než dvou předmětů.

6.6. Výchovná opatření

- 6.6.1. Výchovná opatření upravují § 31 školského zákona a § 17 vyhlášky.
- 6.6.2. Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, za záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci.
- 6.6.3. Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.
- 6.6.4. Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:
- a) napomenutí třídního učitele,
 - b) důtku třídního učitele,
 - c) důtku ředitele školy.
- 6.6.5. Třídní učitel neprodleně oznámí řediteli školy uložení důtky třídního učitele. Výchovná opatření zapisuje třídní učitel do školní matriky i se zdůvodněním. Učitel si vede evidenci, na jejímž základě je schopen kdykoli zdůvodnit výchovné opatření. Důtku ředitele školy lze žákovi uložit pouze po projednání v pedagogické radě.
- 6.6.6. Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění, nebo uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.
- 6.6.7. Zvláště hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči pracovníkům školy se vždy považují za závažné zaviněné porušení povinností.

6.7. Klasifikace chování žáka na vysvědčení

- 6.7.1. Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:
- a) 1 – velmi dobré,
 - b) 2 – uspokojivé,
 - c) 3 – neuspokojivé.
- 6.7.2. Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s ostatními učiteli a schvaluje ředitel po projednání v pedagogické radě.
- 6.7.3. Udělení 2. a 3. stupně z chování se zdůvodní ve školní matrice.
- 6.7.4. Chování žáků se klasifikuje s ohledem na věkové zvláštnosti podle této stupnice:

• Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák dodržuje ustanovení školního řádu. Má kladný vztah ke kolektivu třídy a školy, přispívá k jeho upevňování a k utváření dobrých pracovních podmínek pro vyučování a pro výchovu mimo vyučování. Ojedíněle se může dopustit méně závažných přestupků proti školnímu řádu.

• Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v podstatě v souladu s ustanoveními školního řádu. Dopustil se však závažnějšího přestupku nebo se opakovaně dopouští méně závažných přestupků proti

ustanovením školního řádu. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

- **Stupeň 3 (neuspokojivé)**

Žák se dopustí závažného přestupku proti školnímu řádu nebo se dopouští závažnějších přestupků proti zásadám a pravidlům soužití, narušuje činnost kolektivu nebo se dopouští hrubých poklesků v chování.

- 6.8. Klasifikaci celkového prospěchu a hodnocení žáků na vysvědčení upravuje školský zákon v § 52 a vyhláška v § 15.
- 6.9. Komisionální přezkoušení a opravné zkoušky upravuje školský zákon v § 52 a § 53 a vyhláška v § 22 a § 23.
- 6.10. Postup do vyššího ročníku upravuje školský zákon v § 52.
- 6.11. Klasifikaci žáků při přestupu ze školy s jiným vyučovacím jazykem upravuje vyhláška v § 15.
- 6.12. Výstupní hodnocení žáka upravuje vyhláška v § 16.
- 6.13. Ukončení základního vzdělávání upravuje školský zákon v § 54.

7. AUTOEVALUACE ŠKOLY

Autoevaluace – vnitřní hodnocení školy napomáhá ke zkvalitnění a zefektivnění vzdělávání a výchovy ve škole. Vnitřní hodnocení školy stanoví zákon č. 561/2004 Sb. (školský zákon) a vyhláška č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy, ve znění pozdějších předpisů.

7.1. OBLASTI AUTOEVALUACE

- materiální, technické, ekonomické, hygienické a další podmínky ke vzdělávání
- průběh vzdělávání
- školní klima a vzájemné vztahy s rodiči a místní komunitou
- výsledky vzdělávání
- řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
- soulad realizovaného školního vzdělávacího programu s rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání

7.2 CÍLE A KRITERIA AUTOEVALUACE

Cílem autoevaluace školy je zjistit aktuální informace o stavu školy a tím získat podklady pro plánování a realizaci dalšího rozvoje školy.

Kritéria autoevaluace jsou stanovována pro jednotlivé dílčí cíle, které si škola stanovuje na každý školní rok (jsou uvedeny v rámcovém plánu práce pro každý školní rok).

7.3 NÁSTROJE EVALUACE

Hospitace

Hospitační činnost prováděná vedením školy dává určitý obraz o úrovni vzdělávání a také o činnosti dotyčných vyučujících vzhledem k ŠVP.

Vedení pedagogické dokumentace

Třídní knihy, třídní výkazy, svodky absence, úrazovosti a kázeňských přestupků poskytují obraz o jednotlivých třídách a v celoškolním měřítku i o dění v této oblasti na škole.

Způsob a úroveň komunikace s rodiči a veřejností

Komunikace s rodiči a informovanost rodičů je podstatnou věcí v chodu školy, neboť názory rodičů poskytují cennou zpětnou vazbu, a ve valné míře dávají náhled předobrazu toho, jak je škola viděna a vnímána veřejností.

Zvyšování kvalifikace v rámci dalšího vzdělávání

Další vzdělávání pedagogických pracovníků je jednou z cest dalšího profesního růstu jednotlivých učitelů. Škola však musí najít proporce mezi žádoucím studiem učitele a mezi jeho absencí ve škole v průběhu studia.

Zapojení do soutěží a olympiád

Soutěže a olympiády samozřejmě, co do umístění našich žáků, určují přibližnou úroveň vybraných reprezentantů naší školy vzhledem k obdobnému vzorku ze škol jiných. Někdy však není pohled na dotyčný předmět zcela objektivní, neboť se jedná o úzkou skupinu žáků.

Aktivní zapojení do školních akcí i akcí pořádaných pro veřejnost

Množství a pestrost školních akcí je ukazatelem mnohobarevnosti i zajímavosti školního života. Akce pořádané pro veřejnost pak zvyšují „známost“ školy a dobře plní funkci komunikačního mostu mezi školou a veřejností.

Sjednocení klasifikace v naukových předmětech a v předmětech s praktickým a výchovným zaměřením

Někdy je tendence přikládat tzv. praktickým a výchovným předmětům menší váhu, a proto by se mohla vyskytnout snaha známkovat je „mírněji“. To by ovšem vytvářelo nežádoucí dvojakost v přístupu ke klasifikaci.

Schopnost komunikace uvnitř pedagogického sboru

Různorodost pedagogického sboru se jeví jako žádoucí aspekt pro mnohost, pestrost názorů a myšlenek, tím má význam i pro čistotu, vyváženost a profiltrovanost idejí. Na druhé straně toto sebou může přinášet dílčí nepochopení a namnoze sníženou míru komunikace. Schopnost tolerance a empatie pak určuje míru kvality pedagogického sboru co do kompaktnosti. Učitelé pracují za jeden tým a ten se nazývá Škola.

Mapa školy Scio

Rozsáhlá studie obrazu školy založená na dotaznících pro rodiče, žáky, učitele a vedení školy ve svých výstupech poskytuje rozsáhlou a obsažnou analýzu života dotyčného školského zařízení.

Výsledky testů Cermat

Srovnávací testy pro páté a pro deváté třídy poskytují informaci o umístění žáků v celorepublikovém měřítku.

Dotazníkové akce směrem k rodičům

Na jednoduchých jednoznačných otázkách můžeme zjistit názory rodičů.

Hodnocení školy ČŠI a kontrolními orgány

Česká školní inspekce monitoruje různé oblasti činnosti školy, píše z inspekci záznamy, jež jsou zdrojem pregnantních informací. Stejně tak poskytují výstupy kontrolní orgány z různých oblastí.

Hodnocení školy zřizovatelem

Zřizovatel školy pravidelně poskytuje zpětnou vazbu stran chodu a organizovanosti svého školského zařízení.

Schránka důvěry

Schránka důvěry na školní chodbě shromažďuje především názory a připomínky žáků. Díky občasnosti a mnohdy nefundovanosti, nepoužitelnosti je spíše „kaménkem do mozaiky“.

Výroční zpráva o činnosti školy za daný školní rok

Výroční zpráva je spíše faktografickou studií o škole, mapuje především průběh uplynulého školního roku. Je nejkomplexnější studií o tom, co se v minulém školním roce odehrálo, jak si škola stojí v ekonomické oblasti, v materiálním zabezpečení apod. Je veřejně přístupnou.

Věrohodný obraz školy na veřejnosti

Věrohodný obraz školy představuje nejošemetnější oblast v hodnocení školy. Do této sféry se často promítá dezinformace, pomluva, tendenční výklad skutečností, osobní averze apod. Je to bohužel

zároveň oblast, která je pro laickou veřejnost nejdosažitelnější. Na základě „pověsti školy“, té zranitelné a mnohdy neuchopitelné Chiméry, veřejnost dotyčnou školu vnímá.

7.4 ČASOVÉ ROZLOŽENÍ EVALUAČNÍCH ČINNOSTÍ

- hospitační činnost (v průběhu celého školního roku)
- projednání struktury vlastního hodnocení školy s pedagogickou radou podle § 9 vyhlášky č. 15/2005 Sb. (do konce září)
- projednání vlastního hodnocení školy v pedagogické radě za minulý školní rok (do konce října)
- dovednostní testy žáků - CERMAT (únor)
- mapa školy – Scio (dle potřeby)
- srovnávací prověrky (průběžně celý školní rok)
- dotazníky na klima školy (1x za 2 roky)
- rozhovory s učiteli a žáky (průběžně)
- výstupy z jednání školské rady (průběžně)

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY.....	1
2.1. ÚPLNOST A VELIKOST ŠKOLY	1
2.2. VYBAVENÍ ŠKOLY.....	1
2.3. CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU	1
2.4. CHARAKTERISTIKA SPOLUPRÁCE S RODIČI A JINÝMI SUBJEKTY	2
2.5. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE	2
3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU.....	3
3.1. ZAMĚŘENÍ ŠKOLY	3
3.2. VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE	3
3.3. ZABEZPEČENÍ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI, ZABEZPEČENÍ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ NADANÝCH A MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH.....	4
3.3.1. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	4
3.3.2. Vzdělávání žáků zrakově a sluchově postižených	5
3.3.3. Vzdělávání žáků tělesně postižených	6
3.3.4. Vzdělávání autistických žáků.....	6
3.3.5. Vzdělávání žáků s poruchami chování.....	6
3.3.6. Vzdělávání žáků s více vadami	6
3.3.7. Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných	6
3.4. ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT	7
3.4.1. Osobnostní a sociální výchova.....	7
3.4.2. Výchova demokratického občana	8
3.4.3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	9
3.4.4. Multikulturní výchova.....	9
3.4.5. Environmentální výchova	10
3.4.6. Mediální výchova.....	10
4. UČEBNÍ PLÁN.....	11
4.1. UČEBNÍ PLÁN PRO 1. STUPEŇ	11
4.2. UČEBNÍ PLÁN PRO 2. STUPEŇ	12
5. UČEBNÍ OSNOVY.....	14
5.1. JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	14
5.1.1. Český jazyk a literatura	14
5.1.2. Anglický jazyk	22
5.1.3. Německý jazyk.....	27
5.1.3. Ruský jazyk	31
5.1.4. Konverzace v německém jazyku.....	33
5.1.5 Konverzace v anglickém jazyce	36
5.2 MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE.....	38
5.2.1. Matematika.....	38
5.2.2. Zajímavá matematika	48
5.3 INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE	50
5.3.1. Informatika	50

5.4. ČLOVĚK A JEHO SVĚT.....	54
5.4.1. Prvouka.....	54
5.5. ČLOVĚK A SPOLEČNOST	60
5.5.1. Dějepis.....	60
5.5.2. Občanská výchova.....	67
5.6. ČLOVĚK A JEHO SVĚT.....	71
5.6.1. Fyzika	71
5.6.2. Chemie.....	76
5.6.3. Přírodopis.....	84
5.6.4. Zeměpis	95
5.6.5. Seminář ze zeměpisu	104
5.6.6. Ekologická výchova	107
5.6.7. Přírodovědný seminář.....	109
5.7. UMĚNÍ A KULTURA.....	112
5.7.1. Hudební výchova.....	112
5.7.2. Výtvarná výchova.....	120
5.7.3. Seminář z výtvarné výchovy	125
5.8. ČLOVĚK A ZDRAVÍ	128
5.8.1. Rodinná výchova	128
5.8.2. Tělesná výchova	130
5.8.3. Sportovní hry	140
5.9. ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE.....	143
5.9.1. Pracovní činnosti	143
5.9.2. Vaření	149
6. HODNOCENÍ ŽÁKŮ	153
6.1. PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ ŽÁKŮ	153
6.2. Klasifikace žáka v naukových předmětech	154
6.3. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického a výchovného zaměření	155
6.4. Klasifikace a hodnocení žáků s vývojovými poruchami	155
6.5. Klasifikace a hodnocení absolventa kurzu pro získání základního vzdělání	155
6.6. Výchovná opatření.....	156
6.7. Klasifikace chování žáka na vysvědčení	156
7. AUTOEVALUACE ŠKOLY	158
7.1. OBLASTI AUTOEVALUACE	158
7.2 CÍLE A KRITERIA AUTOEVALUACE	158
7.3 NÁSTROJE EVALUACE	158
7.4 ČASOVÉ ROZLOŽENÍ EVALUAČNÍCH ČINNOSTÍ	160